

Kerkenbeleidsplan

Beringen

Opdrachthouder
Maatschap MAP Depot – Architectuur Depot
Langstraat 76
3630 Maasmechelen
KBO 0655.821.057
www.depot.nu

Opdrachtgever
Stad Beringen
Collegestraat 1
3580 Beringen

Datum: 05/08/2025

INHOUD

1.	Bij de start.....	5
1.1.	Context.....	5
1.2.	Opdrachtschrijving.....	6
1.3.	Definitie van een kerkenbeleidsplan.....	7
1.4.	Waarom een kerkenbeleidsplan?.....	8
1.5.	De kerk in Vlaanderen.....	8
1.6.	Exploitatie- en investeringstoelagen voor de kerken in Beringen.....	9
1.7.	Uitgangspunten.....	10
1.7.1.	Een participatief traject.....	10
1.7.2.	Een ruimtelijk en bouwkundig relevant plan.....	11
1.7.3.	Ambitieniveau.....	11
1.7.4.	Een kerkenbeleidsplan, een roadmap.....	11
1.8.	Verloop van de opdracht.....	12
2.	Methodologie.....	13
2.1.	De beslissingsboom.....	13
2.2.	Typologie van een kerk: welke kerken lenen zich voor wat?.....	17
2.3.	Generalistische neven- en herbestemmingsthema's.....	22
2.3.1.	Algemeen.....	22
2.3.2.	Toerisme.....	22
2.3.3.	Gemeenschapsvoorzieningen.....	22
2.3.4.	Atypische woonvormen.....	23
2.3.5.	Recreatie.....	23
2.3.6.	Zacht commercieel.....	23
2.3.7.	Cultuur.....	23
2.3.8.	Zingeving.....	23
2.3.9.	Afbraak?.....	23
3.	Analyse.....	24
3.1.	Sint-Pietersbandenkerk Beringen.....	24
3.1.1.	Context + bereikbaarheid.....	24
3.1.2.	Juridisch – planologisch.....	24
3.1.3.	Kerkgebouw.....	25
3.1.4.	Cultuurhistorische waarde.....	26
3.1.5.	Huidig gebruik + nevenfunctie.....	29
3.2.	Sint-Jan de Doperkerk Paal.....	30
3.2.1.	Context + bereikbaarheid.....	30
3.2.2.	Juridisch – planologisch.....	30
3.2.3.	Kerkgebouw.....	31
3.2.4.	Cultuurhistorische waarde.....	32
3.2.5.	Huidig gebruik + nevenfunctie.....	34
3.3.	Sint-Brigidakerk Koersel.....	35
3.3.1.	Context + bereikbaarheid.....	35
3.3.2.	Juridisch – planologisch.....	35
3.3.3.	Kerkgebouw.....	36
3.3.4.	Cultuurhistorische waarde.....	37
3.3.5.	Huidig gebruik + nevenfunctie.....	37
3.4.	Sint-Theodarduskerk Beringen-Mijn.....	39
3.4.1.	Context + bereikbaarheid.....	39
3.4.2.	Juridisch – planologisch.....	39
3.4.3.	Kerkgebouw.....	40
3.4.4.	Cultuurhistorische waarde.....	41
3.4.5.	Huidig gebruik + nevenfunctie.....	42
3.5.	Sint-Lambertuskerk Beverlo.....	43
3.5.1.	Context + bereikbaarheid.....	43
3.5.2.	Juridisch – planologisch.....	43
3.5.3.	Kerkgebouw.....	44
3.5.4.	Cultuurhistorische waarde.....	45
3.5.5.	Huidig gebruik + nevenfunctie.....	46

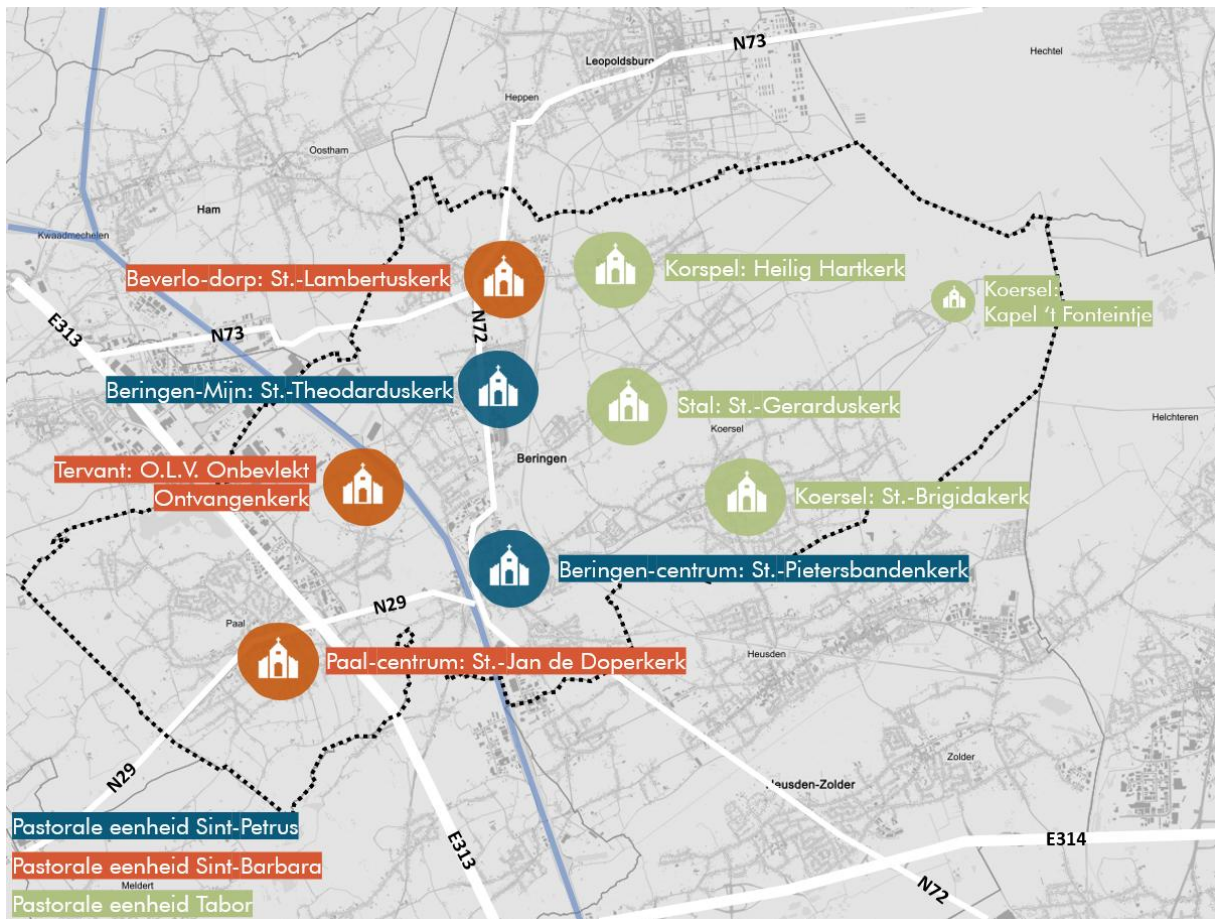
3.6.	Heilig Hartkerk Korspel-Beverlo	47
3.6.1.	Context + bereikbaarheid.....	47
3.6.2.	Juridisch – planologisch	47
3.6.3.	Kerkgebouw.....	48
3.6.4.	Cultuurhistorische waarde	48
3.6.5.	Huidig gebruik + nevenfunctie	49
3.7.	Sint-Gerarduskerk Koersel-Stal	49
3.7.1.	Context + bereikbaarheid.....	49
3.7.2.	Juridisch – planologisch	50
3.7.3.	Kerkgebouw.....	50
3.7.4.	Cultuurhistorische waarde	51
3.7.5.	Huidig gebruik + nevenfunctie	52
3.8.	O.L.V. Onbevlekt Ontvangenkerk Tervant-Paal	53
3.8.1.	Context + bereikbaarheid.....	53
3.8.2.	Juridisch – planologisch	53
3.8.3.	Kerkgebouw.....	54
3.8.4.	Cultuurhistorische waarde	55
3.8.5.	Huidig gebruik + nevenfunctie	56
3.9.	O.L.V. Aan de Staak Kapel ('t Fonteintje) Koersel	57
3.9.1.	Context + bereikbaarheid.....	57
3.9.2.	Juridisch – planologisch	57
3.9.3.	Kerkgebouw.....	58
3.9.4.	Cultuurhistorische waarde	58
3.9.5.	Huidig gebruik + nevenfunctie	58
4.	Het participatieve luik	59
4.1.	Opzet	59
4.2.	Communicatie.....	59
4.3.	Agenda van de avonden	59
4.4.	Resultaten	61
4.4.1.	Infosessie Paal, pastorale eenheden Sint-Petrus en Sint-Barbara	61
4.4.2.	Infosessie Koersel, pastorale eenheid Tabor	62
4.4.3.	Suggesties via mail	64
4.4.4.	Samenvatting	65
4.4.5.	Online participatie.....	67
4.4.6.	Een nuancering	68
5.	Visie: Kerk per kerk	70
5.1.	Kader	70
5.1.1.	Ambitieniveau	70
5.1.2.	Gebruiksfrequentie	70
5.1.3.	Pastoraal plan.....	70
5.1.4.	Uitgangspunten stad Beringen.....	70
5.1.5.	Toekomstig eigenaarschap en exploitatie	71
5.2.	Sint-Pietersbandenkerk Beringen	72
5.2.1.	De beslissingsboom.....	72
5.2.2.	Relevante bestemmingsthema's	73
5.3.	Sint-Jan de Doperkerk Paal	75
5.3.1.	De beslissingsboom.....	75
5.3.2.	Relevante bestemmingsthema's	76
5.4.	Sint-Brigidakerk koersel.....	78
5.4.1.	De beslissingsboom.....	78
5.4.2.	Relevante bestemmingsthema's	79
5.5.	Sint-Theodarduskerk Beringen-mijn.....	81
5.5.1.	De beslissingsboom.....	81
5.5.2.	Relevante bestemmingsthema's	82
5.6.	Sint-Lambertuskerk Beverlo.....	84
5.6.1.	De beslissingsboom.....	84
5.6.2.	Relevante bestemmingsthema's	85
5.7.	Heilig Hartkerk Korspel-Beverlo	87

5.7.1.	De beslissingsboom.....	87
5.7.2.	Relevante bestemmingsthema's	88
5.8.	Sint-Gerarduskerk Koersel-Stal	90
5.8.1.	De beslissingsboom.....	90
5.8.2.	Relevante bestemmingsthema's	91
5.9.	O.L.V. Onbevlekt Ontvangenkerk Tervant-Paal	93
5.9.1.	De beslissingsboom.....	93
5.9.2.	Relevante bestemmingsthema's	94
5.10.	Kapel O.L.V. aan de Staak Koersel	96
5.10.1.	De beslissingsboom.....	96
5.10.2.	Relevante bestemmingsthema's	97
6.	Samenvatting	99
7.	Plan van aanpak.....	100
8.	Besluit	102
9.	Goedkeuring.....	103
10.	Bijlagen	104

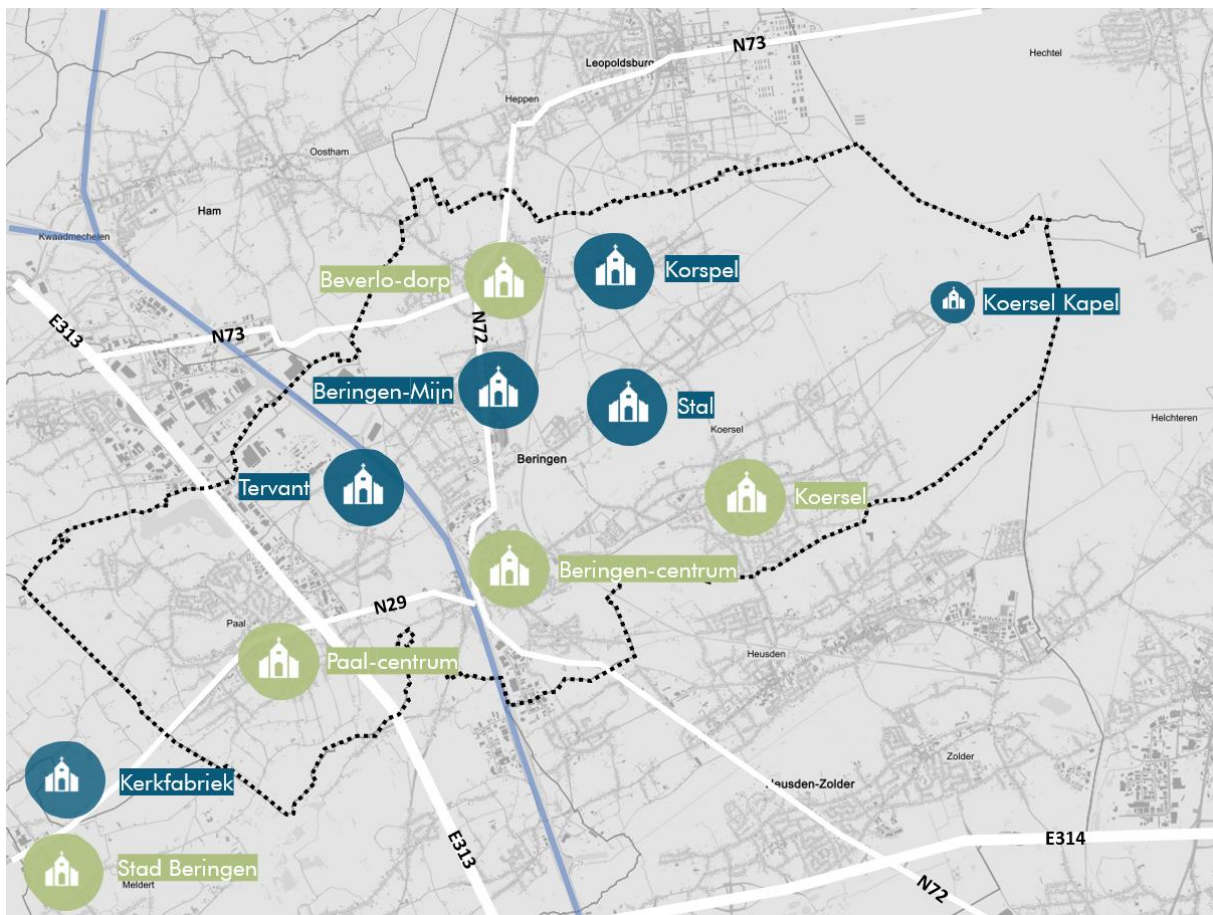
1. BIJ DE START

1.1. CONTEXT

Beringen telt 8 parochiekerken en 1 kapel voor erediensten verdeeld over het grondgebied van de stad. De parochies (en dorpen) zijn verdeeld over 4 deelgemeenten: Beringen (centrum), Paal (met o.a. gehucht Tervant), Koersel (met gehucht Stal) en Beverlo (met gehucht Korspel). Ze zijn verdeeld over drie pastorale eenheden: Sint-Petrus, Sint-Barbara en Tabor.

1. Sint-Pietersbandenkerk Beringen (Markt 6) - parochie Sint-Pietersbanden Beringen
2. Sint-Jan de Doperkerk Paal (Paal-Dorp 20) - parochie Sint-Jan de Doper Paal
3. Sint-Brigidakerk Koersel (Kerkplein 2) - parochie Sint-Brigida Koersel
4. Sint-Theodarduskerk Beringen-Mijn (Koolmijnlaan 303) - parochie Sint-Theodardus Kleine Heide Beringen-Mijn
5. Sint-Lambertuskerk Beverlo (Beverlo-dorp 40) - parochie Sint-Lambertus Beverlo
6. Heilig Hartkerk Korspel-Beverlo (Kroonstraat 36) - parochie Heilig Hart Korspel-Beverlo
7. Sint-Gerarduskerk Koersel-Stal (Droogmansplein 1) – parochie Sint-Gerardus Koersel-Stal
8. O.L.V. Onbevlekt Ontvangenkerk Tervant-Paal (Pastoor Grausstraat 16) - parochie O.L.V. Onbevlekt Ontvangen Tervant-Paal
9. O.L.V. Aan de Staak Kapel (Kapel 't Fonteintje) Koersel (Fonteintjestraat 18) - parochie Sint-Brigida Koersel

De kerken van Tervant, Beringen-Mijn, Stal en Korspel en de kapel van Koersel zijn eigendom van de desbetreffende kerkfabrieken. De stad Beringen is verder eigenaar van de kerken van Paal-centrum, Beringen-centrum, Koersel en Beverlo-dorp.

1.2. OPDRACHTOMSCHRIJVING

Het stadsbestuur van Beringen heeft medio 2024 een offerteaanvraag uitgeschreven voor de opmaak van een kerkenbeleidsplan.

In de inleiding van het bijhorende bestek wordt vermeld dat de stad Beringen in samenwerking met de gemeenteraad, gemeentelijke raden (cultuurraad, GECORO,...), pastorale ploegen, parochieteams, kerkfabrieken, centraal kerkbestuur, bisdom, IOED Lage Kempen en de onroerend erfgoedconsulent (voor de beschermde kerken), bewoners, gebruikers en stakeholders werk willen maken van een lokaal gedragen langetermijnvisie voor alle kerken op het grondgebied van Beringen. Er moet de nodige aandacht aan participatie worden geschonken.

“Met het kerkenbeleidsplan kan de gemeente concreet aan de slag om een langetermijnvisie te ontwikkelen en eventueel de nodige budgetten te integreren in de meerjarenplanning. Het is evenwel niet de bedoeling om een diepgaand herbestemmingsonderzoek uit te voeren per kerk; in de studie moeten wel haalbare en gedragen ideeën geformuleerd worden die in een verder onderzoek (geen onderdeel van deze opdracht) uitgewerkt kunnen worden.”

Het verkrijgen van voldoende draagvlak van de gemeenschap vormt een belangrijk onderdeel bij de opmaak van een kerkenbeleidsplan. Er moet daarom een participatieproces geïnitieerd worden om te horen wat er bij de (geloofs)gemeenschap/stakeholders leeft. Het betreft een bevraging over alle kerken zonder voorafnames te doen of deze al dan niet herbestemd dienen / zullen worden, maar wel om te objectiveren of de latere keuze tot religieus (mede)gebruik, nevenbestemming of herbestemming ook dusdanig leeft bij de gemeenschap/stakeholders.”

Het vooropgestelde kerkenbeleidsplan is een gevoelig thema waarbij omzichtigheid aan de orde is, maar tegelijk bewustwording groeit. Het plan moet gezien worden als een positief verhaal van kansen en niet als een probleem. Het moet een breed gedragen plan zijn dat inspeelt op de lokale noden en wensen. Haalbaarheid en realisme zijn hierbij essentieel.

De Maatschap Map Depot – Architectuur Depot heeft zich op 30/8/2024 kandidaat gesteld per offertevoorstel. Op het College van Burgemeester en Schepenen van 11/10/2024 werd de opdracht toegewezen.

1.3. DEFINITIE VAN EEN KERKENBELEIDSPLAN

De definitie van een kerkenbeleidsplan is sinds 01/01/2025 terug te vinden in artikel 33/2 van het 'Decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten (beter gekend als het 'Eredienstendecreet') van 7 juli 2004, voorheen in artikel 2.1 van het 'Decreet betreffende het onroerend erfgoed' (beter gekend als het 'Onroerenderfgoeddecreet') van 12 juli 2013 en is gebaseerd op de definitie in de conceptnota 'Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk' van 24 juni 2011 en de omzendbrief van 30 september 2011 van toenmalig Vlaams minister voor Binnenlands Bestuur en Onroerend Erfgoed Geert Bourgeois. Hieronder is de huidige definitie overgenomen. Een kerkenbeleidsplan is:

“[...] een schriftelijk document dat een lokaal gedragen langetermijnvisie bevat voor alle parochiekerken op het grondgebied van de gemeente. Het is goedgekeurd en ondertekend door het representatief orgaan van de rooms-katholieke eredienst en door het gemeentebestuur. Het kerkenbeleidsplan bevat minstens al de volgende gegevens:

- 1° een beschrijving van de betrokken kerken, met hun cultuurhistorische waarde, hun beschermingsstatuut en hun bouwfysische toestand;*
- 2° informatie over de eigendomstoestand;*
- 3° de situering van elke kerk in zijn ruimtelijke omgeving;*
- 4° een beschrijving van het actuele gebruik en de actuele functie van de betrokken kerken;*
- 5° een onderbouwde visie op het toekomstige gebruik en de toekomstige functie van de betrokken kerken, inclusief een plan van aanpak over de wijze waarop de toekomstige invulling (eredienst, valorisatie, medegebruik, neven- en herbestemming) kan worden gerealiseerd.”*

Het nieuwe artikel 33/2 van het Eredienstendecreet bepaalt dat iedere stad of gemeente in de eerste maanden van een nieuwe gemeentelijke bestuursperiode moet beschikken over een actueel en officieel goedgekeurd kerkenbeleidsplan. Iedere stad of gemeente zal dus tegen midden 2025 een kerkenbeleidsplan moeten opmaken of een bestaand expliciet herbevestigen of bijsturen. Als dat niet het geval is, kan de gemeenteraad de investeringsuitgaven voor de kerk(en) waarover geen overeenkomst is opschorten:

“Het kerkenbeleidsplan, of de ondertekende bevestiging van een bestaand kerkenbeleidsplan, is niet ouder dan zes maanden als het meerjarenplan wordt ingediend met toepassing van artikel 42, eerste lid. Als dat nog niet het geval is op het ogenblik dat het meerjarenplan wordt ingediend, dan kan de gemeenteraad in het meerjarenplan investeringsuitgaven voor het gebouw van de eredienst waarvoor er geen overeenstemming bestaat over de toekomstige functie opschorten tot het ogenblik dat er een aangepast meerjarenplan wordt goedgekeurd dat wel gebaseerd is op een nieuw of herbevestigd kerkenbeleidsplan.”

1.4. WAAROM EEN KERKENBELEIDSPLAN?

Het kerkenbeleidsplan is een lokaal synthesedocument dat sinds 2025 verplicht is voor alle steden en gemeenten in Vlaanderen. Het vormt een toetsingskader en de gedragen visie kan beslissingen van het bestuur voeden.

Bovendien is een goedgekeurd geactualiseerd kerkenbeleidsplan een vereiste voorwaarde om in aanmerking te komen voor bepaalde subsidies en premies. Niet-beschermd kerken kunnen enkel mits goedgekeurd kerkenbeleidsplan beroep doen op subsidies voor o.a. opmeting, trajectbegeleiding, haalbaarheidsonderzoek of investeringen. Kerken die beschermd zijn als monument door het Agentschap Onroerend Erfgoed komen dan weer in aanmerking voor erfgoedpremie voor bijvoorbeeld bestemmingsonderzoek of restauraties, enkel indien ze opgenomen zijn in het goedgekeurde kerkenbeleidsplan van de stad of gemeente.

Het kerkenbeleidsplan is in principe 6 jaar ‘geldig’ gedurende de huidige beleidsperiode van de stad. Bij een volgende legislatuur kan het kerkenbeleidsplan ofwel herbevestigd worden (als de situatie ongewijzigd is), het kan geactualiseerd worden (veranderde zaken updaten), of er kan een nieuwe kerkenbeleidsplan opgesteld worden. Er is bovendien ook de mogelijkheid om, indien nodig, het kerkenbeleidsplan tijdens de huidige legislatuur bij te sturen indien de situatie veranderd is.

1.5. DE KERK IN VLAANDEREN

Uit het jaarrapport 2024 (cijfers van 2023) van de katholieke kerk in België blijkt dat de kerk in België historisch opgebouwd is rond de structuur van parochies en bisdommen. In totaal zijn er 3.577 parochies in België (3.732 in 2019, 3.705 in 2020, 3.660 in 2021 en 3.613 in 2022). In 2023 werden 57 parochies opgeheven en opgenomen in een groter pastoraal verband (ter vergelijking: 57 in 2022, 45 in 2021, 33 in 2020 en 40 in 2019). Momenteel werken alle bisdommen aan grotere pastorale samenwerkingsverbanden. Eind 2022 waren 396 pastorale eenheden opgericht (379 in 2021, 349 in 2020 en 348 in 2019). Het streefdoel van de Katholieke kerk in België lag in 2022 op 507.

Door deze historische groei kunnen we binnen ‘de kerk’ niet spreken van een gecentraliseerde instelling. Het is dan ook zeer moeilijk om een getal te plakken op het aantal kerkgangers in België aangezien de katholieke kerk niet beschikt over een register van het aantal katholieken in België.

Indien we een beter inzicht willen krijgen in het aantal kerkgangers zullen we ons dus moeten baseren op studies en peilingen. Een van de meest recente is ‘Being a Christian in Western Europe’ uit 2018. Hieruit bleek dat 9,42% van de Belgische bevolking zichzelf beschouwt als praktiserend Christen en 52,76% zichzelf katholiek noemt. Als we dit vergelijken met een studie uit 2016 van het ‘Observatoire des Religions et de la Laïcité’ waarin 20% van de ondervraagden zich nog omschreef als praktiserend katholiek merken we toch een dalende lijn op.

Bij een telling in 2021 zien we dat op de derde zondag van oktober 166.785 mensen deel hebben genomen aan de Eucharistie en op kerstavond en -dag 347.229 (geen cijfers voor 2020 wegens de invloed van corona, in 2019 respectievelijk 241.029 en 551.134).

In het jaarrapport van 2024 staat dat er binnen de katholieke kerk nog 'maar' 1.764 diocesane priesters en 326 priesters-religieuzen meewerken in een parochie (1.859 en 323 in 2022, 1.975 en 337 in 2021, 2.038 en 328 in 2020, 2.167 en 349 in 2019, 2.301 en 374 in 2018). Dit zijn zowel actieve als gepensioneerde priesters. Als we kijken naar de leeftijden in 2021 zien we dat 52,3% ouder is dan 75 jaar, en slechts 28,7% is jonger dan 65 jaar (respectievelijk 52,7% en 27% in 2020 en 51,4% en 26,6% in 2019, cijfers van 2022 over de leeftijden ontbreken).

Dit alles heeft ook tot direct gevolg dat er minder kerken nodig zijn en er ook meer nagedacht dient te worden over de herbestemming van deze religieuze, beeldbepalende gebouwen. Er worden dan ook steeds meer kerkgebouwen onttrokken aan de eredienst. In 2023 werden 28 kerken onttrokken aan de eredienst (22 in 2022, 35 in 2021, 17 in 2020, 26 in 2019, 31 in 2018). Dit is een getal dat in de toekomst alleen nog maar zal stijgen.

1.6. EXPLOITATIE- EN INVESTERINGSTOELAGEN VOOR DE KERKEN IN BERINGEN

Artikel 52/1 van het 'Decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten' van 7 mei 2004 bepaalt dat de gemeentebesturen de tekorten van de exploitatie van de kerkfabrieken bijpassen en in de investeringen in de gebouwen van de eredienst bijdragen.

Volgens cijfers aangeleverd door de stad Beringen droeg het stadsbestuur van 2014 tot en met 2025 in totaal 8.082.628,50 euro bij aan de exploitatie van de eredienstgebouwen (in 2024 en 2025 betreft het gebudgetteerde bedragen) en 646.462,13 euro aan investeringstoelagen (cijfers van 2024 en 2025 zijn gebudgetteerde bedragen). Dit komt op een jaarlijks gemiddelde van zo'n 673.552,38 euro exploitatietoelagen en zo'n 53.871,84 euro investeringstoelagen, over de periode 2014-2025.

Kerkfabriek	Exploitatietoelagen												
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Budget 2024	Budget 2025	TOTAAL
St.Pietersbanden Beringen	€ 89.306,77	€ 99.925,05	€ 129.829,96	€ 103.485,39	€ 114.980,32	€ 94.925,44	€ 73.618,62	€ 104.338,53	€ 106.211,51	€ 100.383,32	€ 140.805,87	€ 109.329,66	€ 1.267.140,44
St.Theodardus Beringen Mijn	€ 49.912,65	€ 69.227,88	€ 66.661,18	€ 54.919,82	€ 68.558,60	€ 66.659,80	€ 95.457,58	€ 151.603,23	€ 155.866,88	€ 100.106,39	€ 103.057,40	€ 158.932,25	€ 1.140.963,66
St.Lambertus Beverlo	€ 64.868,68	€ 67.976,25	€ 75.563,24	€ 85.936,41	€ 86.837,41	€ 96.253,51	€ 86.584,52	€ 60.347,32	€ 65.332,75	€ 55.137,90	€ 79.919,71	€ 112.816,60	€ 937.574,30
St.Brigida Koersel	€ 36.599,32	€ 68.592,91	€ 87.415,73	€ 98.179,93	€ 108.125,71	€ 99.313,26	€ 147.469,12	€ 161.097,77	€ 131.474,55	€ 145.509,16	€ 141.333,70	€ 164.278,52	€ 1.389.389,68
H.Hart Korspel	€ 32.529,62	€ 31.597,65	€ 41.512,34	€ 37.845,02	€ 39.572,65	€ 37.917,01	€ 44.294,97	€ 45.574,73	€ 30.229,85	€ 30.731,58	€ 22.925,47	€ 17.395,77	€ 412.126,66
St.Jan de dooper Paal	€ 93.235,19	€ 118.292,43	€ 141.206,82	€ 121.250,69	€ 198.048,73	€ 180.701,33	€ 109.818,94	€ 120.868,15	€ 104.748,90	€ 134.038,51	€ 178.171,88	€ 142.525,39	€ 1.642.906,96
St.Gerardus Stal	€ 45.220,32	€ 49.502,80	€ 43.237,22	€ 49.731,37	€ 51.117,07	€ 53.693,61	€ 55.690,09	€ 38.170,12	€ 37.785,09	€ 42.685,51	€ 21.269,85	€ 21.503,30	€ 509.606,35
OLV Onbevekt Ontvangen T	€ 40.499,85	€ 46.485,63	€ 93.227,18	€ 105.581,02	€ 75.866,14	€ 31.584,14	€ 92.561,69	€ 89.151,00	€ 17.892,45	€ 62.909,97	€ 50.096,56	€ 77.064,82	€ 782.920,45
TOTAAL	€ 452.172,40	€ 551.600,60	€ 678.653,67	€ 656.929,65	€ 743.106,63	€ 661.048,10	€ 705.495,53	€ 771.150,85	€ 649.541,98	€ 671.502,34	€ 737.580,44	€ 803.846,31	€ 8.082.628,50

Overzicht van de exploitatietoelagen. De volledige lijst is als bijlage aan dit document toegevoegd.

Kerkfabriek	Investeringsstoelagen												
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Budget 2024	Budget 2025	TOTAAL
St.Pietersbanden Beringen	€ -	€ -	€ 2.037,59	€ 5.000,00	€ 1.112,77	€ -	€ -	€ -	€ 59.620,00	€ -	€ -	€ -	€ 67.770,36
St.Theodardus Beringen Mijn	€ -	€ -	€ 32.267,88	€ 64.535,35	€ 42.934,68	€ -	€ 12.890,00	€ -	€ 224.972,55	€ 25.000,00	€ -	€ -	€ 402.600,46
St.Lambertus Beverlo	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
St.Brigida Koersel	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 17.201,19	€ 13.740,00	€ 28.205,00	€ -	€ 15.493,12	€ -	€ 26.044,40	€ 3.057,00	€ 103.740,71
H.Hart Korspel	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
St.Jan de dooper Paal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 7.050,60	€ -	€ 30.000,00	€ -	€ -	€ 37.050,60
St.Gerardus Stal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.000,00	€ -	€ -	€ 13.300,00	€ -	€ -	€ 17.300,00
OLV Onbevekt Ontvangen T	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 18.000,00	€ 18.000,00
TOTAAL	€ -	€ -	€ 34.305,47	€ 69.535,35	€ 61.248,64	€ 13.740,00	€ 45.095,00	€ 7.050,60	€ 300.085,67	€ 68.300,00	€ 26.044,40	€ 21.057,00	€ 646.462,13

Overzicht van de investeringstoelagen. De volledige lijst is als bijlage aan dit document toegevoegd.

Bron cijfermateriaal: stad Beringen

Exploitatietoelagen		Investeringstoelagen	
Kerkfabriek	Gemiddelde per jaar	Kerkfabriek	Gemiddelde per jaar
St.Pietersbanden Beringen	€ 105.595,04	St.Pietersbanden Beringen	€ 5.647,53
St.Theodardus Beringen Mijn	€ 95.080,31	St.Theodardus Beringen Mijn	€ 33.550,04
St.Lambertus Beverlo	€ 78.131,19	St.Lambertus Beverlo	€ -
St.Brigida Koersel	€ 115.782,47	St.Brigida Koersel	€ 8.645,06
H.Hart Korspel	€ 34.343,89	H.Hart Korspel	€ -
St.Jan de dooper Paal	€ 136.908,91	St.Jan de dooper Paal	€ 3.087,55
St.Gerardus Stal	€ 42.467,20	St.Gerardus Stal	€ 1.441,67
OLV Onbevlekt Ontvangen Tervant	€ 65.243,37	OLV Onbevlekt Ontvangen Tervant	€ 1.500,00
TOTAAL	€ 673.552,38	TOTAAL	€ 53.871,84

De exploitatietoelagen voor de kerkfabrieken in de stad Beringen liggen opvallend hoog, terwijl de investeringstoelagen relatief laag zijn. Dit is het gevolg van een afspraak tussen de stad en de kerkfabrieken waarbij de kerkfabrieken zelf verantwoordelijk zijn voor investeringen. Deze investeringen worden echter gecompenseerd via de exploitatietoelagen vanuit de stad.

Om een correcte vergelijking te maken met andere steden of gemeenten, is het belangrijk om de totale som van de exploitatie- en investeringstoelagen mee in beschouwing te nemen. Uit ervaring van het studieteam, dat in meerdere steden en gemeentes het kerkenbeleidsplan heeft opgesteld, weten we dat deze cijfers in Beringen relatief hoog liggen. Het totaal van de investerings- en exploitatietoelagen komt in de stad Beringen per jaar gemiddeld per kerkfabriek uit op **90 928 euro**. Dit is ruim het dubbele van het gemiddelde van 7 andere gemeenten waarvan het studie bureau over deze cijfers beschikt.

Een nuancering van deze cijfers: Er zijn in Beringen geëngageerde parochiegemeenschappen die het kerkelijk leven actief dragen, en in alle kerken vinden momenteel nog erediensten plaats. De toelagen van de gemeente (som van exploitatie en investeringen) liggen relatief hoog, maar er is de afgelopen jaren ook sterk geïnvesteerd in de kerkgebouwen. Ze zijn over het algemeen in zeer goede staat. Tegelijk blijft het belangrijk om stil te staan bij de verhouding tussen de publieke middelen die jaarlijks worden ingezet voor de exploitatie en investeringen in deze gebouwen, en het aantal mensen dat er effectief gebruik van maakt. Deze reflectie kadert binnen een breder streven naar een doordacht en verantwoord beheer van gemeenschapsgeld.

1.7. UITGANGSPUNTEN

Bij het opstellen van dit kerkenbeleidsplan, en het traject dat ertoe leidde, zijn enkele belangrijke uitgangspunten gehanteerd die hieronder kort omschreven zijn.

1.7.1. EEN PARTICIPATIEF TRAJECT

Kerkgebouwen zijn beeldbepalende gebouwen in de parochies. Ze staan er, in hun huidige of vroegere vorm, vaak al eeuwen. Ze zijn moeilijk weg te denken uit het straatbeeld. Generaties parochianen kwamen vaak naar de kerk bij de belangrijke levensmomenten: dopen, communies, huwelijken, overlijdens...

Het definiëren van een mogelijke neven- of herbestemming, of in het extreme geval verkoop of sloop, van een kerkgebouw kan dus moeilijk 'top-down' beslist worden. Dit zou altijd op verzet stuiten van de kerkbesturen en de (geloofs)gemeenschap. Het is belangrijk om de (geloofs)gemeenschap, en de andere gemeenschappen, verenigingen, organisaties, inwoners, etc. van bij het begin te betrekken in de zoektocht naar een mogelijke alternatieve invulling van de kerkgebouwen.

Er werd één infosessie gehouden voor de pastorale eenheid Tabor en één infosessie voor de pastorale eenheden Sint-Petrus en Sint-Barbara. Hierin werd telkens het doel van een kerkenbeleidsplan en de werkwijze toegelicht. Per infosessie kon iedereen (de brede gemeenschap) zijn mening geven over de (toekomstige invulling van de) kerken van de betreffende pastorale eenheid. De ideeën werden door de opdrachthouder gecapteerd en verwerkt.

1.7.2. EEN RUIMTELIJK EN BOUWKUNDIG RELEVANT PLAN

Bij het zoeken naar mogelijke neven- of herbestemmingen van een kerk is het van belang om uit te gaan van de constructieve mogelijkheden die het gebouw heeft en/of de beperkingen die het gebouw met zich meebrengt. Ideeën kunnen mooi zijn, maar soms gewoon niet haalbaar binnen de constructie van het gebouw.

Ook moet er rekening gehouden worden met de omgeving van de kerk. Zowel de naaste omgeving (kerkplein, dorpskern, omliggende infrastructuur...) als het gemeentelijk en bovengemeentelijk niveau moeten geanalyseerd worden. Ideeën kunnen mooi zijn, maar soms zijn ze al elders uitgevoerd en/of is herhaling niet wenselijk.

Een derde belangrijk element in de zoektocht naar een her-of nevenbestemming is de erfgoedwaarde die aan het gebouw hangt. Beschermde monumenten, waardevolle interieurelementen, landschappelijk waardevolle gebieden,... bepalen mee de mogelijkheden van een kerk.

1.7.3. AMBITIENIVEAU

Er wordt uitgegaan van een zeker ambitieniveau. Een neven- of herbestemming van een kerk moet (in de meeste) gevallen verder gaan dan het occasioneel organiseren van een concert of een (tijdelijke) tentoonstelling. De ambitie moet zijn om verder te kijken en verder te zoeken zodat er functies in deze gebouwen ondergebracht worden die voldoende 'body' hebben om het lange termijn onderhoud van deze grote gebouwen te bekostigen.

1.7.4. EEN KERKENBELEIDSPLAN, EEN ROADMAP

Dit kerkenbeleidsplan beoogt een roadmap te zijn. We trachten een leidraad aan te bieden waarbinnen de komende jaren strategische keuzes met betrekking tot deze beeldbepalende gebouwen gemaakt kunnen worden. De hieronder geformuleerde voorstellen zijn niet te nemen of te laten maar geven een richting aan waarbinnen gedacht moet worden. Het is niet zo dat een occasioneel, uitzonderlijk goed idee, dat niet opgenomen/past in dit plan, niet gerealiseerd kan worden.

1.8. VERLOOP VAN DE OPDRACHT

Bij de start van de opdracht werd een stuurgroep samengesteld met daarin:

- Esmeralda Meyen, schepen van cultuur en erfgoed, stad Beringen
- Dirk Bouve, erfgoedcoördinator, stad Beringen
- Ganaël Vanlokeren, strategisch manager omgeving en stadsontwikkeling, stad Beringen
- Christos Knieper, diensthoofd kerkfabrieken, Bisdom Hasselt
- Alexander Massoels, erfgoedcoördinator IOED
- An Vanzeir, voorzitter centraal kerkbestuur Beringen
- Camille Lemmens, penningmeester centraal kerkbestuur Beringen
- Ludo Gielis, secretaris centraal kerkbestuur Beringen
- Rik Lenaers, lid pastoraal team Tabor
- Deken Thieu Plessers, pastoor-moderator Groot-Beringen
- Vertegenwoordigers van het studiebureau

Deze stuurgroep werd na de installatievergadering uitgebreid met een vertegenwoordiger uit elke kerkfabriek en uit elke pastorale eenheid.

Deze stuurgroep heeft vergaderd op de volgende momenten:

- 25/10/2024: Voorbespreking opdrachtgever – studiebureau
- 21/11/2024: Installatievergadering stuurgroep - studiebureau
- 14/01/2025: Bespreking analyse van de kerken aan opdrachtgevend bestuur - stuurgroep
- 05/02/2025: Participatiesessie Paal over de kerken van pastorale eenheden Sint-Petrus en Sint-Barbara
- 12/02/2025: Participatiesessie Koersel over de kerken van pastorale eenheid Tabor
- 18/03/2025: Nabespreking participatiesessies opdrachtgever – studiebureau
- 27/03/2025: Bespreking analyse – visie met college van Burgemeester en Schepenen
- 02/04/2025: Bespreking visie stuurgroep – studiebureau
- 23/05/2025: Slotvergadering stuurgroep - studiebureau

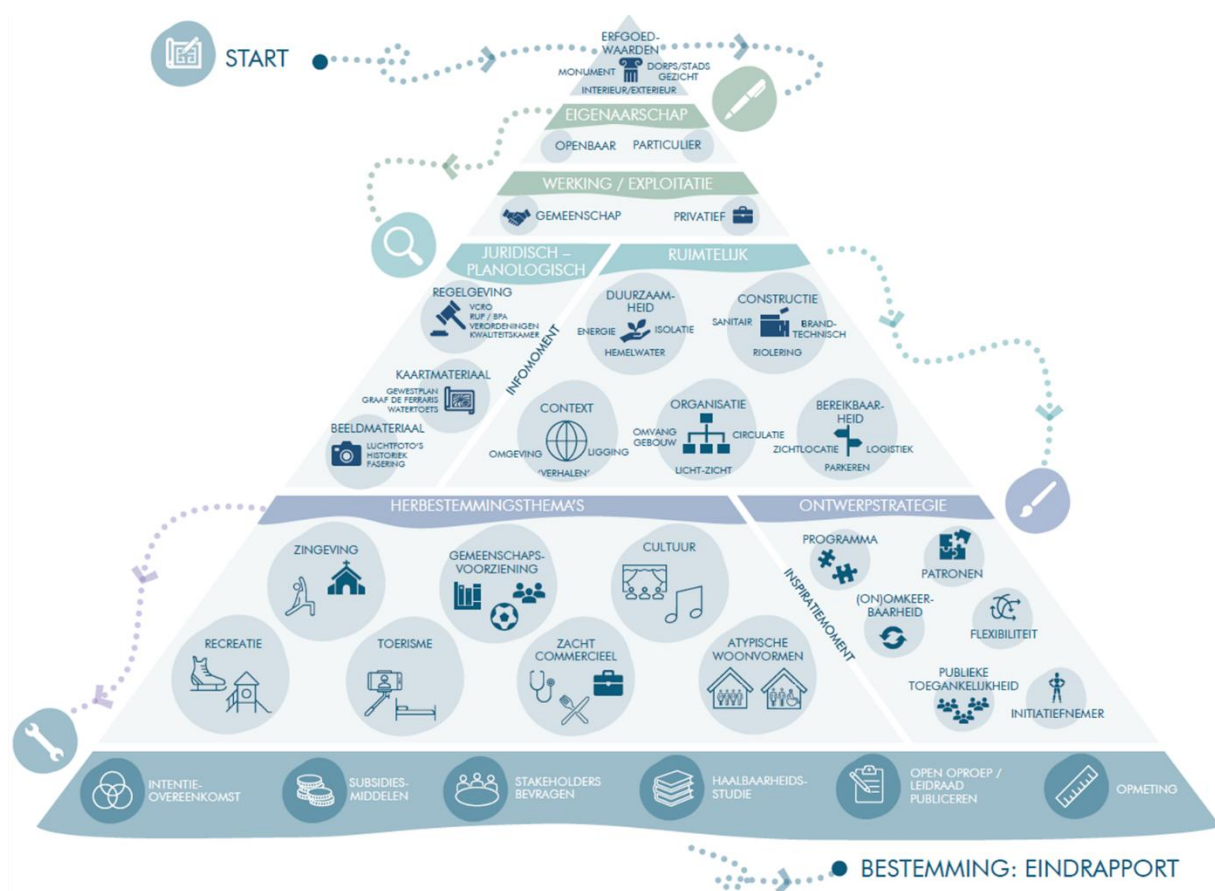
Op bepaalde vergaderingen werd de stuurgroep aangevuld met Patrick Witters, schepen van patrimonium en erediensten; Stijn Truyens, schepen van participatie; Koen Berghmans, financieel directeur van stad Beringen en Nathalie Roosen, expert financiën van stad Beringen.

2. METHODOLOGIE

2.1. DE BESLISSINGSBOOM

In het traject naar het effectief neven- of herbestemmen van een kerk is het kerkenbeleidsplan maar een eerste stap. Het kerkenbeleidsplan zet de krijtlijnen uit waarbinnen verantwoorde beslissingen kunnen worden genomen en het vormt het kader om concrete voorstellen en invullingen te kunnen beoordelen.

Om te voorkomen dat een dergelijk plan onrealistische verwachtingen schept en daardoor dode letter blijft, is de voorgestelde methodologie erop gericht om het realisatieproces zo snel mogelijk op gang te brengen. Dit kerkenbeleidsplan kwam tot stand volgens het volgende schema:

Door het invullen van de beslissingsboom bekomen we uiteindelijk bestemmingstema's die oplossing aanreiken. Hieronder meer uitleg per rubriek.

Her- of nevenbestemming

De eerste vraag die beantwoord moet worden is of er gesproken wordt over een her- of een nevenbestemming. Een **herbestemming** betekent dat het sacrale 'uit de kerk verdwijnt'. De kerk wordt volledig onttrokken aan de eredienst (met een procedure die eraan vasthangt, met o.a. de opheffing van de parochie) en krijgt een louter profane invulling.

Bij een nevenbestemming blijft het kerkgebouw (deels) onderdak bieden aan erediensten, maar worden ook andere, profane, initiatieven in de kerk toegelaten. Dit kan door ruimtelijke ingrepen gerealiseerd worden bv. het plaatsen van scheidingsmuren zodat er een afzonderlijke ruimte ontstaat. Dit noemt een **nevenbestemming in de ruimte**. Bij een **nevenbestemming in de tijd** kan het kerkgebouw buiten de uren van de religieuze activiteiten gebruikt worden voor andere doeleinden.

Pastoraal plan

Een pastoraal plan is een beginvoorwaarde om met een kerkenbeleidsplan van start te kunnen gaan. **Er wordt bepaald welke pastorale activiteiten in welke kerken zullen doorgaan**. Hieruit kan je afleiden voor welke kerken een gedeeltelijke of volledig nieuwe bestemming wenselijk is.

Het pastoraal plan van 2024 voorzag het behoud van de eredienst in alle 8 de parochiekerken en in de kapel 't Fonteintje. Het uitgangspunt was zolang er voldoende pastoors zijn om dit mogelijk te maken, er getracht wordt geen kerk te sluiten.

Er wordt in het pastoraal plan niet specifiek vernoemd welke kerken in aanmerking komen voor een neven- of herbestemming, het wordt evenwel nergens uitgesloten. Er werd tijdens de installatievergadering overeengekomen dat eventuele openingen in het pastoraal plan parallel met de opmaak van het kerkenbeleidsplan te bekijken zijn.

In juli 2025 is er, op basis van het proces van dit kerkenbeleidsplan, een addendum aan het pastoraal plan toegevoegd met betrekking tot herbestemming van bepaalde kerken.

Erfgoedwaarde

In de keuze naar een mogelijke nevenbestemming of een volledige herbestemming is de **erfgoedwaarde van de betreffende kerk een belangrijk gegeven en uitgangspunt**. Kerken met een hoge erfgoedwaarde en dus als monument beschermd, zijn aan meer regels en dus ook beperkingen onderworpen dan kerken die geen bescherming als monument genieten. Ook het interieur van een kerk kan beschermd zijn of heel wat beschermd roerend erfgoed bevatten. Door de erfgoedwaarde is ook de beeldwaarde in de bebouwde kern groter en is de gehechtheid van de gemeenschap aan het gebouw meestal ook groter.

Eigenaarschap

Een volgende belangrijke afweging, die dikwijls nauw samenhangt met de vorige, is of het wenselijk is dat de kerk een **openbare functie behoudt of kan omgevormd worden naar een particuliere bestemming**. Bij een openbare functie blijft de kerk voor het merendeel publiek toegankelijk. Dit is uiteraard zo als de kerk haar religieuze functie behoudt, al dan niet met een nevenbestemming, maar kan ook bij een volledige herbestemming van de kerk. In dat geval komen vooral publieke functies in aanmerking, zoals een bibliotheek of een cultuurcentrum. Op die manier blijft de kerk haar rol in het gemeenschapsleven spelen, ook al heeft ze geen religieuze betekenis meer. Dit maakt een eventuele herbestemming voor de gemeenschap dikwijls meer acceptabel, zeker bij kerken die belangrijk zijn in het collectief geheugen van een (dorps)gemeenschap.

Wanneer een kerk herbestemd wordt naar een particuliere functie, is ze niet meer vrij toegankelijk voor iedereen. De meest duidelijke vorm hiervan is een herbestemming naar een woning, waar je uiteraard niet meer zomaar kan binnenlopen. Maar ook andere bestemmingen, zoals een architectenkantoor of een hotel laten geen vrije in- en uitloop van het gebouw voor iedereen meer toe. Een café of een handelsruimte zijn wel vrij toegankelijk, maar kunnen toch eerder als semi-publiek beschouwd worden.

De keuze of een herbestemming een openbare dan wel een private functie moet krijgen, is ook telkens een item tijdens de brainstormsessies met de lokale bevolking. De deelnemers aan deze participatiesessies zijn immers geïnteresseerd in wat er gaat gebeuren met 'hun' kerk. Alhoewel hun aantal meestal statistisch niet representatief is voor de hele (dorps)gemeenschap, is het wel de groep die zich betrokken voelt waardoor het toch een goede indicatie geeft over de gevoeligheden en de keuze hierin.

Exploitatie

Nauw samenhangend met de vorige keuze moet er ook beslist worden over de **nieuwe beheersituatie**. Blijft de kerk eigendom van de kerkfabriek en blijft ze dus ook onder 'veilige paraplu' van medefinanciering door de gemeente/stad, komt er een private investeerder in beeld (als eigenaar of exploitant) of is een mengvorm tussen beide de beste optie? Dit is een belangrijke keuze die mee aan de basis ligt van de opmaak van een kerkenbeleidsplan.

Wanneer een kerk haar religieuze functie behoudt, zal ze ook eigendom blijven van de kerkfabriek en/of de gemeente/stad en dus de 'gemeenschap'. Dit zal voor een aantal kerken de gewenste situatie zijn.

Ook bij andere, zuivere gemeenschapsfuncties die door de gemeente vervuld worden, zoals een bibliotheek of een gemeenschapscentrum, blijft de kerk beheerd met gemeenschapsgeld. In dit scenario zijn nevenbestemmingen met een gemeenschapsfunctie ook werkbaar.

Wanneer een kerk in de toekomst niet meer als kerk zal functioneren en er ook geen nood is aan een andere gemeenschapsfunctie, moet er gezocht worden naar een private investeerder of een exploitant. Het kan zijn dat de kerk verkocht wordt of dat ze via een zakelijk recht ter beschikking gesteld wordt van een exploitant. Bij een herbestemming naar een woning of een zuiver commerciële functie is het logisch dat het gebouw verkocht wordt. De verwerving van de eigendom en alle toekomstige kosten zijn dan voor rekening van de private investeerder. De kerkfabriek kan de inkomsten hiervan investeren in de kerken die wel nog in haar beheer blijven. Maar er kan ook gezocht worden naar een private uitbater, zonder dat de kerk verkocht wordt, bv. door ze in erfpacht te geven. Dit heeft als voordeel dat de exploitant niet de grote investering hoeft te doen van de aankoop van het gebouw en een herbestemming financieel mogelijk wordt naar minder rendabele functies, zoals een dansschool of een private kinderopvang. De kerkfabriek blijft bij een zakelijk recht eigenaar van het gebouw, maar hoeft niet meer financieel in te staan voor alle kosten. Het kerkgebouw krijgt hierdoor een nieuwe functie en wordt dus behoed voor leegstand en verval. Uiteraard veronderstelt dit model dat er een overeenkomst wordt opgemaakt waar eenduidig wordt vastgelegd wie verantwoordelijk is voor welke verbouwings- en onderhoudswerken, de financiële vergoeding, de looptijd van de huurovereenkomst of erfpacht, de nieuwe functies, ...

Naast deze twee opties kan er ook nog een mengvorm ontwikkeld worden, waarbij een deel van het gebouw beheerd wordt door en voor de gemeenschap en een deel een nieuwe bestemming krijgt met een exploitant, waaraan een zakelijk recht wordt verleend of een huurcontract wordt aangeboden.

Een volledig nieuwe bestemming kan tot ingrijpende verbouwings- of deels zelfs afbraakwerken leiden die zorgen dat er geen weg terug meer is. In dat geval spreken we van **onomkeerbaarheid**. Zeker bij herbestemmingen die leiden tot een verkoop van het kerkgebouw zal er meestal geen weg terug zijn. De nieuwe eigenaar zal het gebouw volledig aanpassen aan zijn noden en wensen, met uiteraard het bijhorende kostenplaatje. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een kerkje wordt herbestemd tot woning. Bij de opmaak van een kerkenbeleidsplan is het bijgevolg belangrijk dat er grondig wordt nagedacht over de toekomst van alle kerken in een gemeente, zodat men bij de keuze voor herbestemming niet over één nacht ijs gaat. De inbreng van de (dorps)bewoners in de brainstormsessies geven ook hier belangrijke input over hoe zij vanuit dit perspectief de toekomst van hun kerk zien.

Daar tegenover staat dat sommige nieuwe functies, zelfs bij volledige herbestemming, geen ingrijpende verbouwingen vragen. Wanneer een kerk wordt herbestemd tot een theater- of concertzaal zal de ruimte min of meer op dezelfde manier gebruikt worden als voorheen: het publiek zit in het schip van de kerk en kijkt naar een podium dat vooraan staat. In dat geval is de nieuwe situatie omkeerbaar. Als het gebouw ook nog beheerd blijft door de kerkfabriek of de gemeente, zou het gebouw immers in een verre toekomst opnieuw de functie voor de eredienst kunnen vervullen. Ook bij nevenfuncties is er dikwijls sprake van een omkeerbare situatie, vermits in de kerk de (eventueel occasionele) erediensten behouden blijven en dit ook met de nevenfunctie mogelijk moet blijven.

Context van het gebouw

Naast alle voorgaande overwegingen, die niet noodzakelijk gekoppeld zijn aan de specifieke kenmerken van het gebouw, moet er bij het opmaken van een bestemmingsvisie natuurlijk ook rekening gehouden worden met het gebouw zelf en zijn omgeving. Bij het overwegen van nieuwe, publieksaantrekkelijke functies is de bereikbaarheid en visibiliteit van het gebouw een belangrijk gegeven. Is er voldoende parkeermogelijkheid voor auto's en fietsen? Is er in de nabijheid een bushalte en/of ligt het gebouw aan het fietsroutenetwerk (functioneel of toeristisch)? Is er mogelijkheid tot laden en lossen zonder het verkeer te hinderen? Ligt het gebouw op een zichtlocatie? Ligt het gebouw hoger dan de omgeving, waardoor de toegankelijkheid bemoeilijkt wordt? Al deze elementen scheppen randvoorwaarden die een neven- of herbestemming mee sturen.

Maar ook het gebouw zelf heeft intrinsiek een aantal mogelijkheden en beperkingen die de flexibiliteit bepalen waarmee het nieuwe functies kan aannemen. Dit wordt in belangrijke mate bepaald door de typologie van de kerk (zie beschrijving in punt 2.2) met elk een specifiek organisatiepatroon. Een basilicatypologie, met veel kolommen, één hoofdingang en een sterke gerichtheid naar het altaar is anders georganiseerd dan een centraalbouw, met focuspunt in het midden of een zaalkerk, die geen kolommen heeft maar meestal ook kleiner is. Maar ook binnen eenzelfde typologie kan een gebouw meer of minder flexibel zijn door de specifieke structuur, de afmetingen van de ruimte(s), het aantal toegangen, de afmetingen en positie van de raamopeningen, de aanwezigheid van nevenruimtes naast de hoofdruimte van de kerk, ... En uiteraard spelen ook de technische kenmerken van het gebouw een rol: Bevindt het zich nog in goede staat? Zijn er vochtproblemen? Is de verwarmingsinstallatie accuraat en is er isolatie (voorzetramen, dakisolatie, ...)? Is er riolering aanwezig waar (bijkomende) sanitaire voorzieningen op aangesloten kunnen worden?

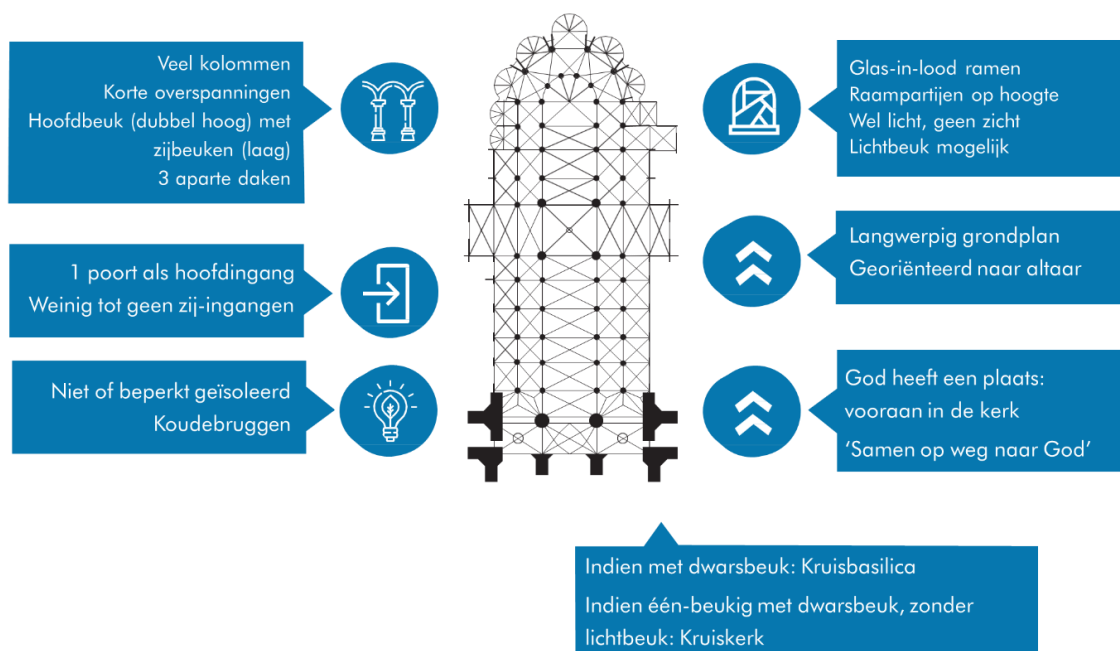
Op basis van al deze toetsstenen zal er dan, samen met de bewoners in de brainstormsessies, gezocht worden naar zinvolle neven- of herbestemmingen voor de verschillende kerken in de gemeente. Dit beslaat een hele range van mogelijke nieuwe functies, van zingeving en cultuur, over gemeenschapsvoorzieningen en zorgvoorzieningen tot toeristische, recreatieve en zacht commerciële

bestemmingen, horeca en zelfs atypische woonvormen, al dan niet voor specifieke doelgroepen. Deze worden verder in dit rapport uitgelegd.

2.2. TYPOLOGIE VAN EEN KERK: WELKE KERKEN LENEN ZICH VOOR WAT?

Om een her- of nevenbestemming te bepalen is het goed om de ruimtelijke sterktes en zwaktes van de gebouwen nader te onderzoeken. Binnen de kerken in Vlaanderen en bij uitbreiding in België kunnen we vijf grote typologieën onderscheiden. Elk van deze verschillende typologieën zorgen er voor dat een kerk andere mogelijkheden heeft. Binnen deze typologieën kunnen we enkele hybride vormen detecteren. Hieronder bespreken we kort elk van deze typologieën met hun plus- en minpunten.

Basilica

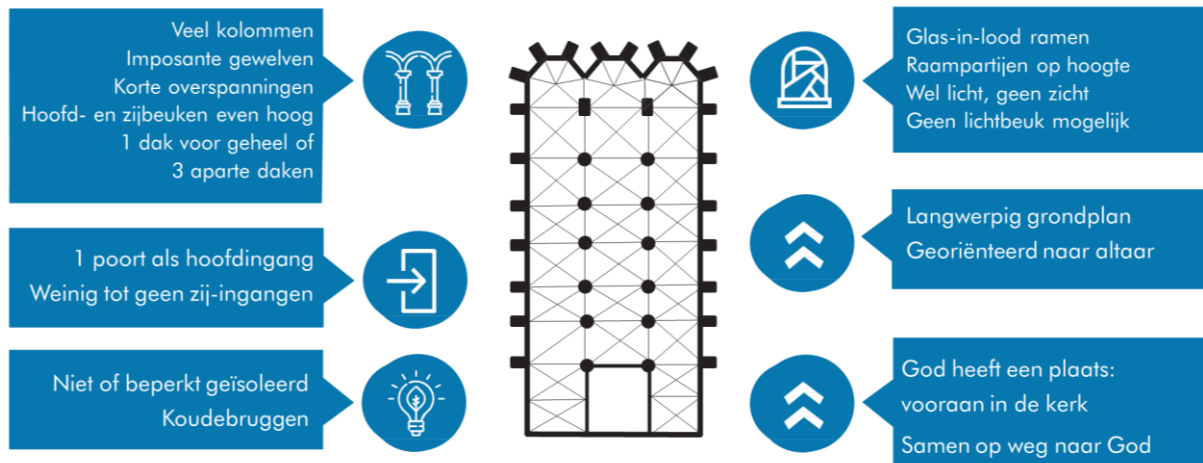

Een basilicakerk is een van de oudste typologieën die we kennen. Omwille van de beperkte technische kennis in deze bouwperiode waren er geen grote overspanningen mogelijk en werden ze opgebouwd uit verschillende traveeën en zijbeuken. Als gevolg van deze opbouw staan in deze kerken veel kolommen. Dit zorgt ervoor dat deze kerk eenvoudiger op te splitsen is in verschillende compartimenten. Een nadeel is dat er geen grote open ruimte gecreëerd kan worden.

Sint-Jan de Doperkerk, Paal

Hallenkerk

De hallenkerk is net als de basilicakerk een meerbeukige kerk opgebouwd uit verschillende traveeën. Het verschil met de basilicakerk is dat bij de hallenkerk alle beuken dezelfde hoogte hebben. De plus- en minpunten lopen gelijk met de basilicakerk.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

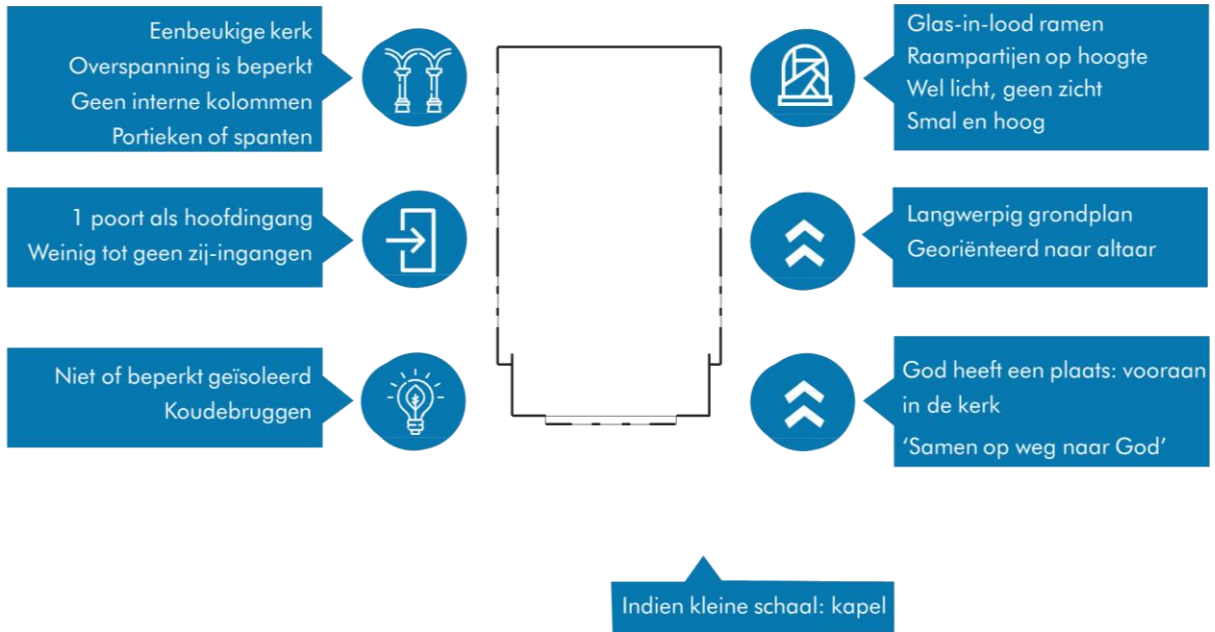
Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Sint-Mauritiuskerk, Bilzen Centrum

Zaalkerk

De zaalkerk heeft in tegenstelling tot de vorige twee typologieën een meer open karakter. Doordat het een eenbeukige kerk is, zijn er geen interne kolommen. Vaak zijn deze kerken kleiner in omvang en volume omdat er slechts een beperkte overspanning mogelijk is.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

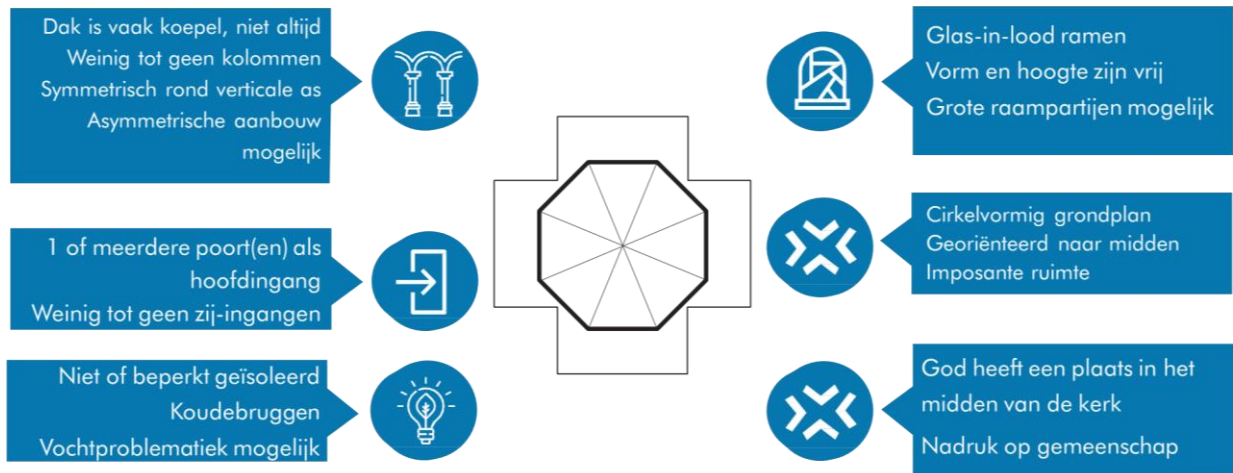
Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Heilig Hartkerk, Korspel

Centraalbouw

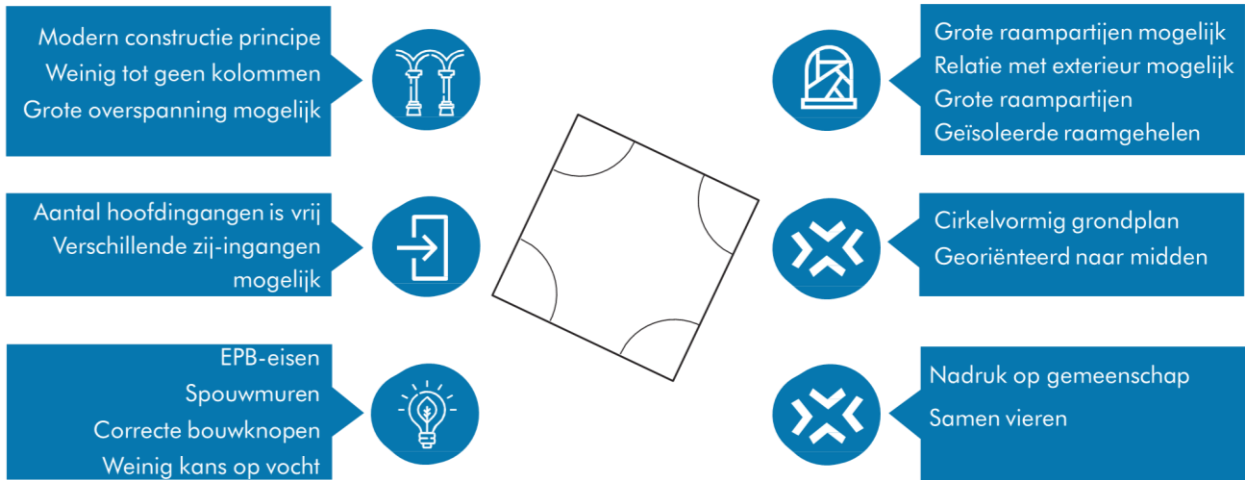

Anders dan alle voorgaande typologieën heeft de centraalbouw geen langwerpig maar een cirkelvormig grondplan. Doordat de kerk vaak een koepelvormig dak heeft staan er weinig tot geen kolommen in de kerk. De kerk is georiënteerd naar het midden. De koepelvorm zorgt ervoor dat er een imposante ruimte ontstaat in de kerk.

Basiliek van Onze-Lieve-Vrouw van Scherpenheuvel

Plan Libre

Een plan libre kerk kan veel verschillende vormen aannemen. Vaak wordt er ook gesproken over een "moderne kerk". Deze kerken zijn vaak gebouwd na de Tweede Wereldoorlog en maken gebruik van moderne bouwprincipes. Hierdoor zijn er grote overspanningen mogelijk zijn, modernere technieken, ... Ze kunnen zowel een cirkelvormig als een langwerpige grondplan hebben en ze zijn ook vaker geïsoleerd.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Sint-Gerarduskerk, Stal

2.3. GENERALISTISCHE NEVEN- EN HERBESTEMMINGSTHEMA'S

2.3.1. ALGEMEEN

Zoals aangehaald gaan we op zoek naar generalistische thema's waarbinnen een kerk een neven- dan wel herbestemming kan vinden. We detecteren zeven thema's die hieronder verder worden uitgelegd. Sommige kerken lenen zich binnen meerdere thema's. Sommige thema's passen in elke kerk.

2.3.2. TOERISME

Het gezegde gaat dat de "kerk altijd in het midden staat" en dit klopt ook. Kerken staan vaak in het centrum van een dorp/stad en zijn als gebouw op zich al een bezienswaardigheid. Overal ter wereld bezoeken mensen dagelijks kerkgebouwen omwille van het feit dat deze gebouwen een zekere aantrekkingskracht hebben. Een toeristische activiteit kan vaak ook starten als een nevenbestemming en later overgaan in een volledige herbestemming. Er moet echter wel voldoende aantrekkingskracht en omkadering mogelijk zijn om te kunnen spreken van een geslaagde toeristische herbestemming.

2.3.3. GEMEENSCHAPSVOORZIENINGEN

Een kerk is van oudsher een publiek gebouw en kan zich lenen voor een publieke gemeenschapsfunctie. Een gemeente/stad heeft tal van publieke gebouwen in haar patrimonium. Dit gaat van schoolgebouwen over kinderopvang tot een fanfarezaal. Indien er een nieuw gebouw gezocht wordt of een bestaand gebouw vervangen dient te worden kan onderzocht worden of deze functies niet in een kerkgebouw ondergebracht kunnen worden. Op deze manier kan er een zinvolle herbestemming gevonden voor het kerkgebouw waardoor een win-win situatie kan ontstaan en de middelen die de gemeente in dit gebouw steekt "efficiënter" benut kunnen worden.

2.3.4. ATYPISCHE WOONVORMEN

De laatste jaren verandert de manier waarop we wonen razendsnel. Tal van nieuwe woonvormen steken de kop op: co-housing, kleinschaligere woonzorgcentra in het dorpscentrum, alternatief wonen. Sommige kerken komen hier ook voor in aanmerking.

2.3.5. RECREATIE

Onder recreatie verstaat men alle vormen van vrijetijdsbesteding, alle activiteiten die kunnen worden gedaan naast de dagelijkse verplichtingen die men doet voor ontspanning en vermaak.

Bij de her- of nevenbestemming van een kerkgebouw denkt men niet snel aan recreatie. Toch kan ook dit een geschikte bestemming zijn. Zo zijn er tal van voorbeelden in de wereld waarbij een kerk is omgevormd tot zwembad, klimzaal, ... maar ook minder extreme bestemmingen zoals een hotel of een cinema vallen onder de categorie 'recreatie'.

2.3.6. ZACHT COMMERCIEEL

De gemeenschap staat vaak wantrouwig tegenover commerciële functies in een kerk. Daarom spreken we eerder over (zacht) commercieel. Hierbij denken we eerder aan semipublieke commerciële functies zoals een dokterspraktijk, samenwerking met een non-profit organisatie, thema-restaurant ...

2.3.7. CULTUUR

Een kerk is vaak van nature een 'cultureel' gebouw. Ze hebben een lange geschiedenis en maken deel uit van ons onroerend erfgoed. Kerken hebben vaak een zeer goede akoestiek, waardoor ze uitermate geschikt zijn voor concerten of voorstellingen. Er zijn tal van voorbeelden waarbij kerken worden her- of nevenbestemd als cultuurcentrum.

2.3.8. ZINGEVING

Zingeving ligt meer in het verlengde van de bestaande functie. Een kerk is van zichzelf een plek waar mensen tot rust komen. Dit kan verdergezet worden in de nieuwe bestemming. Voorbeelden hiervan zijn een columbarium, stilteplek, ...

2.3.9. AFBRAAK?

In sommige – extreme – gevallen kan men zich de vraag stellen of het de investeringen nog waard is om een (kerk)gebouw in stand te houden. Omwille van verschillende redenen kan de conclusie zijn dat men beter kan overgaan tot het afbreken van het gebouw, om iets nieuws mogelijk te maken. Dit zijn eerder uitzonderlijke gevallen en zeker bij kerken die beschermd zijn als monument of vastgesteld als bouwkundig erfgoed, is dit niet evident.

3. ANALYSE

3.1. SINT-PIETERSBANDENKERK BERINGEN

3.1.1. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Pietersbandenkerk is gelegen in het centrum van Beringen, in de onmiddellijke nabijheid van het stadhuis en het recent heraangelegde plein. De kerk maakt deel uit van een zone in ontwikkeling, waar publieke ruimte en stedelijke functies worden gheredefinieerd. Rondom de kerk bevinden zich diverse stedelijke voorzieningen, waaronder winkels, horecazaken en het marktplein, waar wekelijks een openbare markt plaatsvindt.

Er is geen kerkhof verbonden aan de kerk, wat de directe omgeving open houdt en geschikt maakt voor andere stedelijke invullingen. In de directe omgeving is voldoende parkeergelegenheid beschikbaar, zowel op parkeerpleinen als langs de straat en in garages. De bereikbaarheid met het openbaar vervoer is goed, met meerdere bushaltes op wandelafstand.

De kerk is door haar situering in het centrum en de open ruimte rondom zichtbaar vanuit verschillende richtingen in de ruimere omgeving.

- Ligging: Markt 6, 3580 Beringen (centrum)
- Kadastrale info: AFD 1 BERINGEN; Sectie C; Nr. 193B
- Oppervlakte volledig perceel: 2310 m²
- Vloeroppervlakte kerk (contour): 795 m²
- Kerkhof: Geen kerkhof rond kerk.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

3.1.2. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied' volgens het gewestplan Hasselt-Genk van 23 mei 1979.

- Eigenaar: Stad Beringen
- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Beringen
- Pastorale eenheid: Sint-Petrus
- Parochie: Sint-Pietersbanden Beringen
- Erfgoedwaarden:

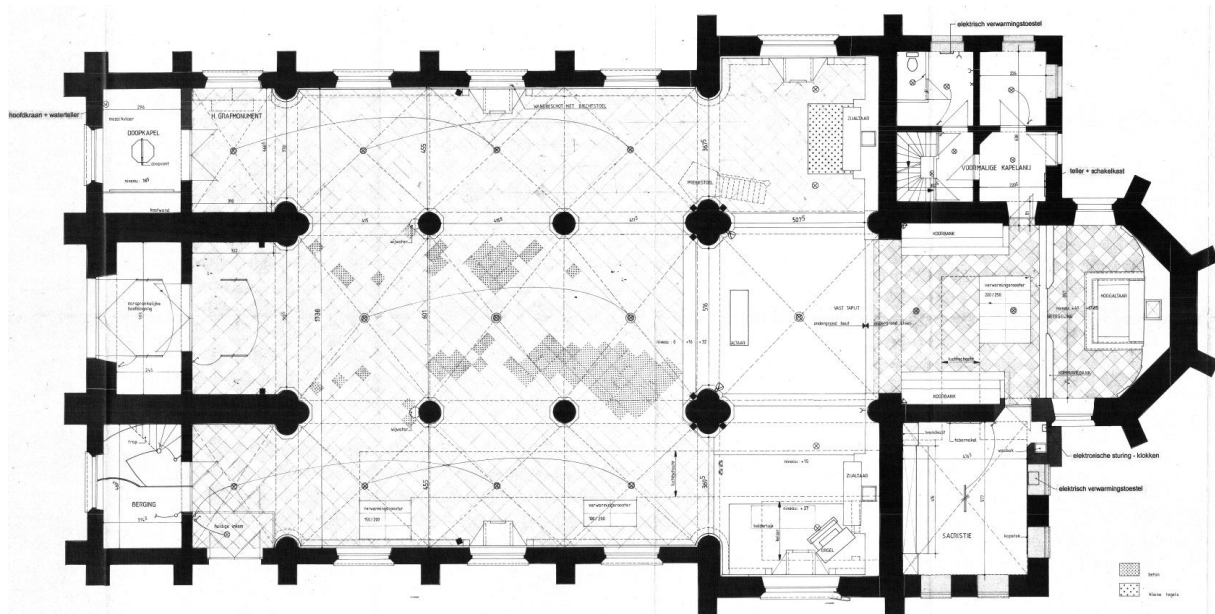
- De kerk is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.
- Het koor, de middenbeuk en het transept zijn sinds 18 februari 1949 beschermd als monument.
- De toren en de zijbeuken zijn sinds 6 september 1993 beschermd als monument.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Pieters-Banden [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21415> (geraadpleegd op 18 februari 2025).

3.1.3. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Pietersbandenkerk van Beringen is een kruisbasiliek. De zijbeuken zijn lager dan de hoofdbeuk, wat resulteert in een lichtbeuk. De nokhoogte van het transept ligt onder die van de middenbeuk. De centrale toren herbergt de hoofdtoegang van de kerk. De zijingangen zijn buiten gebruik. De sacristie aan de achterzijde heeft een aparte toegang. De organisatie van het gebouw is georiënteerd in één richting: de middenbeuk richting het altaar, met de zijbeuken als aanvullende ruimtes.

Knipsel van digitaal grondplan

Constructie en ruimtelijkheid

De constructie bestaat uit dragende muren, kolommen en spanten, wat een klassieke opbouw vormt. De kapconstructie is goed toegankelijk via loopbruggen. De ladders naar de torenspits zijn echter niet optimaal en zouden beter vervangen worden door koolladders.

Binnen is de kerk ruimtelijk en hoog, met een duidelijke opdeling in drie zones door stevige kolommen. Deze kolommen beperken de flexibiliteit van de ruimte. Er is voldoende lichtinval, maar geen zicht van en naar buiten.

De brandveiligheid is deels verzekerd door een blusaansluiting in de toren en de aanwezigheid van rookmelders. De compressor van de sprinklerinstallatie is momenteel buiten werking en dient hersteld te worden. De afgelopen jaren onderging het gebouw een grondige renovatie, deze is bijna afgerond.

Duurzaamheid en dringende werken

De gewelven zijn geïsoleerd met glaswol, en ook de zolder boven de sacristie is voorzien van isolatie. Sinds de recente renovatie zijn nieuwe glasramen geplaatst, en de glas-in-loodramen zijn uitgerust met voorzetsbeglazing. Op sommige plaatsen is vervuiling en condensatie zichtbaar, met name aan de noordzijde van de lichtbeuk.

De kerk wordt op een constante temperatuur gehouden door middel van vloerverwarming op gas. Tijdens activiteiten wordt bijkomende verwarming voorzien via luchtverwarming.

Een herkeuring van de cv-ketel is noodzakelijk vanwege roetvorming. De vervuiling en condensatie bij de voorzetsbeglazing, vooral aan de noordzijde van de lichtbeuk, dienen nagekeken en aangepakt te worden. Daarnaast vertoont het pleisterwerk op enkele plaatsen afbladdering en scheurtjes, wat verdere opvolging vereist.

3.1.4. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De cultuurhistorische waarde van deze kerk ligt in haar complexe bouwgeschiedenis, die de politieke en sociale veranderingen in de regio weerspiegelt. Oorspronkelijk verwoest in 1467 en heropgebouwd in 1592 na brand, onderging de kerk meerdere herstellingen na oorlogsschade, wat haar veerkracht en belang voor de gemeenschap benadrukt. De laatgotische Demergotiek, zichtbaar in het ijzerzandstenen middenschip en koor, toont regionale bouwstijlkenmerken. De neogotische elementen, toegevoegd na de instorting van de toren in 1838, illustreren de architecturale evolutie in de 19e eeuw. De kerk combineert gotische structuur met neogotische aanpassingen, wat haar uniek maakt. Het interieur, met Demergotische spitsboogarcades en barok stucwerk in het koor, weerspiegelt de artistieke trends door de eeuwen heen. De eigenaardige torenspits, bekend als "de Peperbus," versterkt het lokale culturele erfgoed. Deze architecturale gelaagdheid maakt de kerk tot een waardevol historisch en esthetisch monument.

Belangrijkste meubilair en roerend erfgoed:

- Barok hoofdaltaar met geschilderde voorstelling van Christus aan het kruis, van Quellin van Antwerpen (vierde kwart 17de eeuw)
- Twee barokke zijaltaren met schilderijen van F. Coubau, voorstellende de Hemelvaart en kroning van Maria en de Kruisvinding (vierde kwart 17de eeuw)
- Barokke sculptuur, voorstellende Christus in het graf, met gepolychromeerde Christusfiguur (circa 1700)
- Verschillende witgeschilderde, 18de-eeuwse heiligenbeelden
- Processiemaadonna (eerste helft 19de eeuw)
- Eiken lambrisering, waarin biechtstoelen zijn verwerkt, een is voorzien van het wapenschild van pastoor Weustenraedt (1654-1695)
- Gelijkaardig koorgestoelte
- Preekstoel (circa 1700)
- Het meubilair werd gemaakt door Daniël Van Vlieden, Laurens Vandenreyt en Tilman Janssens uit Hasselt, Jan Rutten uit Sint-Truiden en Giellienus uit Antwerpen
- Aan de buitenzijde, tegen het koor, 18de-eeuwse grafstenen en een calvarie (17de eeuw?)

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Pieters-Banden [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21415> (geraadpleegd op 18 februari 2025).

Uit een voorbereidend document op het kerkenbeleidsplan, gebaseerd op het sjabloon van PARCUM, ingevuld door de kerkfabriek van Beringen-centrum, komt de volgende informatie:

“Cultuurhistorische waarde

De geschiedenis van de parochie en kerk gaat terug tot de Karolingische tijd, zoals bevestigd door archeologisch onderzoek tijdens de installatie van een nieuwe verwarming. Rond 781 schonk Adelardus, kleinzoon van Karel Martel en neef van Karel de Grote, zijn heerlijkheid Beringen aan de abdij van Corbie en stichtte er een parochie gewijd aan Sint-Petrus, de patroonheilige van de abdij. Van deze eerste kerk werden funderingen gevonden van een zes meter breed zaalkerkje, opgebouwd uit zwerfkeien.

In 882 werd dit zaalkerkje verwoest door de Noormannen, waarna het in de 9e tot 10e eeuw werd heropgebouwd met een rechthoekig presbyterium en een vierhoekig afgesloten koor, vermoedelijk met een vieringtoren. Deze structuur rustte op een stevige fundering van amorphe blokken ijzeroer, ijzerzandsteen en kalkmortel.

Tussen de 10e en 13e eeuw werd het zaalkerkje vervangen door een Romaanse kerk met drie beuken, een viering en een westtoren, gebouwd op een zorgvuldig fundament van gezaagde ijzerzandsteen. Later werd het koor in gotische stijl toegevoegd, wat wijst op de architecturale evolutie van de kerk.

In 1467 werden de stad en de kerk verwoest door een strafexpeditie van Karel de Stoute. De verschillende bouwfases van de kerk zijn gereconstrueerd op basis van noodonderzoek in 1982, hoewel de tijdsbepaling hiervan slechts bij benadering is. Deze historische en architecturale ontwikkelingen benadrukken de culturele en religieuze betekenis van de kerk door de eeuwen heen.

Bouwhistoriek

We vervolgen de bouwgeschiedenis, met elementen die nog steeds bovengronds zichtbaar zijn gebleven:

1475 -1500: Wederopbouw en vergroting tot een Gotische kerk in ijzerzandsteen met in het verlengde van het transept een diep gotisch koor, geflankeerd door sacristieën.

1584: opnieuw vernield door brand, tijdens de Godsdienstoorlogen

1585-87: wederopbouw Gotische kerk

1630-1635: eerste Barokke inrichting met hoogaltaar, O.-L.-Vrouwaltaar, biechtstoel en preekstoel, St.- Nicolaasaltaar en orgel van J. Janszoon van Weerdt binnen een meubel van J. en C. Vanden Heuvel.

1654: andermaal zwaar door brand geteisterd vanwege de Lorreinse troepen van de Condé 5 Sint-Pietersbandenkerk 3580 Beringen .

1658: Wederopbouw schip, kruisbeuk, doopkapel en hoogkoor

1666-1693: Systematische barokke herinrichting, meubilering en aankleding onder impuls van pastoor-deken Wuestenraedt: .

1666: nieuwe sacristie en dito kast (W. Jonckmans)

1669: H. Geestalaar (A. Gobau)

1670: H. Kruisaltaar (G. Hechtermans, A. Gobau)

1670: H. Rochusbeeld (A. Quellinus de Jonge)

1671: Schrijnwerk H. Graf (G. Hechtermans, L. Van Reydt, J. Rutten)

1678: Nieuw hoogaltaar (D. Van Vlierden, J. Rutten, J.B. Smets)
1679-80: beeld van H. Graf (A. Quellinus de Jonge)
1684: Engelen van het H. Graf en Christus aan kerkportaal (D. Van Vlierden)
1685-98: Reliekkasten binnen hoogaltaar
1686: Nieuwe orgelkast (D. Van Vlierden/ T. Janssen)
1693: Biechtstoelen (D. Van Vlierden) en Gestoelte (T. Janssen); reliekhouders S.-PietersBanden
1695: Koorgestoelte (T. Janssen)
18de eeuw: Herstellingswerken
1732: oude sacristie
1761-80: nieuw orgelinstrument
1766/1777 /1786: witten van het interieur
1792-1797: Tijdelijke sluiting door de Fransen. Als zwart goed verkocht meubilair in 1802 terug geschonken aan de kerk.
1839 : De calamiteiten van voorbije eeuwen en niet steeds oordeelkundig uitgevoerd restauraties hebben inmiddels de stabiliteit ondergraven. De grote massieve westtoren, nog zichtbaar op de prent van Remacle-Leloup, stort in en vernielt de gewelven, de muren van de zijbeuken en de noordelijke dwarsbeuk. Enkel het koor blijft gaaf over. De rest is gescheurd en verweerd. Binnen het interieur is het orgel verloren. (afbeelding pag.6)
1842-1880: wederopbouw van de kerk in nieuw - gotische stijl, de stijl volgend van de bewaarde oudere kern (wanden middenbeuk, koor)
1879-80: vernieuwing deel van dak en afwerking voegwerk en afdekking
1889-91: twee glasramen van Henri Oidtsmans in de kruisbeuk

Latere verbouwingen

- 1901-1904: grondige, vooral technische herstellingswerken aan kerk en toren, torenuurwerk en toren bekroning (arch. Martens Stevoort)
- 1910-1920: Elektrische verlichting
- 1912: verwarming met warme lucht (firma Lafeuillade, Brussel)
- 1911-1912: schilderwerken (Gustave Meunier/Wasseiges)
- 1914: oorlogsschade aan dank en toren door beschieting WO 1
- 1937: nieuwe grondige herstelling torenspits
- 1947: grondige herstelling torenlichaam
- 1952: vervanging afdekking
- 1956-1960: schildering interieur met overschildering Meunier
- 1961: nieuwe herstellingen aan de toren
- 1979-1981: nieuwe herstellingen aan de toren en de torenspits
- 1983: vernieuwing verwarmingsinstallatie
- 1983: installatie nieuwe kruisweg: vrijlegging Meunier (overschilderd in 1956-60)
- 1984: restauratie vijf oude koorstoelen

Recentere restauraties

1989 -2011 algemene restauratiewerken:

Exterieur

Ruwbouw en afwerking: periode 1998-2000

Daken gevels en glasramen.

Algemene herstelling van de waterhuishouding.

Interieur

Technieken: gelijktijdig

Verwarming en sanitair (hvac):

Elektriciteit en nieuwe verlichting

Elektronische en mechanische beveiliging tegen diefstal en brand

Schilderwerken:

Perceel 1 : interieur : 2002

Perceel 2: restauratie muurtextielen: 2003 - 2004

Altaarportieken, schilderijen en beelden

Perceel 1: restauratie van de altaren: 2009 - 2011

Perceel 2: restauratie van de beelden: 2009 - 2010

Perceel 3: restauratie van de schilderijen: 2009 - 2011

Restauratie van de beelden : 2011

2013 Herstelling grafstenen (koor)

2014 Aanvang Orgelrestauratie : Vermeerschorgel , gerestaureerd door orgelbouwer

Flentrop uit Nederland"

3.1.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2024:

- Vieringen: 246
  - Reguliere misvieringen: 217
  - Specifieke vieringen (huwelijken en begrafenissen): 10
  - Andere vieringen (dopen, communies...): 19
- Er vinden jaarlijks nog een 48-tal andere activiteiten plaats in de kerk. Het gaat dan o.a. om repetities zangkoor, ouderavonden, dekenale vorming en repetities feestdagen. De stad organiseert 2-jaarlijks orgelconcerten in de kerk.

3.2. SINT-JAN DE DOPERKERK PAAL

3.2.1. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Jan-De Doperkerk bevindt zich in het centrum van Paal, een deelgemeente van Beringen. De kerk ligt aan een aangelegd plein en is omringd door open ruimte, wat zorgt voor een duidelijke inplanting binnen het dorpscentrum. Aan de noordzijde bevindt zich een klein historisch kerkhof, dat niet langer actief is. Dit kerkhof heeft hoofdzakelijk erfgoedwaarde en heeft geen invloed op het gebruik van de omliggende ruimte.

De kerk is vlot bereikbaar, zowel met de auto als met het openbaar vervoer. In de directe omgeving zijn er ruime parkeermogelijkheden, waaronder een publieke parking en parkeerstroken langs de straat. Op wandelafstand bevinden zich meerdere bushaltes, wat zorgt voor een goede aansluiting op het regionale vervoersnetwerk.

De directe omgeving van de kerk biedt een divers aanbod aan voorzieningen. In de onmiddellijke nabijheid bevinden zich horecazaken, een supermarkt, een bankkantoor en andere buurtgerichte functies. Het plein rond de kerk wordt ook gebruikt als locatie voor de wekelijkse markt, wat bijdraagt aan de levendigheid van de omgeving.

Door de centrale ligging en de open ruimte rondom is de kerk zichtbaar vanuit verschillende richtingen in de ruimere omgeving.

- Ligging: Paal-Dorp 20, 3583 Paal
- Kadastrale info: AFD 2 PAAL 1; Sectie B; Nr. 1281A
- Oppervlakte volledig perceel: 985 m²
- Vloeroppervlakte kerk (contour): 985 m²
- Kerkhof: Geen kerkhof (klein historisch kerkhof aan noordkant).

3.2.2. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied' volgens het gewestplan Hasselt-Genk van 23 mei 1979.

- Eigenaar: Stad Beringen
- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Beringen
- Pastorale eenheid: Sint-Barbara
- Parochie: Sint-Jan de Doper Paal
- Erfgoedwaarden:
  - De kerk is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.
  - Het orgel is sinds 2 februari 2004 beschermd als monument.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Jan-de-Doper [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21461> (geraadpleegd op 17 februari 2025).

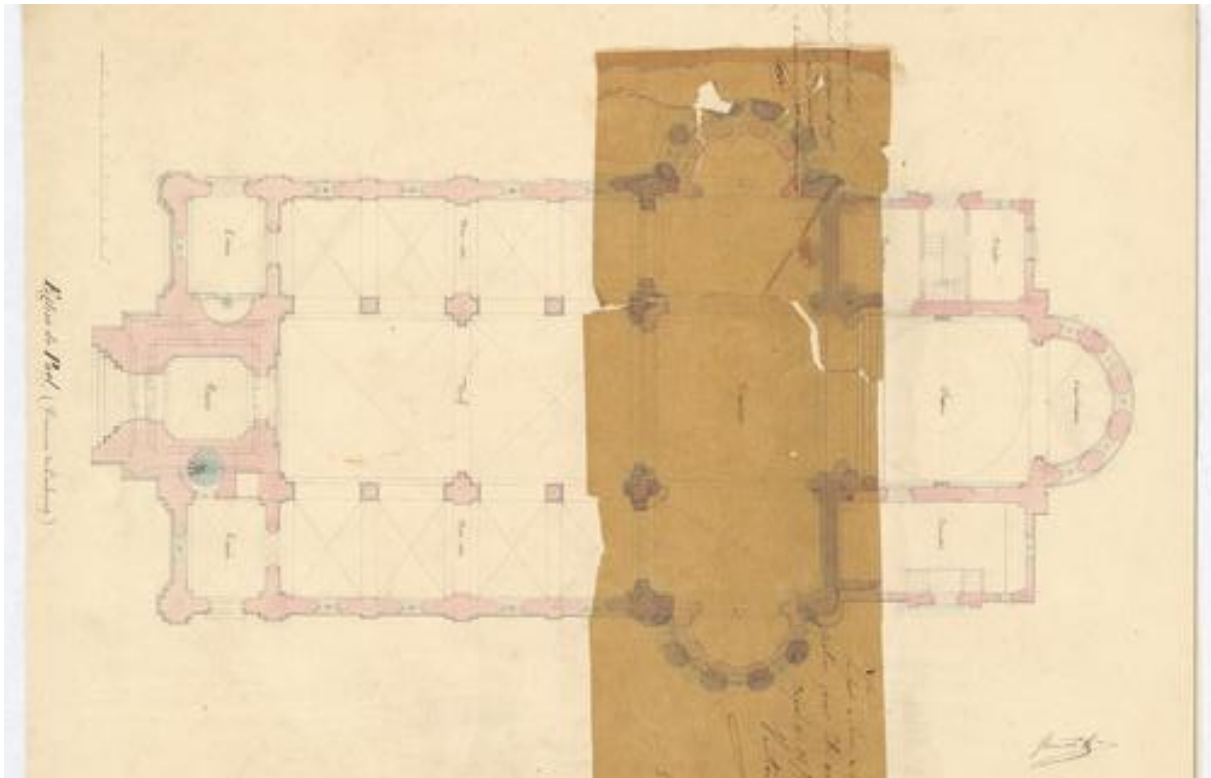
3.2.3. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Jan de Doperkerk van Paal is een kruisbasiliek. De zijbeuken zijn lager dan de hoofdbeuk, waardoor een lichtbeuk ontstaat. Het dwarsbeuk (transept) is even hoog als de hoofdbeuk, wat bijdraagt aan de ruimtelijke beleving van het interieur.

De toren staat centraal vooraan de kerk en vormt de hoofdtoegang. Daarnaast zijn er twee zij-ingangen vooraan, die buiten gebruik zijn, en twee achteraan, waarvan één naar de sacristie en één naar de berging leidt. Een extra achteringang biedt eveneens toegang tot de berging.

Het aandeel natuurlijk licht is beperkt, en er is geen zicht van en naar buiten. Dit wordt gecompenseerd door een goed uitgewerkte kunstmatige verlichting.

Ingescand grondplan

Constructie en ruimtelijkheid

De kerk heeft een klassieke constructie met dragende muren, balken en spanten. Een restauratie werd uitgevoerd in 2015, en de restauratie van de toren is nog bezig. De kapconstructie is goed toegankelijk via loopbruggen.

Veiligheidsvoorzieningen zijn aanwezig in de vorm van rookmelders, optische rookdetectie en een blusleiding.

Binnen wordt de ruimte opgedeeld in drie zones door stevige kolommen, wat de flexibiliteit van de ruimte beperkt. Buiten zijn vleermuiskasten aangebracht.

Er is één toilet aanwezig, dat rolstoeltoegankelijk is.

Duurzaamheid en dringende werken

De gewelven zijn geïsoleerd met 10 cm rotswol. Voorzetbeglazing is enkel aanwezig in het koor. De kerk wordt op een constante temperatuur gehouden ter bescherming van het orgel, met vloerverwarming op gas en bijkomende verwarming via vloerconvectoren.

De restauratie van de toren is momenteel aan de gang. Daarnaast is onderhoud aan het zuidelijk dak gepland.

3.2.4. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De kerk is een neoromaanse kruisbasiliek uit 1862, ontworpen door architect H. Jaminé en opgebouwd uit baksteen met natuursteenafwerking. Het gebouw heeft een westelijke toren met naaldspits, een basilicaal schip van vijf traveeën, een transept met absidiale sluiting en een koor met halfronde sluiting, geflankeerd door sacristieën. Het kleurrijke interieur valt op door muurschilderingen, kruisgewelven en gordelbogen op pijlers, en een koepelgewelf boven het koor. De architectuur en rijke decoratie weerspiegelen de neoromaanse bouwstijl en dragen bij aan de cultuurhistorische waarde van de kerk.

Belangrijkste meubilair en roerend erfgoed:

- Onze-Lieve-Vrouw met Kind, witgeschilderd hout (18de eeuw)
- Communiebank, 1774, afkomstig uit abdij Herkenrode
- Belangrijk roerend erfgoed van het Broederschap van het Heilig Sacrament
  - Flambouwen (lantaarns met kaarsen)
    - Gebruikt bij kerkelijke vieringen en processies.
    - Meerdere keren hersteld: o.a. in 1990, 2006, 2015 (koperwerk), en 2019 (glazen).
  - Vaandel van het Broederschap
    - Ontworpen en aangekocht in 1936 bij firma Slabbinck (Brugge).
    - Gewijd op 22 maart 1936.
    - Laatste restauratie in 2019 door Dorothy Rimanque (Diest).
  - Reglement van 1933
    - Origineel document met bepalingen over toetreding, verplichtingen en processies.
  - Notulenboek / Logboek
    - Bevat verslagen van vergaderingen, financiële gegevens, ledenlijsten, overlijdens, enz.

- Documenteert de continuïteit van het broederschap, vaak van vader op zoon.
- Begrafenisprotocol
  - Gedetailleerde beschrijving van de begrafenisdienst voor overleden broeders, inclusief gebruik van flambouwen.
- Ledenlijst met bijdragen voor het vaandel (1936)
  - Historisch document met namen en financiële bijdragen van broeders.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Jan-de-Doper [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21461> (geraadpleegd op 17 februari 2025).

Paalonline 2025: Broederschap van het Heilig Sacrament in Sint Jan De Doper Paal bestaat 90 jaar [online], <https://www.paalonline.be/cms55/paal-vroeger/geschiedenis-van-paal/getuigen-uit-het-verleden/item/5914-broederschap-van-het-heilig-sacrament-in-sint-jan-de-doper-paal-bestaat-90-jaar> (geraadpleegd op 4 augustus 2025)

Uit een voorbereidend document op het kerkenbeleidsplan, gebaseerd op het sjabloon van PARCUM, ingevuld door de kerkfabriek van Paal, komt **de volgende informatie**:

“Cultuurhistorische waarde

De geschiedenis van de kerk in Paal begint met een kapel gewijd aan Sint Jan de Doper in 1459, waar missen werden opgedragen door de clerus van Beringen. In 1716 werd Paal een zelfstandige parochie en werd de kapel verbouwd tot kerk, maar deze bleek uiteindelijk te klein. Daarom werd tussen 1862 en 1868 een nieuwe neoromaanse kruisbasiliek gebouwd op dezelfde locatie, naar ontwerp van architect Herman Jaminé, met pastoor Braekers als bouwheer. De toren werd tussen 1869 en 1872 toegevoegd, en in 1877 werd de kerk plechtig ingewijd.

Het interieur bevat kunstwerken uit de 19de eeuw en enkele voorwerpen uit de 17de en 18de eeuw van de vorige kerk. Materialen zoals zandsteen uit Herzogenrath, mergelsteen uit Valkenburg en natuurleien uit Frankrijk werden gebruikt voor de bouw. Het kleurrijke interieur omvat glasramen van kunstenaar Wuestenraedt (1877), unieke muurschilderingen van Meunier (1892-1897), en schilderijen boven de zijaltaren door Leon Ariën. De vloertegels in het priesterkoor werden in 1886 ontworpen door Léon Jaminé en vervaardigd door Villeroy & Boch.

De kerk bezit talrijke religieuze beelden, waaronder polychrome heiligenbeelden uit de 18de en 19de eeuw, grotendeels gerestaureerd tussen 2019 en 2022. Een bijzonder stuk is de communiebank uit 1774, vermoedelijk afkomstig uit de abdij van Herkenrode, die in 2016 werd gerestaureerd. Andere opmerkelijke elementen zijn het hoogaltaar met bladgoudversieringen (in gebruik sinds 1889), een preekstoel in blauwe steen (1916), en gotische biechtstoelen uit het einde van de 19de eeuw.

De toren heeft een rijke geschiedenis, met een O.L. Vrouwklok die in 1942 door de Duitsers werd geroofd en in 1954 vervangen werd door een nieuwe klok, geschonken door de parochianen. Er hangt ook een Angelusklok. De kerk onderging een grote restauratie in 2015-2016, en het dak van de toren wordt tegen 2025 gerestaureerd. Deze kerk in Paal weerspiegelt een rijk cultureel en historisch erfgoed, met een unieke architectuur en waardevolle religieuze kunst.

Het orgel

Op 5 oktober 1834 werd door de kerkfabriek een overeenkomst gesloten met orgelbouwer Jean-Joseph Delhaye uit Antwerpen voor de bouw van een nieuw orgel. Het instrument telt 1

manuaal en 11 registers. Alle prospektpijpen zijn belegd met tinfoolie. Op het manuaal zijn de hele tonen belegd met been en de halve tonen met zwart ebbenhout. In 1859 werd een pedaal aan het orgel toegevoegd. In 1862 werd het orgel ontmanteld en opgeborgen voor de bouw van de nieuwe kerk. In 1872 werd het in de nieuwe kerk terug opgebouwd. Vanaf 1985 tot 1988 werd het orgel gerestaureerd door Orgelbau Schumacher en in het noordelijk absis geplaatst. In 2021 volgde een nieuwe restauratie door Orgelbouw Jos Moors.”

3.2.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2024:

- Vieringen: 280
  - Reguliere misvieringen: 208
  - Specifieke vieringen (huwelijken en begrafenissen): 27
  - Andere vieringen (dopen, communies...): 45
- Er vinden jaarlijks nog een 60-tal andere activiteiten plaats in de kerk. Het gaat dan o.a. om repetities zangkoor, samenkomst vormelingen met ouders, tentoonstellingsruimte. De stad organiseert 2-jaarlijks orgelconcerten in de kerk.

3.3. SINT-BRIGIDAKERK KOERSEL

3.3.1. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Brigidakerk is centraal gelegen in het centrum van Koersel, een deelgemeente van Beringen. De kerk bevindt zich aan de gewestweg N772 en maakt deel uit van een goed ontsloten dorpskern. Voor de kerk ligt een groot plein, dat ruimte biedt voor publieke functies en visuele openheid in de directe omgeving. Er is geen kerkhof aanwezig op het terrein van de kerk.

In de onmiddellijke omgeving zijn er diverse voorzieningen aanwezig, waaronder horecazaken, winkels en andere buurtgerichte functies. Deze ligging ondersteunt het multifunctioneel gebruik van de omgeving en versterkt de verwevenheid van de kerk met het dagelijks leven in Koersel.

De bereikbaarheid is goed, zowel voor gemotoriseerd verkeer als voor gebruikers van het openbaar vervoer. In de directe omgeving is er ruim voldoende parkeergelegenheid beschikbaar. De bushalte 'Koersel Gemeentehuis' ligt aan de achterzijde van de kerk en bevindt zich op korte wandelafstand, met verbindingen richting de andere deelgemeenten en omliggende steden.

De kerk heeft een duidelijke zichtbaarheid binnen de nabije omgeving, mede door haar ligging aan een belangrijke verkeersas en de open ruimte aan de voorzijde.

- Ligging: Kerkplein 2, 3582 Koersel
- Kadastrale info: AFD 5 KOERSEL 1; Sectie B; Nr. 1983C, 1984
- Oppervlakte volledig perceel: 1715 m²
- Vloeroppervlakte kerk (contour): 740 m²
- Kerkhof: Geen kerkhof.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

3.3.2. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied' volgens het gewestplan Hasselt-Genk van 23 mei 1979.

- Eigenaar: Stad Beringen
- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Beringen
- Pastorale eenheid: Tabor

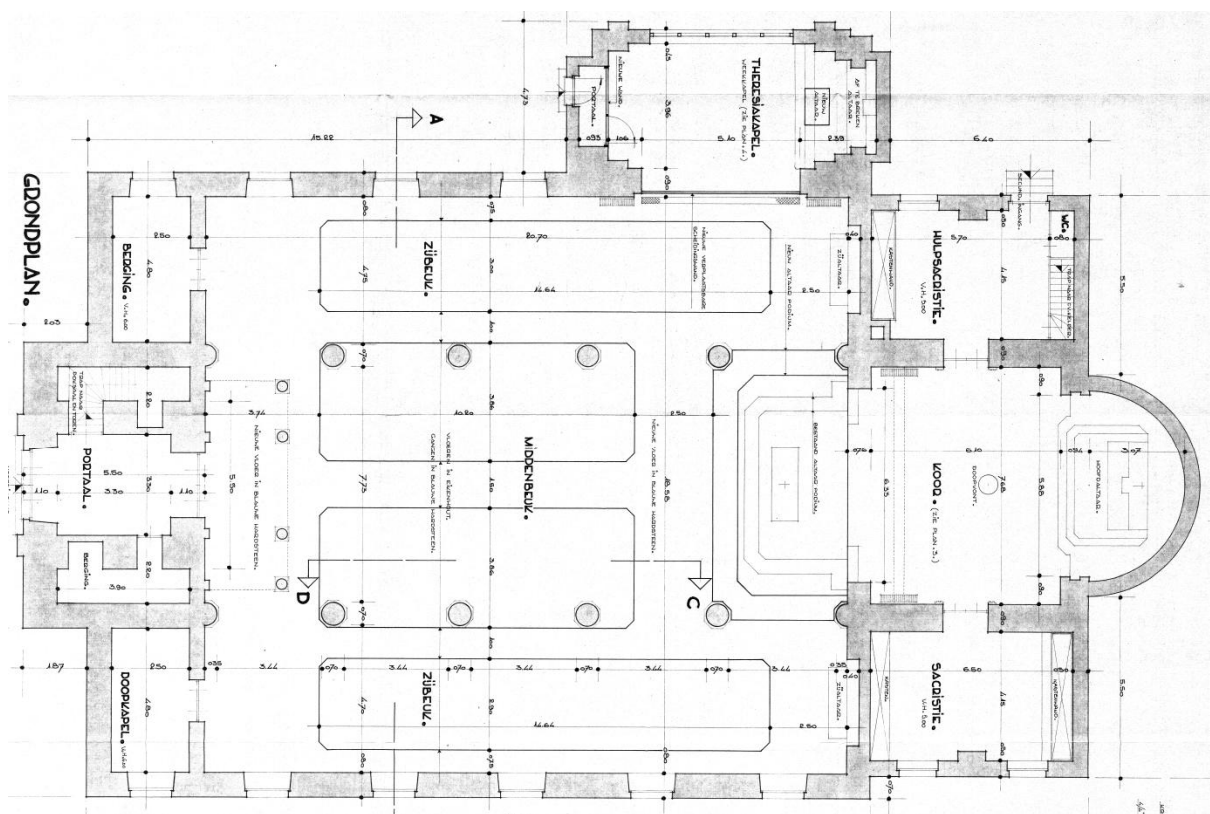
- Parochie: Sint-Brigida Koersel
- Erfgoedwaarden:
  - De kerk is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.
  - Het orgel is sinds 17 juli 2001 beschermd als monument.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Brigida [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21431> (geraadpleegd op 14 februari 2025).

3.3.3. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Brigidakerk is een pseudobasiliek waarbij de zijbeuken en de hoofdbeuk onder hetzelfde dak liggen, zonder lichtbeuk. Er is geen transept. De hoofdtoegang bevindt zich centraal in de westelijke toren, terwijl een zijingang via de berging extra toegang biedt. Bij de inkomzone is een glazen sas aanwezig. Binnenin is er een kaarsenkapel aan de rechterzijde bij de inkom. De kerk biedt ruimte voor erediensten en herbergt daarnaast een tentoonstellingsruimte voor kerk schatten. Door de aanwezige kolommen is de flexibiliteit van de ruimte beperkt. Het natuurlijke lichtinval is beperkt, en er is geen zicht van en naar buiten.

Ingescand grondplan

Constructie en ruimtelijkheid

De kerk heeft een klassieke constructie met dragende muren, balken en spanten. De middenbeuk wordt overspannen door een tonggewelf. De kapconstructie is zeer goed toegankelijk. Tijdens de renovatie tussen 2017 en 2019 werd het gebouw grondig aangepakt, en binnenkort volgt de restauratie van het noordelijk dak en de glasramen. Er zijn sporen van eerdere injecties tegen vocht zichtbaar in de gevel, in de vorm van ronde boorgaten. Een structureel aandachtspunt is een losgekomen houten nagel tussen

een kolom en de trek balk van de spanten, waardoor de kolom losstaat van de balk. Er is één toilet aanwezig in het gebouw.

Duurzaamheid en dringende werken

De gewelven zijn geïsoleerd en de glas-in-loodramen zijn voorzien van voorzetbeglazing. De kerk wordt verwarmd via vloerverwarming in combinatie met ventilo-convectoren, wat zorgt voor een constante temperatuur ter bescherming van het orgel.

De spanten dienen nagekeken te worden, aangezien de houten nagels tussen de kolommen en de trek balken losgekomen zijn. Dit kan gevolgen hebben voor de stabiliteit en vereist mogelijk een gerichte structurele interventie.

3.3.4. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De neoclassicistische kerk werd heropgebouwd na een brand in 1850 en is een pseudo-basilica met een driebeukig schip van zes traveeën, een ingebouwde westelijke toren, een koor met halfronde absis en flankerende sacristieën, en een kapel uit circa 1935. De kerk is opgetrokken uit baksteen met gebruik van Gobertange, kalksteen en arduin, wat een rijk materiaalgebruik weerspiegelt.

De westelijke toren heeft zandstenen hoekstenen, rondbogige galmgaten en een naaldspits bedekt met leien. De westgevel is versierd met een middenrisaliet, afgewerkt met hoekstenen en een indrukwekkend rondboogportaal met een klassieke omlijsting, geflankeerd door Toscaanse pilasters en bekroond met een driehoekig fronton.

Het interieur wordt gekenmerkt door een tongewelf met pseudo-gordelbogen die steunen op een omlopend entablement. Rondboogarcades rusten op Toscaanse zuilen met polygonale sokkels. Medaillons met heiligenbeelden sieren de zwikken. De absis heeft een halve koepel met casementversiering, wat een harmonieuze en monumentale uitstraling geeft.

Deze kerk vertegenwoordigt een belangrijk voorbeeld van neoclassicistische architectuur en toont een zorgvuldige afwerking met klassieke details, zowel in het exterieur als in het interieur. Het gebruik van hoogwaardige materialen en de artistieke uitwerking van de ornamenten dragen bij aan haar cultuurhistorische waarde.

Belangrijkste meubilair en roerend erfgoed:

- Processiemaadonna (tweede helft 19de eeuw)
- Houten Sint-Annagroep, zuidelijk zijaltaar (eerste helft 19de eeuw) Neoclassicistische zijaltaren.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Brigida [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21431> (geraadpleegd op 14 februari 2025).

3.3.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2024:

- **Vieringen: 110**
  - **Reguliere misvieringen: 60**
  - **Specifieke vieringen (huwelijken en begrafenissen): 25**
  - **Andere vieringen (dopen, communies...): 25**

- Er vinden jaarlijks nog een 80-tal andere activiteiten plaats in de kerk. Het gaat dan o.a. om repetities academie muziek, woord, dans; repetities vrouwenkoor; orgellessen; lessen en bezinning basisschool; kerstconcert fanfare; optreden ensemble Amicantus. De stad organiseert 2-jaarlijks orgelconcerten in de kerk.

3.4. SINT-THEODARDUSKERK BERINGEN-MIJN

3.4.1. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Theodarduskerk, ook wel bekend als de 'Mijnkathedraal', bevindt zich in Beringen-Mijn, langs de gewestweg N72. De kerk maakt deel uit van een groter parochiaal complex dat onder meer een winterkapel, pastorie met moestuin, parochiezaal en andere ondersteunende gebouwen omvat. Het geheel ligt aan het Theodardusplein, centraal binnen de voormalige mijnicité en in de nabijheid van markante elementen zoals het Mijnstadion en het Kolenspoor.

De directe omgeving van de kerk is deels woongebied en deels voorzien van buurtgerichte functies. Aan de Koomijnlaan, op korte afstand van de kerk, bevinden zich verschillende handels- en horecazaken. Er is geen kerkhof verbonden aan de kerk. De site vormt momenteel het onderwerp van herbestemmingsonderzoeken, wat wijst op een mogelijke toekomstige evolutie in functie of gebruik.

De kerk is goed bereikbaar met zowel privévervoer als openbaar vervoer. Een ruime publieke parking is beschikbaar aan de overzijde van de straat. De bushalte 'Beverlo Kerkstraat' bevindt zich vlak voor de kerk en biedt rechtstreekse verbindingen met andere stadsdelen en omliggende gemeenten.

Dankzij haar monumentale schaal, open ligging en situering langs een belangrijke verkeersas heeft de kerk een duidelijke zichtbaarheid in de ruime omgeving.

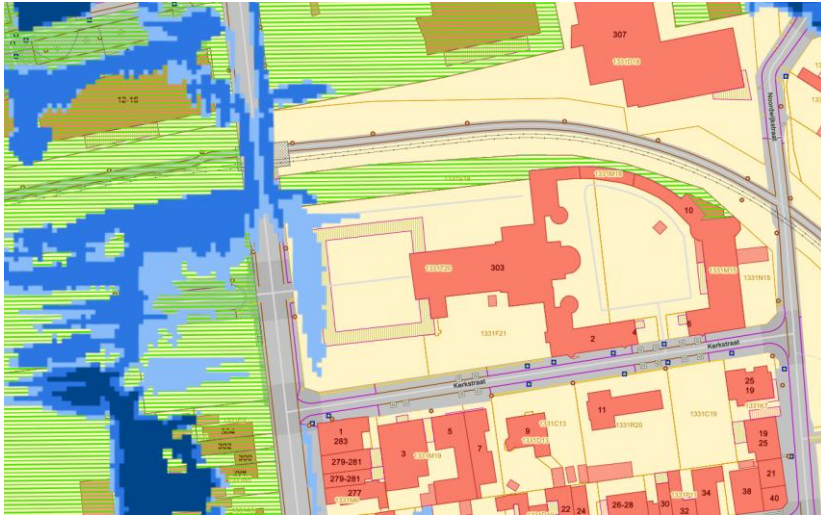
- Ligging: Koolmijnlaan 303, 3582 Beringen-Mijn
- Kadastrale info: AFD 6 BEVERLO; Sectie C; Nr. 1331T20, 1331F21, 1331S18
- Oppervlakte volledig parochiaal complex: 15 622 m²
- Vloeroppervlakte kerk (contour): 1590 m²
- Kerkhof: Geen kerkhof.

3.4.2. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' volgens het gewestplan Hasselt-Genk van 23 mei 1979.

De advieskaart van de watertoets 2023 duidt het perceel aan als mogelijk overstromingsgevoelig (B - kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering). Een smal, bebost perceel (1331S18) noordelijk op de site is op een beperkte oppervlakte aangeduid als categorie C (kleine kans op overstromingen) en bijgevolg opgenomen in de advieskaart (groene arcering).

Bron: geopunt.be

- Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Theodardus Koersel
- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Beringen
- Pastorale eenheid: Sint-Petrus
- Parochie: Sint-Theodardus Kleine Heide
- Erfgoedwaarden:
  - Het parochiaal complex Sint-Theodardus is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.
  - De kerk, parochiezaal, pastorie, en woningen (als onderdeel van het parochiaal complex) zijn sinds 24 januari 1985 beschermd als monument.
  - De omgeving van het parochiaal complex is sinds 24 januari 1985 beschermd als intrinsiek stads- of dorpsgezicht.

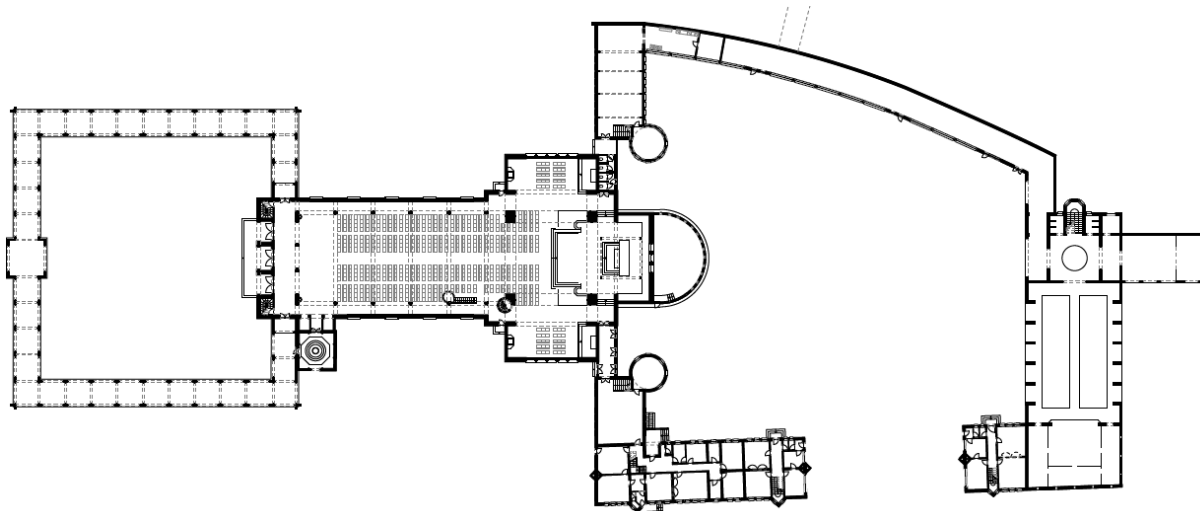
Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiaal complex Sint-Theodardus [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21477> (geraadpleegd op 14 februari 2025).

3.4.3. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Theodarduskerk van Beringen-Mijn is een kruiskerk met een kruisvormig grondplan. Ze wordt ook wel de 'Mijnkathedraal' genoemd vanwege haar monumentale uitstraling en omvang, hoewel het geen echte kathedraal is.

De kerk heeft een vierkant atrium als toegang. De hoofdtoegang bevindt zich centraal, met meerdere zij-ingangen. Boven het altaar is een kruisingstoren geplaatst.

Knipsel van digitaal grondplan

Constructie en ruimtelijkheid

De constructie bestaat uit een betonskelet met een invulling van bakstenen. De houten gewelven worden gedragen door gemetselde gordelbogen. Op bepaalde plaatsen zijn verzakkingen in de vloer merkbaar.

Het gebouw is zeer omvangrijk en heeft een hoge, open ruimte. De kerk is donker en er is geen zicht van en naar buiten.

Duurzaamheid en dringende werken

Het gebouw wordt verwarmd op gas. De gewelven zijn niet geïsoleerd. Er is geen voorzetbeglazing voor het glasbeton geplaatst.

Er zijn verschillende onderhoudswerken gepland: de toren dient waterdicht gemaakt te worden, en de insijpeling van water aan de waterspuwers moet worden verhinderd. Daarnaast is de restauratie van twee muurschilderingen noodzakelijk. Binnenin de kerk zijn er werken nodig aan het plafond en de vloeren, waar verzakkingen moeten worden weggewerkt. Ook de drempels aan de toegangsdeuren vragen aandacht.

3.4.4. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De in 1939-1943 gebouwde kerk, ontworpen door architect Henry Lacoste, is een opmerkelijk voorbeeld van moderne religieuze architectuur in België en staat bekend als een "mijnkathedraal." Lacoste, bekend om zijn originele bijdragen tijdens het interbellum, combineerde traditionele elementen met moderne inzichten. De kerk valt op door haar imposante bakstenen constructie met zware, gedrongen volumes en een eenbeukige kruiskerkstructuur. Het atrium met omlopende spitsbooggalerij en het herhaald gebruik van het mijterboogmotief in vensters en gevels dragen bij aan de unieke esthetiek. Het interieur wordt gekenmerkt door houten gewelven ondersteund door bakstenen spitsbogen. Achter de kerk bevindt zich een complex van parochiale gebouwen in dezelfde stijl, gegroepeerd rondom een binnenplaats, wat het geheel een harmonieuze uitstraling geeft.

De kerk weerspiegelt de welvaart en het sociaal-culturele belang van de mijnindustrie in Beringen tijdens de eerste helft van de 20e eeuw. Als "mijnkathedraal" diende ze als symbool van verbondenheid en identiteit voor de mijnwerkersgemeenschap, en getuigt ze van de invloed van de mijnbouw op de regionale ontwikkeling en het religieuze leven.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiaal complex Sint-Theodardus [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21477> (geraadpleegd op 14 februari 2025).

3.4.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2024:

- Vieringen: 114
  - Reguliere misvieringen: 100
  - Specifieke vieringen (huwelijken en begrafenissen): 10
  - Andere vieringen (dopen, communies...): 4
- Er vinden jaarlijks nog een 5-tal andere activiteiten plaats in de kerk. Het gaat dan om tentoonstellingen.
- Sporadische expo's/concerten.
- De stad organiseert 2-jaarlijks orgelconcerten in de kerk.
- Maandelijks openstellen van de kerk door vrijwilligers in de periode april-okt.
- Kunstwerk Cloisterama.

3.5. SINT-LAMBERTUSKERK BEVERLO

3.5.1. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De De Sint-Lambertuskerk is gelegen in het dorpscentrum van Beverlo (Beverlo-dorp), een deelgemeente van Beringen. De kerk bevindt zich op een heuvel, wat haar een prominente positie geeft in het landschap. Door deze ligging is de kerk goed zichtbaar in de ruimere omgeving. Aan de voet van de heuvel bevindt zich een hoogspanningscabine.

Rond de kerk zijn geen actieve begraafplaatsen aanwezig; wel bevinden zich enkele oude graven rond het gebouw, die voornamelijk erfgoedwaarde hebben. In de directe omgeving zijn diverse voorzieningen aanwezig, waaronder horecazaken, een apotheek, een postpunt en een nachtwinkel. Ook een middelbare school ligt in de onmiddellijke nabijheid, wat zorgt voor dagelijkse passage en activiteit in de omgeving.

Door de ligging op de heuvel wordt de logistiek en de toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers enigszins bemoeilijkt, maar de kerk is bereikbaar via trappen of via een hellende omweg. Er is voldoende parkeergelegenheid beschikbaar in de directe omgeving. De dichtstbijzijnde bushaltes bevinden zich op ongeveer 300 meter van de kerk, wat zorgt voor een redelijke aansluiting op het openbaar vervoer.

De ligging op de heuvel en de open ruimte rondom dragen bij aan de visuele aanwezigheid van de kerk binnen Beverlo en de ruimere omgeving.

- Ligging: Beverlo-Dorp 40, 3581 Beverlo
- Kadastrale info: AFD 6 BEVERLO; Sectie C; Nr. 751C, 752
- Oppervlakte volledig perceel: 2630 m²
- Vloeroppervlakte kerk (contour): 690 m²
- Kerkhof: Geen kerkhof, wel enkele oude graven rondom het gebouw.

3.5.2. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk voor de helft in 'gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' en voor de helft in 'woongebied' volgens het gewestplan Hasselt-Genk van 23 mei 1979.

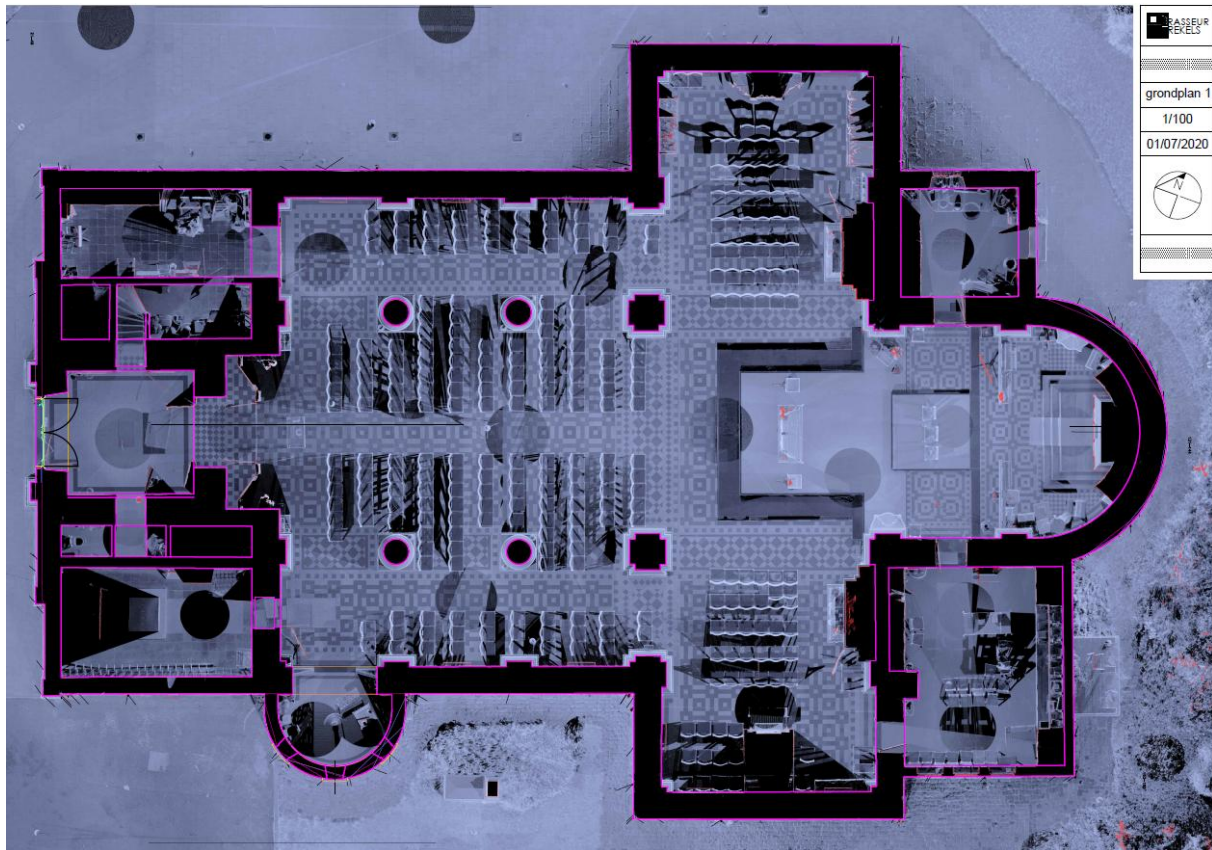
- Eigenaar: Stad Beringen
- Bisdomein: Hasselt
- Dekanaat: Beringen
- Pastorale eenheid: Sint-Barbara
- Parochie: Sint-Lambertus Beverlo
- Erfgoedwaarden:
  - De kerk is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.
  - Het orgel is sinds 15 december 2003 beschermd als monument.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Lambertus [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21423> (geraadpleegd op 17 februari 2025).

3.5.3. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Lambertuskerk van Beverlo-Dorp is een pseudo-kruisbasiliek, waarbij de zijbeuken en de hoofdbeuk onder hetzelfde dak liggen. Het transept heeft dezelfde nokhoogte als de hoofdbeuk. De hoofdtoegang bevindt zich in de centrale toren vooraan de kerk. Daarnaast is er een achteringang die toegang geeft tot de berging. Het gebouw is relatief kort en smal, met smalle zijbeuken.

Ingescand grondplan

Constructie en ruimtelijkheid

De kerk is opgebouwd volgens een klassieke constructiewijze met dragende muren, houten balken en spanten. De tonggewelven worden geaccentueerd door brede lijsten, terwijl de zijbeuken vlakke stucwerkplafonds hebben. Op verschillende plaatsen, waaronder boven het altaar en in het transept, vertoont het tonggewelf scheuren. De cementtegels in bepaalde delen van de kerk zijn onvlak, en de elektrische installatie is verouderd, met nog bakelieten aansluitingen.

De binnenruimte is grotendeels donker, met weinig natuurlijk licht en geen zicht naar buiten. Massieve kolommen verdelen de kerk in drie zones, wat de flexibiliteit van de ruimte beperkt.

Duurzaamheid en dringende werken

De gewelven van de kerk zijn geïsoleerd en de ramen zijn voorzien van voorzetbeglazing. De verwarming gebeurt via luchtverwarming op gas, met warmteverdeling via vloerroosters.

Een opengeplooide isolatiemat op de gewelven boven het koor dient teruggelegd te worden. Daarnaast is een gevelrestauratie noodzakelijk.

De restauratie van het interieur kent nog enkele gebreken. Het pleisterwerk vertoont scheuren en er zijn ongeverfde delen die aangepakt moeten worden. Deze openstaande punten dienen verder opgenomen te worden met Renotec.

3.5.4. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De Sint-Lambertuskerk, gelegen op een kunstmatige heuvel omgeven door een kerkhof, is een classicistisch bakstenen gebouw uit 1788. Het driebeukige schip met ingebouwde westtoren en een koor met halfronde sluiting werd ontworpen na de verwoesting van de vorige kerk door brand. Tussen 1838 en 1842 onderging de kerk herstelwerken onder leiding van architect Lambert Jaminé, die ook de 43 meter lange muur rondom het kerkhof ontwierp. Tijdens de Tweede Wereldoorlog, in 1940, liep de kerk zware schade op, waarna ze in 1958 werd gerestaureerd door Gustaaf Daniëls; hierbij werden een nieuwe sacristie en doopkapel toegevoegd. Het interieur wordt gekenmerkt door een streng classicistische opzet met een tongewelf boven het middenschip, gedragen door een omlopend entablement op Toscaanse zuilen. De kerk herbergt waardevol meubilair, waaronder drie barokaltaren uit het begin van de 18e eeuw, een rococo credenstafel uit circa 1750, en diverse heiligenbeelden uit de 15e tot 17e eeuw. Opmerkelijk zijn ook de glas-in-loodramen uit 1955, vervaardigd door kunstenaar Roger Daniëls. Het 18e-eeuwse orgel, behorend tot de Luikse school, werd in 2012 gerestaureerd. De kerk en het omliggende kerkhof zijn beschermd als monument en stadsgezicht, wat de cultuurhistorische waarde van dit religieuze erfgoed in Beverlo onderstreept.

Belangrijkste meubilair en roerend erfgoed:

- Calvarie, gepolychromeerd hout (19de eeuw?)
- Sint-Sebastiaan, Sint-Odillia, gepolychromeerd hout (16de-17de eeuw)
- Sint-Gertrudis, Sint-Brigitta, witgeschilderd hout, (16de eeuw)
- Sint-Aloysius, gepolychromeerd hout (circa 1800)
- Sint-Antonius, gepolychromeerd hout (12de eeuw)
- Processiemaadonna (18de eeuw?)
- Drie barokaltaren
- Preekstoel, biechtstoelen en portaal, Lodewijk XVI (vierde kwart 18de eeuw)
- Doksaal met orgel.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Lambertus [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21423> (geraadpleegd op 17 februari 2025).

Uit een voorbereidend document op het kerkenbeleidsplan, gebaseerd op het sjabloon van PARCUM, ingevuld door de kerkfabriek van Beverlo-dorp, komt [de volgende informatie](#):

“De Sint-Lambertuskerk is een middelgrote kerk uit 1780, gebouwd in classicistische stijl met een pseudo-basilicale opstand. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de kerk zwaar beschadigd, waarna ze in 1958 werd gerestaureerd door architect G. Daniëls. Bij deze restauratie werden een sacristie en een doopkapel toegevoegd aan het oorspronkelijke ontwerp. De plattegrond toont een driebeukig schip met een ingebouwde westelijke toren en een vrij hoge dwarsbeuk van één travee. Het koor bestaat uit een rechte travee met een halfronde sluiting en wordt aan de noordzijde geflankeerd door een sacristie. De toevoegingen van een zuidelijke sacristie en doopkapel dateren van de restauratie in 1958. Het gebouw behoudt ondanks de wijzigingen zijn classicistische karakter en weerspiegelt de architecturale visie uit de 18de eeuw, gecombineerd met subtiele aanpassingen uit de 20ste eeuw.”

3.5.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2024:

- Vieringen: 56
  - Reguliere misvieringen: 52
  - Specifieke vieringen (huwelijken en begrafenissen): 0
  - Andere vieringen (dopen, communies...): 4
- Er vinden jaarlijks nog regelmatig andere activiteiten plaats, zoals de ‘Lambertus-concerten’. De stad organiseert 2-jaarlijks orgelconcerten in de kerk.

3.6. HEILIG HARTKERK KORSPER-BEVERLO

3.6.1. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Heilig Hartkerk bevindt zich in het gehucht Korspel, binnen een overwegend residentiële wijk van Beringen. De kerk ligt aan een ruim parkeerplein, dat direct voor de ingang gesitueerd is en dienstdoet als centrale ontmoetingsruimte in de wijk. In de voormalige pastorie naast de kerk is een huisartsenpraktijk gevestigd, wat bijdraagt aan het buurtgericht karakter van de site.

Hoewel er een groot kerkhof in de nabijheid ligt, is dit fysiek afgescheiden van de kerk. Rond het parkeerplein bevinden zich enkele voorzieningen, waaronder lokale handels- of buurtgerichte functies. De halte 'Korspel Basisschool' bevindt zich aan het plein en zorgt voor basale ontsluiting via het openbaar vervoer.

De kerk ligt in een rustige woonomgeving en heeft een eerder beperkte signaalwaarde in de bredere omgeving. Door de inplanting binnen een gesloten woonwijk en het ontbreken van zichtassen of grote verkeersstromen in de directe nabijheid, is de kerk voornamelijk lokaal zichtbaar. De site heeft potentieel voor verdere ontwikkeling of herbestemming binnen de wijkcontext.

- Ligging: Kroonstraat 36, 3581 Korspel
- Kadastrale info: AFD 6 BEVERLO; Sectie B; Nr. 1106C2, 1108A
- Oppervlakte volledig perceel: 4480 m²
- Vloeroppervlakte kerk (contour): 460 m²
- Kerkhof: Naastliggend kerkhof van 3500 m²

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

3.6.2. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied' volgens het gewestplan Hasselt-Genk van 23 mei 1979.

- Eigenaar: Kerkfabriek Heilig Hart te Korspel (Beverlo)
- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Beringen
- Pastorale eenheid: Tabor
- Parochie: Heilig Hart Korspel-Beverlo

- Erfgoedwaarden:
  - De kerk is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Heilig Hart [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/83613> (geraadpleegd op 17 februari 2025).

3.6.3. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Heilig Hartkerk van Korpel is een zaalkerk met een rechthoekig grondplan. De ruimte wordt volledig overspannen zonder kolommen, wat zorgt voor een open en ononderbroken interieur. De toren bevindt zich decentraal links vooraan. De kerk heeft een bescheiden oppervlakte en een open grondplan, waardoor de organisatie van het gebouw voornamelijk gericht is op een brede en vrije opstelling.

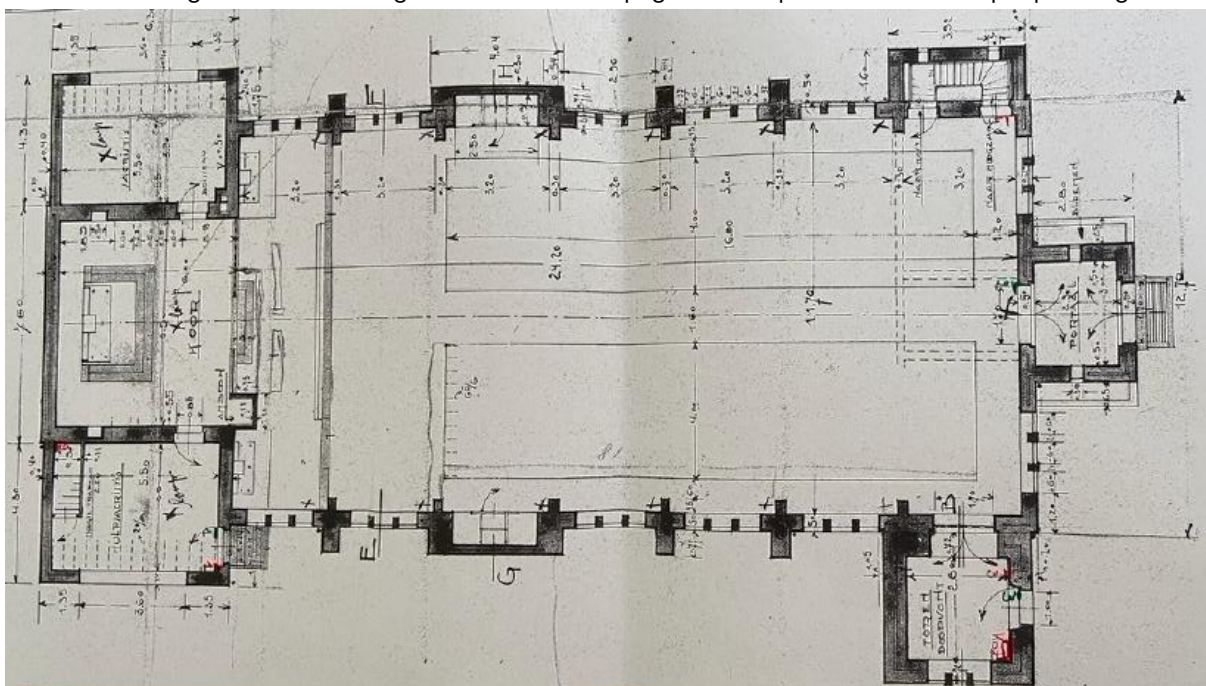

Foto van grondplan

Constructie en ruimtelijkheid

De kerk is gebouwd volgens een moderner constructieprincipe, met betonnen gordelbogen en bakstenen gewelven. De toren is toegankelijk via ladders die tegen de muur zijn geplaatst. De gewelven boven het koor kunnen enkel via de buitenzijde worden bereikt. Een deel van de plint aan de voorgevel is verschoven. Ondanks een redelijk lichte ruimte, wordt het zicht naar buiten volledig verhinderd door het gebruik van glas-in-loodramen.

Duurzaamheid en dringende werken

Er is vermoedelijk geen isolatie aanwezig in de kerk. De glasramen zijn in 2004 vervangen door dubbel glas. De verwarming gebeurt via luchtverwarming met gas, verspreid door vloerroosters. De gasinstallatie is uitgerust met een digitale meter.

Er zijn momenteel geen dringende werken vastgesteld.

3.6.4. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De modernistische architectuur van de kerk weerspiegelt de naoorlogse bouwstijl en symboliseert de heropbouwperiode. Het sobere interieur en het gebruik van baksteen benadrukken een functionele en tijdloze esthetiek. De slanke toren, geïntegreerd in het ontwerp, versterkt het verticale karakter en geeft een eigentijdse interpretatie aan traditionele religieuze bouwvormen. Het gebouw fungeert als een religieus ontmoetingspunt, wat het tot een waardevol cultureel erfgoed voor de lokale gemeenschap maakt.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Heilig Hart [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/83613> (geraadpleegd op 17 februari 2025).

De kerkfabriek beschikt over een digitale inventaris.

3.6.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2024:

- Vieringen: 100
  - Reguliere misvieringen: 58
  - Specifieke vieringen (huwelijken en begrafenissen): 7
  - Andere vieringen (dopen, communies...): 35
- Er vinden jaarlijks nog meerdere andere activiteiten plaats, zoals de kinderzegen, startviering nieuw werkjaar, afhaalpunt vredeslicht tijdens de advent. Bovendien is de kerk open voor stil gebed.

3.7. SINT-GERARDUSKERK KOERSEL-STAL

3.7.1. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Gerarduskerk bevindt zich in het gehucht Stal, centraal gelegen binnen een residentiële wijk van Beringen. De kerk werd gebouwd ter vervanging van een oudere kerk aan de overzijde van de straat, die werd afgebroken na mijnschade. Tegenover de kerk bevindt zich ook het lokale kerkhof, dat ruimtelijk gescheiden is van het kerkgebouw.

De directe omgeving wordt gekenmerkt door open ruimte rondom de kerk, wat bijdraagt aan de herkenbaarheid en oriëntatie binnen de wijk, ondanks het ontbreken van signaalwaarde in de bredere omgeving.

Voor de kerk is een ruime parkeerzone aanwezig, aangevuld met bijkomende parkeermogelijkheden in de omliggende straten. Er is een grote fietsenstalling beschikbaar, en de site fungeert als een lokale mobiliteitshub, wat de bereikbaarheid per fiets en openbaar vervoer versterkt. De bushalte 'Stal Kerk' bevindt zich vlakbij en biedt verbinding met het bredere openbaar vervoernetwerk.

In de directe omgeving zijn weinig commerciële of horecavoorzieningen aanwezig. De kerk is ingebed in een hoofdzakelijk woonomgeving en vervult een eerder buurtgerichte functie.

- Ligging: Droogmansplein 1, 3582 Stal
- Kadastrale info: AFD 4 KOERSEL 2; Sectie D; Nr. 321R, 321S
- Oppervlakte volledig perceel: 3280 m²
- Vloeroppervlakte kerk (contour): 675 m²
- Kerkhof: Geen kerkhof (kerkhof ligt aan overzijde van de straat).

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

3.7.2. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' volgens het gewestplan Hasselt-Genk van 23 mei 1979.

- Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Gerardus Majella Stal(-Koersel)
- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Beringen
- Pastorale eenheid: Tabor
- Parochie: Sint-Gerardus Koersel-Stal
- Erfgoedwaarden:
  - De kerk is niet vastgesteld als bouwkundig erfgoed en niet beschermd als monument.

Bron: agentschap Onroerend Erfgoed 2025

3.7.3. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

Het gaat hier om een moderne kerk met plan libre. Dit wilt zeggen dat er een open grondplan is, zonder kolommen of wanden die de hoofdruimte opdelen. In het inkomportaal is een aangepast toilet aanwezig. De hoofdingang is in het midden achteraan in de kerk. Het altaar staat centraal vooraan op een verhoging. Aan de linkerkant is een aparte zone, gescheiden door een glazen wand, voor de winterkapel / vergaderruimte. Deze zone heeft ook een aparte externe ingang. Via de aparte ingang is eveneens de kelder te bereiken, waar zich nog een ruim lokaal bevindt (met ramen) en enkele toiletten. De trap naar de kelder is uitgerust met een traplift. De sacristie bevindt zich in de hoek van het gebouw en is via een aparte buitendeur toegankelijk.

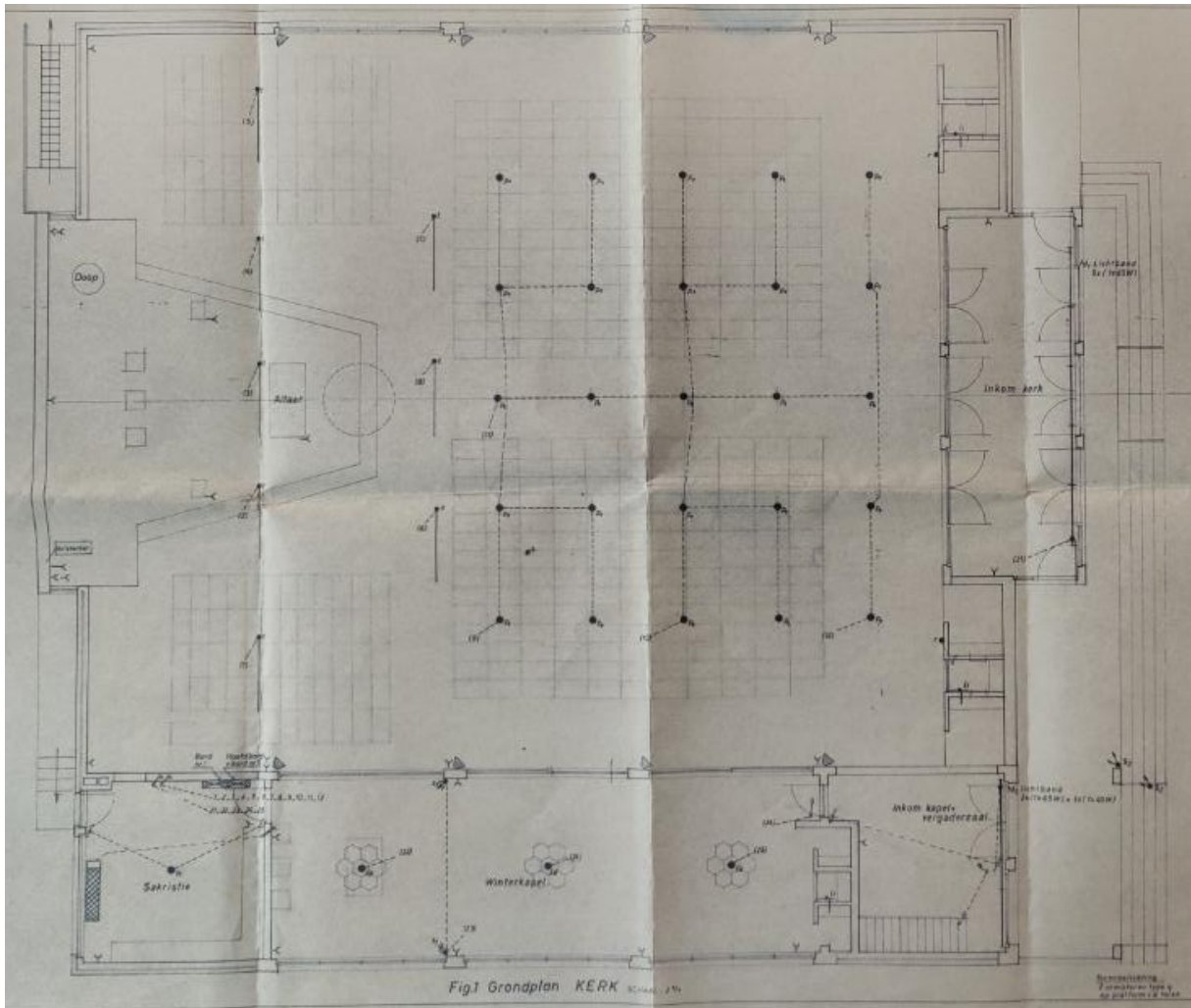

Foto van grondplan

Constructie en ruimtelijkheid

De constructie bestaat uit dragende wanden met betonnen kolommen en balken die een grote overspanning realiseren. Hierdoor is het grondplan open, zonder onderverdelingen. Tussen de kolommen zijn er grote raampartijen geplaatst. De lichtinval is hierdoor groot. De vloer van de kerk ligt in een lichte helling naar beneden richting het altaar, waardoor een tribune-effect ontstaat.

Duurzaamheid en dringende werken

Het dak van de winterkapel is geïsoleerd en de dakbedekking is vernieuwd in 2023. De isolatie van het hele dak van de kerk is in de planning opgenomen.

De verwarming wordt op mazout gestookt en via roosters in de vloer met warme lucht verdeeld.

In de kelder worden de ramen vaak open gezet om condens tegen te gaan.

3.7.4. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De Sint-Gerarduskerk in Stal, opgericht in 1976, verving een oudere kerk die werd afgebroken wegens mijnschade. Als relatief recent gebouw bezit de huidige kerk een hoge comfortwaarde en functionele indeling, maar geen bijzondere cultuurhistorische waarde.

Uit een voorbereidend document op het kerkenbeleidsplan, gebaseerd op het sjabloon van PARCUM, ingevuld door de kerkfabriek van Stal, komt de volgende informatie:

“Het is een modernistisch kerkgebouw in gebruik genomen in 1976. Het is een betonnen skeletbouw, ingevuld met baksteen. De kerk heeft een hoge rechthoekige toren, bestaande uit een open betonskelet waarin de klokken hangen.

De huidige kerk werd op 11 december 1976 ingewijd, ter vervanging van de eerste kerk die omwille van mijnschade werd gesloopt. Het kerkgebouw bevat naast de sacristie ook een winterkapel.

Onder de winterkapel en sacristie is een kelderruimte waarin naast de stookruimte, een bergruimte, een vergaderruimte en een sanitaire ruimte met 3 WC 's zijn voorzien.

In 2006 werden grote onderhouds- en herstellingswerken uitgevoerd, waarbij naast de buitenschrijnwerkerij die vernieuwd werd, glasramen aan de ingang van de kerk werden geplaatst, gevelreiniging en betonherstellingen werden uitgevoerd , de trappenpartij vernieuwd werd en een hellend vlak voor minder mobiele werd voorzien.

In 2014 werd een nieuwe beeldweergave installatie voorzien met een groot scherm , dat geplaatst werd tegen de muur achter het altaar.

In 2020 werden de toiletten in de kelder vernieuwd en werd een traplift geplaatst voor de minder mobiele personen.

In 2020 werd door de parochie “Het Geleeg” in Leopoldsborg, omwille van de afbraak van hun kerk, een tabernakel met voetstuk, een altaar, een credenstafel en 2 lezeraars geschonken aan onze parochie en in gebruik genomen.

In de winterkapel werden de banken verwijderd en vervangen door stoelen. Dit zorgt er voor dat de ruimte van de winterkapel gemakkelijk om te vormen is tot vergaderruimte of voor de koffie na de viering. In de kerk zelf werden de banken links en rechts van het altaar vervangen door stoelen, dit zorgt er voor dat er meer mogelijkheden zijn om met stoelen rond het altaar te zitten bvb. Bij witte donderdag ... De laatste rij banken werd ook weggehaald en vervangen door stoelen. De stoelen werden overgenomen van de parochie "Het Geleeg" in Leopoldsborg. Er bestaat een inventaris op papier van de roerende goederen aanwezig in het kerkgebouw. Het kerkgebouw is niet beschermd.”

3.7.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2024:

- Vieringen: 141
  - Reguliere misvieringen: 119
  - Specifieke vieringen (huwelijken en begrafenissen): 7
  - Andere vieringen (dopen, communies...): 15
- Er vinden jaarlijks nog een 100-tal andere activiteiten plaats in de kerk. Het gaat dan o.a. om repetities zangkoor, catechese, soep op de stoep, koffie na de viering, geloofsavonden en lichtjestocht vormelingen.

3.8. O.L.V. ONBEVLEKT ONTVANGENKERK TERVANT-PAAL

3.8.1. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangenkerk bevindt zich in de deelgemeente Tervant, ten noorden van Beringen, in de nabijheid van het Albertkanaal. De kerk ligt in een kleinschalige woonomgeving en vormt samen met enkele aanpalende functies – waaronder de oude pastorie (nu in gebruik als kinderopvang en psychologenpraktijk) en parochiezaal De Kring – een lokaal voorzieningencluster.

In de directe omgeving bevinden zich ook het Grauscafé en een Mariagrot met bezinningsplaats, wat wijst op een combinatie van religieuze, sociale en recreatieve functies op buurtvlak. Het grasveld tegenover de kerk markeert de locatie van de voormalige kerk, dat vandaag dienstdoet als open ruimte.

De kerk beschikt over een bescheiden parkeerterrein met plaats voor ongeveer 25 voertuigen. De bereikbaarheid met het openbaar vervoer is beperkt, maar de bushalte 'Tervant School' bevindt zich op circa 200 meter afstand. Door haar ligging buiten het centrum en haar inplanting in een kleinschalige wijk, heeft de kerk een eerder beperkte signaalwaarde in de ruimere omgeving.

De site is voornamelijk lokaal georiënteerd en fungeert als ontmoetingspunt binnen de directe gemeenschap van Tervant.

- Ligging: Pastoor Grausstraat 16, 3583 Tervant
- Kadastrale info: AFD 2 PAAL 1; Sectie B; Nr. 340F, 340E, 340T, 340P
- Oppervlakte volledig perceel: 5325 m² (incl. naastliggend gebouw)
- Vloeroppervlakte kerk (contour): 738 m²
- Kerkhof: Geen kerkhof

3.8.2. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied' volgens het gewestplan Hasselt-Genk van 23 mei 1979.

- Eigenaar: Kerkfabriek Tervant
- Bisdom: Hasselt
- Dekenaat: Beringen
- Pastorale eenheid: Sint-Barbara

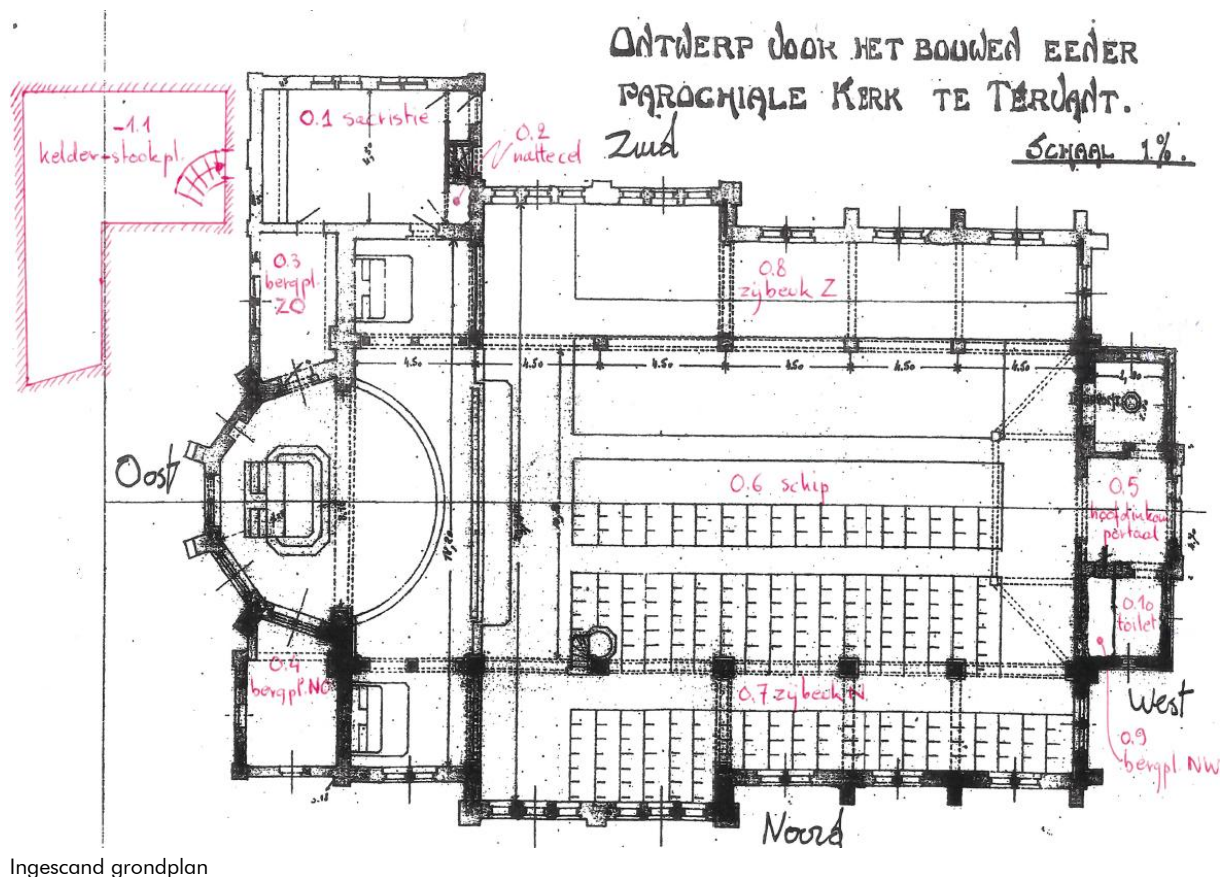
- Parochie: O.L.V. Onbevlekt Ontvangen Tervant-Paal
- Erfgoedwaarden:
  - De kerk is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw-Onbevlekt-Ontvangen [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21474> (geraadpleegd op 17 februari 2025).

3.8.3. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De kerk van Tervant is een kruisbasiliek, waarbij de zijbeuken lager liggen dan de hoofdbeuk, er is dus een lichtbeuk. De nokhoogte van het transept is lager dan die van de hoofdbeuk. De hoofdtoegang bevindt zich centraal in de voorgevel. Boven de voorgevel is een dakruiter geplaatst. De sacristie en de kelder hebben elk een aparte externe toegang. Het gebouw is relatief hoog en breed en voelt ruim aan.

Constructie en ruimtelijkheid

De kerk is gebouwd volgens een moderner constructieprincipe, met stalen spantbogen en bakstenen een tongewelf. De zolder en bovenzijde van de gewelven kunnen enkel via de buitenzijde worden bereikt, wat enigszins omslachtig is. Het dak is in 2009 gerenoveerd en ondergaat jaarlijks onderhoud. De gevel is gedetailleerd met geglazuurde bakstenen. Er is één toilet. De wateraansluiting bevindt zich in de naastliggende pastorie, de kerk heeft geen eigen watermeter.

Duurzaamheid en dringende werken

De ramen zijn voorzien van voorzetsbeglazing. De kerk is niet geïsoleerd.

De verwarming wordt gestookt op mazout en gebeurt via luchtroosters in de vloeren.

Aan de voorzijde zijn ten tijde van de inspectie enkele voorzetsbeglazingen van het roosvenster losgekomen door stevige wind. De stevigheid van de voorzetsbeglazing is dus een belangrijk aandachtspunt.

Het houten buitenschrijnwerk kan een opknapbeurt gebruiken.

3.8.4. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt, gebouwd tussen 1927 en 1930 naar een ontwerp van architect Mathieu Christiaens, is een driebeukige bakstenen basiliek met neoromaanse kenmerken. Opvallende elementen zijn het roosvenster boven de hoofdingang en de dakruiter die als toren fungeert. Het interieur wordt gekenmerkt door een tongewelf en bevat een communiebank van hardsteen en witte steen, evenals een neoromaans doopvont dat een kopie is van het doopvont uit de kerk van Oostham.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw-Onbevlekt-Ontvangen [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21474> (geraadpleegd op 17 februari 2025).; beringen.be/Onze-Lieve-Vrouw-Onbevlekt-Ontvangenkerk

Uit een voorbereidend document op het kerkenbeleidsplan, gebaseerd op het sjabloon van PARCUM, ingevuld door de kerkfabriek van Tervant, komt de volgende informatie:

"In 1890 hadden de christenen van Tervant een kapel, die vijf jaren later nog vergroot werd. De Nederlander Buysrogge was er kapelaan.

De parochie van Tervant splitste zich in 1905 af van de parochie van Paal. Op 8 december 1905 werd Tervant een volwaardige parochie met Buysrogge als pastoor. Hij bleef er tot aan zijn dood op 20 maart 1928. Pastoor Graus die uit Geistingen kwam volgde hem op.

Op 4 april 1926 werd door de Kerkraad van de parochie Tervant beslist een nieuwe kerk te bouwen met als motivering : "De noodkapel met weinig duurzame bouwstoffen opgetrokken, wordt na ruim een dertigjarig gebruik zeer bouwvallig. Daar de bevolking indien tusschentijd verdubbelde (van 500 inwoners tot over de 900 inwoners) is zij zelfs op de gewone Zondagen te klein geworden. De onmiddellijke nabijheid der Koolmijn-Beerlingen vermeerdert de bevolkingsaan groei in steeds groteren omvang. De Raad beslist derhalve met algemeene stemmen tot het bouwen eener Kerk en bemachtigt het Dagelijksche Bestuur van de Kerkfabriek daartoe de eerste maatregelen te nemen ". Een jaar later, op 3 april 1927 keurde dezelfde raad de plannen en begroting (530.000 BEF) van de nieuwe kerk goed. Architect was Mathieu Christiaens. Op 10 juni 1930 werd de kerk ingezegend door Monseigneur Kerkhofs, Bisschop van Luik en Eupen-Mamedy.

Het kerkgebouw is een 3-beukige bakstenen basiliek in een stijl met neoromaanse kenmerken. De kerk bestaat uit een voorhal, een 3-beukig schip van drie traveeën, een licht uitspringend transept en twee nevenkoren aan weerszijden van het polyonaal begrensd hoofdkoor. De middenbeuk is bekroond met een dakruiter. Naast baksteen werd ook arduin en mergelsteen

toegepast. Ook zijn versieringen van geglazuurde baksteen aangebracht, evenals een opvallend roosvenster boven de hoofdingang. Waardevolle kunstschaten zijn er niet aanwezig.

Het schip wordt overdekt met een tongewelf. De communiebank is van hardsteen en witte steen vervaardigd en de neoromaanse doopvont is een kopie van de doopvont van de kerk van Oostham. Het oorspronkelijk lastenboek vermeldt een doopvont, maar er wordt geen verdere detaillering gegeven. De Romaanse doopvont is een wederoprichting van de oude doopvont van de parochie Oostham. Tussen 1926 en 1929 moet men tot de conclusie gekomen zijn dat men niet alleen een nieuwe kerk ging bouwen, maar dat ook het oude meubilair niet meer kon dienen. Het is een belangrijk gegeven dat architect Christiaens het ontwerp ondertekende op 27 mei 1920. Hieruit blijkt dat de architect de schets maakte zes jaar voor hij plannen tekende voor de kerk van Tervant. Hij tekende de plannen van de doopvont niet met voorbedachten rade om deze later in de kerk van Tervant te plaatsen.

De schets van de doopvont passeerde de Minister van Justitie op 7 oktober 1930, nadat deze as goedgekeurd door de Commissie voor Monumenten en Landschappen op 28 november 1929. Dit was trouwens een aanvraag tot afwijking van de oorspronkelijke plannen en lastenboek. Concreet : 1. Funderingen : 0,030 m³; 2. Blauwen arduin petit granit: onderstuk 0,107m³; stam 0,083m³; colonetten gepolierd 0,40m³ en kuip 0,267m³ 3. Beeldhouwwerk en modellen voor bazen kuip versierd met 4 koppen en 4 evangelisten.

In 1944 werd de kerk door een bom zwaar beschadigd. De oude kapel, de toren en het dak van de nieuwe kerk brandden uit. Voorlopig werd een nood doek aangebracht en in 1954 werden de herstellingswerken voltooid. Het dak en de toren werden hersteld en geveerd. In 1957 werd centrale verwarming aangebracht en werd een nieuwe houten vloer geplaatst. In 1934 werd naast de kerk een Mariagrot gebouwd die op 11 februari werd ingewijd.

In 2005 werd in de kerk een toilet aangebracht.

In 2009 en 2010 werd het dak grondig gerenoveerd.

Op 2021 werd een nieuwe parkeerplaats en ruime groen aanleg voorzien en werd de Lourdesgrot verplaatst naar het centrum van de kerkelijke begraafplaats.

De kerk is sinds 1 februari 2018 aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed.

Er bestaat een uitgebreide inventaris van het roerend erfgoed die is ingediend bij het Rijksarchief.”

3.8.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2024:

- Vieringen: 77
  - Reguliere misvieringen: 55
  - Specifieke vieringen (huwelijken en begrafenissen): 3
  - Andere vieringen (dopen, communies...): 19
- Er vinden jaarlijks nog een 53-tal andere activiteiten plaats in de kerk. Het gaat dan o.a. om repetities zangkoor, klassieke muziek voor de Graenfonds, kerstconcert Harmonie Paal, Steunactie Koninklijke vereniging voor blinden en slechtienden.

3.9. O.L.V. AAN DE STAAK KAPEL ('T FONTEINTJE) KOERSEL

3.9.1. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De O.L.V. Aan de Staakkapel, ook gekend als de kapel van 't Fonteintje, is gelegen in een parkgebied aan de rand van Koersel (Beringen), in de onmiddellijke nabijheid van het recreatiepark 't Fonteintje. De kapel maakt deel uit van een historisch bedevaartsoord en bevindt zich in een processiepark met een natuurlijke waterbron en zeven rocailles die de smartelijke gebeurtenissen van Maria uitbeelden.

De locatie is afgelegen en ligt niet in een woonkern, maar vormt wel een toeristische en religieuze trekpleister, mede dankzij de combinatie met het recreatieve aanbod in de omgeving. De site is ook een vertrekpunt voor verschillende wandelroutes, wat zorgt voor regelmatige bezoekersstromen, voornamelijk in het weekend of tijdens vakantieperiodes.

Er is beperkte parkeergelegenheid voorzien langs de straat in de directe omgeving van de kapel. De bushalte 'Koersel Fonteintje' ligt op ongeveer 200 meter afstand, wat de toegankelijkheid per bus mogelijk maakt.

De kapel heeft een uitgesproken landschappelijk karakter en een duidelijke betekenis binnen het toeristisch-recreatief netwerk van Koersel, maar weinig signaalwaarde in de bredere stedelijke context van Beringen.

- Ligging: Fonteintjestraat 18, 3582 Koersel
- Kadastrale info: AFD 5 KOERSEL 1; Sectie B; Nr. 352B, 353A
- Oppervlakte volledig perceel: 2990 m²
- Vloeroppervlakte kerk (contour): 250 m²
- Kerkhof: Geen kerkhof

3.9.2. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'parkgebied' volgens het gewestplan Hasselt-Genk van 23 mei 1979.

- Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Brigida Koersel.
- Parochie: Sint-Brigida Koesel
- Bisdom: Hasselt

- Dekenaat: Beringen
- Pastorale eenheid: Tabor
- Erfgoedwaarden:
  - De kapel is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Kapel Onze-Lieve-Vrouw aan de Staak van 1833 [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21451> (geraadpleegd op 17 februari 2025).

3.9.3. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De O.L.V. aan de Staak kapel is in essentie een klein zaalkerkje. Er is één ingang centraal in de voorgevel, en één zijingang.

Constructie en ruimtelijkheid

Het is een eenvoudige metselwerk constructie met betonnen gordelbogen. Het koor is een restant van de oude kapel, het eenbeukige schip is er op een later moment bijgebouwd.

Duurzaamheid en dringende werken

De ramen zijn uitgerust met voorzetbeglazing. Er is vermoedelijk geen isolatie.

De verwarming gebeurt met radiatoren op gas.

3.9.4. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De kapel 't Fonteintje in Koersel, opgericht in 1833, is een bakstenen gebouw met drie traveeën en een driezijdige sluiting, gekenmerkt door verankerde pilasters en rondboogvensters. In 1933 werd een ruim eenbeukig schip toegevoegd, waardoor de oorspronkelijke kapel nu als koor fungeert. Het bedevaartsoord ontstond in 1826 na een miraculeuze bronervaring en groeide uit tot een populaire pelgrimsbestemming. Rond 1900 werd een processiepark met fontein en openluchtmisplaats aangelegd. De kapel bevat glas-in-loodramen, een 18e-eeuws schilderij van de Drievuldigheid en houten beeldhouwwerken.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Kapel Onze-Lieve-Vrouw aan de Staak van 1833 [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/21451> (geraadpleegd op 17 februari 2025).

3.9.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2024:

- Vieringen: 60
  - Reguliere misvieringen: 60
  - Specifieke vieringen (huwelijken en begrafenissen): 0
  - Andere vieringen (dopen, communies...): 0
- Er vinden jaarlijks nog een 30-tal andere activiteiten plaats in de kapel, namelijk bedevaarten.

4. HET PARTICIPATIEVE LUIK

4.1. OPZET

Om tot een gedragen plan te komen is het van onmisbaar belang de lokale gemeenschap te bevragen en mee te laten denken over nieuwe (aanvullende) neven- of herbestemmingen van 'hun' kerk. Er werd gekozen om dat enerzijds te doen via twee brede infosessies met inspraakmogelijkheid voor de gemeenschap. Deze sessies vonden plaats in de kerken van Paal (05 februari 2025) - over de kerken van pastorale eenheden Sint-Petrus en Sint-Barbara - en Koersel (12 februari 2025) – over de kerken van pastorale eenheid Tabor. Anderzijds liep er in de periode van januari – februari 2025 een online bevraging via het platform www.allemaalberingen.be.

4.2. COMMUNICATIE

De oproep om deel te nemen aan de infosessies met inspraakmoment en de online bevraging werd zo breed mogelijk verspreid:

- Gemeentelijk infoblad en parochieblad
- Website en social media van stad Beringen

4.3. AGENDA VAN DE AVONDEN

De avonden werden gemodereerd door Rick de Leeuw en hadden een vast verloop.

Rick de Leeuw verwelkomde de aanwezigen en nodigde de schepenen van cultuur en erfgoed van de stad Beringen (Esmeralda Meyen) en van participatie (Stijn Truyens) naar voren voor een inleidend panelgesprek. De schepenen lichtten kort toe hoe de stad en de kerken zich tot elkaar verhouden inzake subsidiëring, wat een kerkenbeleidsplan inhoudt en hoe het proces verloopt om dit op te stellen. Ze benadrukten de nood aan een grondig en gedragen kerkenbeleidsplan.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Vervolgens liet Rick de Leeuw een spreker van het studieteam aan het woord. Hij gaf een uiteenzetting over de methodiek die gebruikt werd bij de analyse van de kerkgebouwen en hun omgeving. Achteraan in de kerk was telkens een pancarte per kerk opgehangen waarop de analyse per gebouw stond samengevat. Bij het binnenkomen en tijdens de pauze konden deze geraadpleegd worden door de geïnteresseerden.

Rick de Leeuw verwelkomt de gasten in Koersel.

Voorbeeld infosessie Paal. Links: toelichting door schepen van cultuur en erfgoed Exmeralda Meyen en schepen van participatie Stijn Truyens, rechts: uitleg methodiek door studieteam

Om de aanwezigen te stimuleren om verder te denken dan 'standaardoplossingen' zoals 'een concert of tentoonstelling' en uit hun comfortzone te halen werden vervolgens een tiental voorbeelden getoond van opvallende neven- en herbestemmingen in binnen- en buitenland als '(best) practices'.

Vervolgens werden de aanwezigen gevraagd om zelf na te denken over mogelijke bestemmingen van de kerk. Als leidraad gaven we hen volgende vragen mee:

- Waar heeft de gemeenschap nood aan (op persoonlijk vlak, lokaal vlak of op (boven)regionaal vlak)?
- Wat zien jullie als mogelijke bestemmingen?
- Gaat het dan om her- of nevenbestemming?

Iedereen kreeg de kans om zijn of haar ideeën op te schrijven, er bij een drankje over te praten met andere aanwezigen en de post-it op de pancarte van de betreffende kerk binnen één of meerdere van de bestemmingsthema's te plakken. Op de pancarten van de zondagskerken werd geen zone met bestemmingsthema's voorzien, aangezien deze kerken op lange termijn voorbehouden zijn voor de eredienst. Toch werden ook op deze pancarten enkele post-its met suggesties geplakt.

Na een klein half uur werden de ideeën overlopen door iemand van het studieteam, en opende Rick de Leeuw een dialoog met de groep, waarbij hij polste naar de redenering van de schrijver, en op zoek ging naar gelijkgestemde of net tegengestelde ideeën. Dit zorgde voor een interactieve en boeiende brainstormsessie.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Voorbeeld brainstormsessie Koersel

Op het einde van de brainstorm werd een oproep gedaan om er verder over na te denken en het onderwerp te bespreken met burens, vrienden, kennissen... De contactgegevens van de stad en het studiebureau werden meegegeven, zodat eventuele bijkomende ideeën nog doorgestuurd kunnen worden.

4.4. RESULTATEN

Op de twee info- en brainstormavonden waren in totaal 175 personen aanwezig. Het ging over het algemeen vooral om personen van hogere leeftijd. Er werden een 125-tal post-its gekleefd, met daarop ongeveer 160 ideeën. Hieronder volgt per avond een overzicht van de resultaten.

4.4.1. INFOESSIE PAAL, PASTORALE EENHEDEN SINT-PETRUS EN SINT-BARBARA

- 75 aanwezigen
- 18 post-its (tijdens de infosessie van 12/02 in Koersel werden nog 18 extra post-its over deze kerken geplakt)
- 29 ideeën, waaronder: concertzaal, museum, horeca, yoga & meditatie, bezinningsruimte...

De volgende richtingen werden meegegeven vanuit de brainstormsessies.

Sint-Pietersbandenkerk Beringen-centrum

- Bestemmingsthema's: Zondagskerk
- Ideeën:
  - Cultuur: Concert; repetitieruimte harmonie

Sint-Jan de Doperkerk Paal

- Bestemmingsthema's: Zondagskerk
- Ideeën:
  - Cultuur: Tentoonstellingsruimte;
  - Gemeenschapsvoorziening: ruimte waar je de krant kan lezen wanneer OC gesloten wordt;
  - Zingeving: primaire kerk voor een grotere regio (ook buiten Beringen).

Sint-Theodarduskerk Beringen-Mijn

- Bestemmingsthema's: Cultuur, Recreatie, Commercieel, Gemeenschapsvoorziening, Toerisme

- Ideeën:
  - Cultuur: museum; repetitieruimte harmonieën; stadsmuseum; onderdeel cc Beringen: lezingen, workshops, muziek;
  - Recreatie / zacht commercieel: ijsschaatspiste; trampolinepark; skatepark; schaatspiste; kringloopwinkel; restaurant;
  - Gemeenschapsvoorziening: stadsarchief;
  - Toerisme: toeristisch topbestemming;
  - Andere: contact met hogescholen i.v.m. geluid in kerken (akoestiek, muziek, ...).

O.L.V. Onbevlekt Ontvangenkerk Tervant

- Bestemmingsthema's: Cultuur, Gemeenschapsvoorziening, Zacht commercieel
- Ideeën:
  - Cultuur: Stadsmuseum; concerten (akoestiek is heel goed); kunstacademie; beeldhouwatelier;
  - Gemeenschapsvoorziening: nevenbestemming kleuterklasje(s), is naast de crèche in de pastorie;
  - Zacht commercieel: co-workingspace of vergaderzalen in de zijbeuk – middengedeelte semi-publieke ruimte die in weekends en avond door de lokale gemeenschap gebruikt kan worden; atelier voor instrumentenbouwer / -hersteller.

Sint-Lambertuskerk Beverlo-Dorp

- Bestemmingsthema's: Cultuur, Gemeenschapsvoorziening, Zacht commercieel, Recreatie, Zingeving
- Ideeën:
  - Cultuur: Ligconcerten; plek voor zang, dans en (zachte) evenementen; concerten; tentoonstelling; muziekoptredens;
  - Recreatie / zacht commercieel: yoga; klimmuur; indoor petanque / bowling; padelpleinen; binnenspeeltuin; klimhal; trampolinepark; schaats-/ijsbaan;
  - Gemeenschapsvoorziening: optredens; feestzaal; balletschool; multiculturele markt; sociale kruidenier; museum heemkundige kring; plek voor de kinderen van de middelbare school (sport / hangen); speelpleinwerking;
  - Zingeving: vieringen; yoga & meditatie community.

4.4.2. INFOESSIE KOERSEL, PASTORALE EENHEID TABOR

- 100 aanwezigen
- 89 post-its (+de 18 post-its over de kerken van de andere pastorale eenheden)
- 123 ideeën, waaronder: tentoonstellingen, concerten, polyvalente zaal, gedeelde werk- / studeerplek, hotel, zaal van rituelen...

De volgende richtingen werden meegegeven vanuit de brainstormsessies.

Sint-Brigidakerk Koersel

- Bestemmingsthema's: Zondagskerk
- Ideeën:
  - Cultuur: concertzaal; meer tentoonstellingen; concertgebouw; museum: speelgoed, servies; concerten; tentoonstellingsruimte; muziekschool; tekenles; tentoonstellingsruimte; muziekacademie; tekenacademie; onderdeel / ondersteuning van muziekacademie: mini-live concerten (als oefencentrum);

- Zingeving: spirituele concerten;
- Gemeenschapsvoorziening: verenigingsruimte; digipunt;
- Zacht commercieel: centrum voor visualisatie van audio → audiografische studies.

Heilig Hartkerk Korspel

- Bestemmingsthema's: Cultuur, Recreatie, Commercieel, Gemeenschapsvoorziening, Toerisme, Zingeving, Atypische woonvormen
- Ideeën:
  - Cultuur: stadsmuseum; optredens; concerten; cultuurcentrum; optredens lokale groep / Neanias / ...;
  - Gemeenschapsvoorziening: dorpsdrink 1x / maand; ontmoetingsruimte; buurtcafé; overdekte buurtmarkt; sport en spel / gezelschapspellen; stadsarchief / depot; heemkundige kring; markt voor de korte keten (streekgerechten en dranken) sociale prijzen en verschillende culturen;
  - Recreatie: film 50 en 75 jaar Korspel (weekend afspelen);
  - Zacht commercieel: co-working voor jonge ondernemers in Beringen; kinderopvang;
  - Zingeving: eredienst hoofdkerk, mooi open ruimte; bezinningshuis; eredienst – hoofdkerk;
  - Toerisme: Fietsen door een kerk;
  - Atypische woonvormen: co-living voor starters.

Sint-Gerarduskerk Stal

- Bestemmingsthema's: Cultuur, Gemeenschapsvoorziening, Zingeving, Zacht commercieel, Atypische woonvormen, Recreatie
- Ideeën:
  - Cultuur: concerten en lezingen; optredens (jeugdbeweging, lokale groep, ...); (religieuze) films tonen op 't grote scherm; optreden zangkoor; zang & religieuze liederen (vb. Lisa del Bo);
  - Gemeenschapsvoorziening: koffie na de mis; zangkoor oefenen; eventueel nevenbestemming voor verenigingen; studieruimte voor studenten; sport en gezelschapspellen; studeerplek voor jongeren; ontmoetingsplaats; inspiratie organisaties 'eenzaamheid'; Warmste week Studio Brussel; stilte voor jongeren: mogelijkheid tot studeren, huiswerkbegeleiding, mogelijkheid tot bijlessen (betaalbaar); meditatie ruimte voor de scholen; Sint-Vincentius; sociale winkel; materialendepot; uitleendienst; jeugdclubs voor alle gemeenschappen, zorgen voor verbinding; parkomgeving; ontmoetingsmogelijkheden; schoolannexen; extra sporthal voor de school; bond zonder naam verkooppunt; winterkapel ondersteuning voor school bij verbouwing; speelplaats; Sint-Vincentius; centrumligging dus gemeenschapstaak, vb. educatief centrum, soort technopolis, gezonde voeding voor schoolkids + (moes)tuin; jeugdbieb; omgeving groen, duurzame mobiliteit: fiets, deelauto's, te voet; extra ruimte jeugdbeweging bij slecht weer; speeltuin; sporthal;
  - Zingeving: eredienst; zondagsmissen; eerste communie; vormsel; uitvaarten; Jezus zegt "mijn huis moet een huis van gebed zijn, gij maakt er een rovershol van", geen nevenbestemming of herbestemming; eucharistieviering behouden, eventueel in deel van de ruimte; behoud van erediensten; bezinningsdagen; wekelijkse eucharistievieringen behouden op zondag en donderdag; alle nevenbestemmingen waar geen investeringen voor nodig zijn; geloofsavonden; vormingsavonden;

- o vormselcatechese; samenkomsten voor ouders van dopelingen, eerste communicanten, vormelingen; bezinningsplek; open deur; stilte ruimte; eucharistievieringen;
- o Zacht commercieel: brouwerij; stille werkplek / co-working space; funerarium kan een deel van de kerk huren om een koffietafel te organiseren bij een uitvaart; flexibele werkplek; repairshop / werkplek; winterkapel blijft religieuze bestemming, rest: commerciële invulling?; funerarium; nieuwe locatie van de wereldwinkel; verkooppunt voor bedrijven uit de korte keten; repair café; medisch centrum;
- o Atypische woonvormen: betaalbaar wonen; co-housing; nieuwe woonvormen;
- o Recreatie: zwembad.

Kapel O.L.V. Aan de Staak ('t Fonteintje) Koersel

- Bestemmingsthema's: Cultuur, Zingeving, Commercieel, Gemeenschapsvoorziening, Commercieel, Toerisme
- Ideeën:
  - o Cultuur: expositieruimte; themacafé met als insteek de geschiedenis van het dorp met een heemkundig museum; onderdeel van cultuurcentrum: lezingen, boekvoorstellingen, concerten, bijeenkomsten;
  - o Zingeving: bedevaartsoord; zingeving; verschillende religies, organisaties die met zingeving bezig zijn, combineren met natuur: natuurland, wandelverenigingen; eventueel meimaand en half augustus ter ere van O.L.V. vieringen doen; zingeving gericht naar jeugd;
  - o Gemeenschapsvoorziening: behoeftestudie uitvoeren over de noodzaak / opportuniteit van schoolmaaltijden (soep);
  - o Zacht commercieel: flexibele werkplekken; kaarsenfabriek;
  - o Toerisme: toeristische trekpleister (bedevaartsoord); combineren met toerisme / infopunt, toerisme combineren met vb. natuurroute / de watersnip.

Algemeen

- Er werden ook enkele suggesties genoteerd die voor alle kerken van Beringen gelden:
- Ideeën:
  - o Klasbezoek aan de kerken van Beringen.
  - o Het zou een plaats moeten blijven waar men rust, troost vindt, en kracht uithaalt (wat het ook wordt).

4.4.3. SUGGESTIES VIA MAIL

De volgende ideeën werden na de participatiesessies nog via mail ingezonden.

Sint-Brigidakerk Koersel

- Ideeën:
  - o Ik ben een inwonster van Koersel en lid van de muziekacademie in Koersel. We hebben in het verleden al een paar keer een optreden/voorstelling gehad in de kerk van Koersel centrum . De akoestiek is daar geweldig. Waarom kan deze kerk niet meer geïntegreerd worden met de muziek academie? Dit is een prachtige locatie voor examens/concerten, of zelfs als oefenruimte..
  - o Nog een voorstel; waarom wordt deze kerk ook niet gebruikt om huwelijken te voltrekken? (Daarom geen kerkelijke, maar ev wettelijk of gewoon een dienst)

Sint-Lambertuskerk Beverlo-Dorp

- Ideeën:
  - Yoga en andere bewustzijnsverruimend practices. Stoelyoga, gewoon op matten of zo in een hangmat – aerial yoga.
  - Na consultatie van verschillende stakeholders in de parochie Beverlo lanceren wij als toekomstige neven bestemming: 'Multifunctionele en multiculturele zingevingsplaats'. Voor meer toelichting willen wij dit graag verder specificeren

O.L.V. Onbevlekt Ontvangenkerk Tervant

- Ideeën:
  - Een keramiekatelier - met ruimte voor draaitafels, workshoptafels, ovens en een tentoonstellingsruimte.

Kerk nader te bepalen

- Ideeën:
  - In een kerk met meer dan 1 toilet: ecstatic dances: dansen op blote voeten, geen alcohol, niet praten.
  - Mijn negenjarige dochter wil graffiti op doek spuiten, en vindt de kerk wel passend daarvoor. En de dochter van zeven wil een plek voor haar intuïtie en creativiteit - intuïtief muziek spelen en samen zingen, dansen zonder dat het volgens een choreo moet, of met klei of verf aan de slag gaan. Waarschijnlijk zijn beide wensen verenigbaar onder de noemer 'creatieve workshopruimte'.
  - Een chill- of sportruimte te hebben om over de middag of na school even te kunnen hangen. Jeugdhuisvibes met een biljart, kickertafel, dartsbord, zitzakken... Of boksakken in een kerk, is dat een optie?
  - Een sociaal cafeetje à la De Posthoorn lijkt me ook een meerwaarde.

4.4.4. SAMENVATTING

Tijdens de infosessies in Paal en Koersel werden in totaal **175 aanwezigen** geteld, met een grote betrokkenheid getuige de **125 post-its** met ideeën en suggesties. Bovendien werden er nog een aantal mails gestuurd van mensen die na de brainstormsessies nog extra ideeën hadden gekregen. In totaal werden **ruim 160 ideeën** verzameld voor verschillende kerken in Beringen, variërend van culturele invullingen tot gemeenschapsvoorzieningen en commerciële toepassingen.

Concert
BERINGEN-CENTRUM
Repetitieruimte harmonie

Restaurant
Ijschaatspiste Onderdeel CC Beringen
Museum Toeristische topbestemming
Skatepark Workshops **BERINGEN-MIJN** Muziek
Lezingen Trampolinepark Schaatspiste
Repetitieruimte harmonieën Stadsarchief
Contact hogescholen i.v.m. geluid in kerken

Tentoonstellingsruimte
PAAL Primaire kerk voor grote regio
Ruimte om te lezen

Concerten (akoestiek heel goed)
Atelier voor instrumentenbouwer / -hersteller
Nevenbestemming: kleuterklasjes (naast crèche in pastori)
Beeldhouwatelier
Stadsmuseum **TERVANT** Kunstacademie
Co-workingspace / vergaderzalen (zijbeuken)
Semi-publieke ruimte voor lokale gemeenschap (midden)

Optredens Schaats-/ijsbaan
Yoga & meditatie community
Museum heemkundige kring
Indoor petanque / bowling Ligconcerten
Klimhal
Speelplein-werking **BEVERLO-DORP** Klimmuur
Concerten Balletschool Yoga Vieringen
Padelpleinen Plek voor zang, dans en (zachte) evenementen
Multiculturele markt Trampolinepark
Feestzaal Tentoonstelling
Sociale kruidenier
Muziekoptredens Binnenspeeltuin
Sport- /hangplek voor middelbare schoolkinderen

PARTICIPATIEESSIE PAAL (05/02/2025)

CULTUUR GEMEENSCHAPSVORZIENING ZINGEVING RECREATIE TOERISME ZACHT COMMERCIEEL ATYPISCHE WOONVORMEN

Muziekschool Centrum voor visualisatie van audio: audiografische studies
Digipunt
Meer tentoonstellingen Muziekacademie
Concertzaal Tentoonstellingsruimte Concertgebouw
Tekenes **KOERSEL** Tentoonstellingsruimte
Concerten Tekenacademie
Museum: speelgoed / services Spirituele concerten
Verenigingsruimte Onderdeel / ondersteuning van muziekacademie: mini liveconcerten (als oefenruimte)
Tentoonstellingsruimte

Infopunt, toerisme combineren met natuurroute / watersnip
Zingeving gericht naar jeugd **Kaarsenfabriek**
Onderdeel van CC: lezingen, Bedevaartsoord
boekvoorstellingen, concerten, bijeenkomsten Zingeving
Toeristische trekpleister **KOERSEL** Behoeftestudie (soep)
(bedevaartsoord) Verschillende religies (KAPEL) Zingeving combineren met natuur: natuurpunt, wandelverenigingen
Flexibele werkplekken Themacafé met als insteek geschiedenis van het dorp met heemkundig museum Expositieruimte
Meimaand en half augustus O.L.V. vieringen

Co-working voor jonge ondernemers in Beringen
Overdekte buurtmarkt Eredienst - hoofdkerk
Film 50 en 75 jaar Korpel (weekend afspelelen)
Stadsmuseum Fietsen door een kerk Cultuurcentrum
Heemkundige kring **KORSPEL** Stadsarchief / depot
Eredienst hoofdkerk
Co-living Optredens Bezienshuis
voor starters Kinderopvang Ontmoetingsruimte
Dorpsdrink 1x/maand Mooi open ruimte
Concerten Sport en spel / gezelschapsspellen
Buurtcafé Optredens lokale groep / Neanias ...
Markt voor de korte keten (streekgerechten en dranken): sociale prijzen en verschillende culturen

Winterkapel blijft religieus, rest: commercieel? Sport en gezelschapsspelen
Samenkomsten ouders dopelingen, communicanten, vormelingen
Optreden zangkoor Deel van kerk voor koffietafels
Winterkapel ondersteuning voor school bij verbouwing Schoolannexen
Verkooppunt van bedrijven (Religieuze) films op scherm uit de korte keten Open deur Speelplaats
Ontmoetingsplaats Extra sporthal voor de scholen
Speeltuin Vormsel Betaalbaar wonen Vormselcatechese
Meditatieruimte voor de scholen
Ontmoetingsplaats Geloofsavonden Funerarium
Beziensplek Repaircafé Parkomgeving Duurzame mobiliteit: fiets, deelauto's, te voet
Extra ruimte jeugd- Eucharistievieringen
beweging bij slecht Studieruimte voor studenten Eredienst
weer Concerten en lezingen Sint-Vincentius
Zondagsmissen
Stille werkplek / Uitleendienst **STAL** Nevenbestemming
co-workingspace Sint-Vincentius verenigingen Brouwerij
Optredens (jeugdbeweging, Eucharistieviering behouden, eventueel in deel van de ruimte lokale groep...) Jeugdclubs voor alle gemeenschappen, zorgen voor verbinding
Koffie na de mis Stille ruimte Jeugdclubs voor alle gemeenschappen, zorgen voor verbinding
Nieuwe locatie wereldwinkel Geen neven- of herbestemming
Zangkoor oefenen Zwembad Bond zonder naam verkooppunt
Varmingsavonden Nieuwe woonvormen
Studeerplek voor jongeren Alle nevenbestemmingen zonder investering
Flexibele werkplek Inspiratie organisaties Jeugdbieb
Eerste communie 'eenzaamheid': warmste Behoud van erediensten week Studio Brussel
Educatief centrum, soort Stille voor jongeren; mogelijkheid tot studeren, technopolis, gezonde voeding huiswerkbegeleiding, voor schoolkinds + moestuin bijlessen (betaalbaar)
Beziensdagen Repairshop / werkplek
Co-housing Ontmoetingsmogelijkheden
Eucharistie op donderdag en zondag houden Zang & religieuze liederen
Materialendepot
Medisch centrum

PARTICIPATIEESSIE KOERSEL (12/02/2025)

CULTUUR GEMEENSCHAPSVORZIENING ZINGEVING RECREATIE TOERISME ZACHT COMMERCIEEL ATYPISCHE WOONVORMEN

Hoofdthema's en ideeën per kerk

- **Sint-Pietersbandenkerk Beringen-centrum:** Focus op cultuur (concerten, repetitieruimte voor harmonie) met behoud van de functie als **Zondagskerk**.
- **Sint-Jan de Doperkerk Paal: Zondagskerk** met ideeën voor tentoonstellingsruimte, gemeenschapsvoorzieningen (zoals krant lezen) en zingeving voor een grotere regio.
- **Sint-Theodarduskerk Beringen-Mijn:** Brede waaier aan ideeën zoals een museum, stadsmuseum, toeristische topbestemming, ijsschaatspiste en commercieel gebruik (kringloopwinkel, restaurant).
- **O.L.V. Onbevlekt Ontvangenkerk Tervant:** Combinatie van cultuur (stadsmuseum, concerten), gemeenschapsvoorzieningen (kleuterklasjes) en zacht commercieel gebruik (co-working space).
- **Sint-Lambertuskerk Beverlo-Dorp:** Mix van cultuur (concerten, evenementen), recreatie (yoga, klimmuur, trampolinepark), gemeenschapsvoorzieningen (feestzaal, multiculturele markt) en zingeving (meditatie).
- **Sint-Brigidakerk Koersel: Zondagskerk** met sterke nadruk op culturele invulling (tentoonstellingen, concerten, muziekschool) en gemeenschapsvoorzieningen.
- **Heilig Hartkerk Korpel:** Multifunctionele bestemming met cultuur, recreatie, commercieel gebruik, gemeenschapsvoorzieningen, toerisme en atypische woonvormen (co-living).
- **Sint-Gerarduskerk Stal:** Veelzijdige ideeën voor cultuur, gemeenschapsvoorzieningen (jeugdbieb, ontmoetingsplaatsen), zingeving (eucharistievieringen, bezinning), commercieel gebruik (co-working space) en atypische woonvormen.
- **Kapel O.L.V. Aan de Staak ('t Fonteintje) Koersel:** Toeristische en culturele invulling gecombineerd met commercieel gebruik (themacafé, flexibele werkplekken).

Algemene suggesties

- **Behoeftte aan rust en troost:** Ongeacht de herbestemming moet elke kerk een plek blijven waar men rust, troost en kracht kan vinden.
- **Educatieve functie:** Voorstel om klasbezoeken aan de kerken van Beringen te organiseren.

Conclusies

1. **Breed scala aan ideeën:** De ideeën weerspiegelen een breed scala aan noden en wensen van de gemeenschap, van culturele evenementen tot gemeenschapsvoorzieningen en commerciële toepassingen.
2. **Culturele en gemeenschapsgerichte invullingen zijn populair:** Vooral ideeën rond cultuur (concerten, tentoonstellingen) en gemeenschapsvoorzieningen (ontmoetingsruimtes, jeugdwerking) werden vaak genoemd.
3. **Combinatie van functies:** Veel suggesties combineren meerdere functies (bijv. cultuur, zingeving en commercieel gebruik), wat wijst op een voorkeur voor multifunctionele ruimtes.
4. **Behoud van religieuze en bezinningsfuncties:** Er blijft in de meeste parochies een duidelijke vraag naar behoud van religieuze functies en zingeving, zelfs bij neven- of herbestemming van de kerken.
5. **Versterking van de lokale gemeenschap:** De voorgestelde invullingen zijn gericht op het versterken van de lokale gemeenschap en het voorzien in culturele, sociale en educatieve behoeften.

4.4.5. ONLINE PARTICIPATIE

Om zo veel mogelijk mensen te kunnen bereiken, heeft het stadbestuur naast de fysieke sessies ook een online bevraging georganiseerd. Via het platform www.allemaalberingen.be liep deze in de periode van januari tot februari 2025. Deelnemers kregen de kans om eerst enkele algemene vragen over de

kerken van Beringen te beantwoorden om daarna hun specifieke ideeën op een bepaalde kerk te geven. Zo'n 216 mensen hebben deze bevraging ingevuld. Hieronder een samenvatting van de resultaten:

Gebruik en betekenis van de kerkgebouwen

Een aanzienlijk deel van de respondenten bezoekt zelden of nooit een kerk in Beringen. Slechts 16% geeft aan regelmatig te komen, terwijl de meerderheid aangeeft zelden (41%) of nooit (24%) te gaan. Toch blijkt uit de antwoorden dat kerken voor veel mensen nog steeds betekenis dragen. De belangrijkste redenen om een kerk te bezoeken zijn de eucharistieviering (120 stemmen), bezinning of stilte (96), en het erfgoed/gebouw zelf (74). Opvallend is dat ook culturele en gemeenschapsgerichte invullingen, zoals tentoonstellingen, concerten en kunst, vrij hoog scoren.

Wanneer men denkt aan "een kerk", worden vooral elementen als een plek van geloof (152 stemmen), een intieme sfeer (101), en het erfgoed (76) benadrukt. Dat wijst erop dat kerken niet enkel religieus, maar ook emotioneel en cultureel waardevol zijn voor de inwoners.

Behoeften voor de toekomst

Wat betreft de toekomstige rol van kerkgebouwen, blijkt een brede maatschappelijke invulling belangrijk. Naast religieuze diensten (143 stemmen) en culturele activiteiten (141), wordt er veel belang gehecht aan stiltemomenten (133), sociale doelen zoals ontmoetingsplaatsen en buurtwinkels (87), en zelfs commerciële of multifunctionele invullingen zoals horeca (44). Dit geeft aan dat veel inwoners openstaan voor een gemengd gebruik van kerken, waarin zowel religieuze als niet-religieuze functies een plaats krijgen.

Ook in bredere zin geven respondenten aan dat er in Beringen nood is aan meer ruimte voor sociale ontmoetingen (104), cultuur (96) en stilte (92). Dit komt sterk overeen met de behoeften die men ook aan kerken toekent, wat hun potentieel als gemeenschapsruimtes bevestigt.

Achtergrond van de deelnemers

De meerderheid van de deelnemers (62 personen) is ouder dan 70 jaar, met daarnaast ook een aanzienlijke groep tussen 61 en 70 jaar. Slechts een kleine minderheid is jonger dan 40. Dit betekent dat de input vooral komt van oudere inwoners, wat belangrijk is om in gedachten te houden bij het interpreteren van de resultaten. Slechts 7% van de respondenten vulde de enquête in namens een vereniging of organisatie, wat erop wijst dat het vooral om individuele meningen gaat.

Wat betreft de betrokkenheid bij specifieke kerkgebouwen, werd de meeste interesse getoond voor de kerk van Koersel (Sint-Brigidakerk, 49 stemmen), gevolgd door Stal (36 stemmen) en Korspel (24 stemmen). Dit kan wijzen op een grotere verbondenheid of betrokkenheid bij deze locaties.

Conclusie

De resultaten tonen aan dat kerkgebouwen in Beringen nog steeds een belangrijke, zij het veranderende rol spelen in het leven van de inwoners. Terwijl het religieus gebruik afneemt, groeit de vraag naar multifunctionele en gemeenschapsgerichte invullingen. Deze inzichten bieden een waardevolle basis om het kerkenbeleidsplan af te stemmen op de noden en verwachtingen van de bevolking, met respect voor erfgoed en ruimte voor nieuwe vormen van zingeving en ontmoeting.

4.4.6. EEN NUANCERING

Het organiseren van dergelijke info- / brainstormsessies en online bevragingen is belangrijk om een maatschappelijk draagvlak te creëren, maar de resultaten moeten wel enigszins genuanceerd worden.

Het profiel van de deelnemer aan de sessies of bevraging is deze van een gemotiveerde 'amateur'. Men kan niet verwachten van het brede publiek om op 1 avond of tijdens 1 online bevraging het volledige kader te bevatten en direct met de goede passende oplossing te komen.

In de verdere visievorming willen we als opdrachtgever / ontwerper het onderscheid behouden tussen 'het eenmalige creatieve idee ten opzichte van de massa van platgetreden paden'. Het is niet omdat een idee veelvuldig is geopperd dat dit het beste idee is!

5. VISIE: KERK PER KERK

Met de analyse en het participatieve luik in de achterzak wordt in dit hoofdstuk de visie per kerk besproken waarbinnen gezocht kan worden naar een mogelijke neven- of herbestemming.

5.1. KADER

Er dienen een aantal krijtlijnen uitgezet te worden bij het bepalen van het ambitieniveau van het kerkenbeleidsplan en het her- of nevenbestemmen van parochiekerken.

5.1.1. AMBITIENIVEAU

Is het realistisch om in Vlaanderen meer dan 1500 parochiekerken open te houden en te onderhouden met een sporadische workshop, tentoonstelling of een lokaal concert? Best wordt er van bij de start op een dusdanig ambitieniveau ingezet dat het project voldoende kritische massa heeft om een haalbaar en betaalbaar project te blijken. Morrelen in de marge heeft geen zin meer. De beslissingen die nu genomen worden moeten fundamenteel zijn en toekomstgericht genoeg zijn om deze gebouwen een nieuw leven te geven.

5.1.2. GEBRUIKSFREQUENTIE

Zoals reeds aangehaald heeft de gemeente/stad een verplichting de exploitatie- of investeringstekorten van kerkfabrieken bij te passen. Voor de stad Beringen bedraagt deze jaarlijkse bijdrage (exploitatie en investering) samen gemiddeld ruim €700.000. Als we het aantal momenten dat een kerk geopend is en het aantal personen die gebruik maken van deze gebouwen affoetsen met de gemeenschapsmiddelen die jaarlijks naar deze gebouwen vloeien kan de vraag gesteld worden: vanaf welk moment staan de gemeenschapsmiddelen die aangewend worden om kerkfabrieken te ondersteunen in verhouding tot het aantal personen dat van de gebouwen gebruikt maken? Wanneer is de maatschappelijke 'Return on investment' groot genoeg?

5.1.3. PASTORAAL PLAN

Bij de start van de opmaak van het kerkenbeleidsplan gaf het pastoraal plan duidelijk aan alle 8 de parochiekerken en de kapel aan 't Fonteintje te willen blijven gebruiken voor erediensten, zolang er een geloofsgemeenschap en voldoende pastoors zijn. Per pastorale eenheid is een kerk aangeduid als 'zondagskerk': de kerk die op lange termijn behouden zal blijven voor de eredienst (Beringen-centrum, Paal-centrum, Koersel). Over de pastorale toekomst van de overige 5 kerken en de kapel kon parallel aan de opmaak van het kerkenbeleidsplan nagedacht worden.

5.1.4. UITGANGSPUNTEN STAD BERINGEN

De stad heeft aangegeven om 3 van de niet-zondagskerken te willen openstellen voor herbestemming. De selectie van welke kerken dit moeten zijn, werd aan de pastorale teams en kerkfabrieken overgelaten. Zij zijn onderling overeen gekomen om per pastorale eenheid één kerk open te stellen voor herbestemming. Het pastoraal plan werd bijgesteld en voorziet dat de kerken van Beringen-mijn (pastorale eenheid Sint-Petrus), Tervant (pastorale eenheid Sint-Barbara) en Koersel (pastorale eenheid Tabor) herbestemd worden.

Om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen, worden voor alle 8 kerken en de kapel de mogelijke bestemmingsthema's onderzocht worden. Op deze manier is er een duidelijker en volledig beeld, zodat er sneller geschakeld kan worden bij eventuele wijzigingen in de toekomst.

5.1.5. TOEKOMSTIG EIGENAARSCHAP EN EXPLOITATIE

Bij het nemen van doordachte beslissingen rond de her- of nevenbestemming van kerkgebouwen is het essentieel om ook het toekomstige eigenaarschap en de exploitatie van deze gebouwen in overweging te nemen. Niet elk kerkgebouw leent zich immers voor dezelfde aanpak of beheerstructuur.

Sommige kerkgebouwen, zoals modernere constructies met een beperkter onderhoudscomplexiteit, een lage erfgoedwaarde, gunstige ligging of goede bereikbaarheid, zouden in principe in aanmerking kunnen komen voor privaat eigenaarschap en exploitatie. In zulke gevallen is het denkbaar dat een private actor instaat voor het beheer en gebruik van het gebouw, mits een gepast businessmodel.

Andere kerken zijn dan weer zodanig complex – door bijvoorbeeld hun monumentale waarde, beperkte toegankelijkheid, afgelegen ligging of hoge erfgoedstatus – dat privaat eigenaarschap vanuit zakelijk perspectief niet realistisch is. In dergelijke gevallen is het wellicht aangewezen om het eigenaarschap publiek te behouden. Wel kan er worden nagedacht over mengvormen waarbij bijvoorbeeld de stad eigenaar blijft, maar een private partij via een concessie instaat voor (een deel van) de exploitatie.

Deze overwegingen zijn ook relevant in het kader van een mogelijk afstoten van delen van het kerkelijk patrimonium. Net daarom is het van belang om bij elke her- of nevenbestemming ook stil te staan bij wie de eindverantwoordelijkheid zal dragen over het gebouw en hoe de exploitatie op een duurzame manier georganiseerd kan worden.

5.2. SINT-PIETERSBANDENKERK BERINGEN

5.2.1. DE BESLISSINGSBOOM

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

Erfgoedwaarde?

- Het feit dat de kerk beschermd is als monument heeft een impact op het toekomstige gebruik van dit gebouw. Welke invulling het gebouw ook krijgt, het zal altijd in ere bewaard (en zichtbaar) moeten blijven. Hiertegenover staat wel dat er subsidies verkregen kunnen worden voor restauratieve werken aan het gebouw vanuit Onroerend Erfgoed.
- Het rijkelijke interieur, de houten lambriseringen, de kerkschatten, schilderijen en de vele beelden vormen ook een belangrijk onderdeel van het gebouw.

Juridisch-planologisch?

- De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied
- De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.

Ruimtelijk?

Context

- Ligging op zichtlocatie in het centrum.
- Voldoende parking in omgeving.
- Goed bereikbaar met openbaar vervoer.
- Veel gelegenheden nabij: horeca, markt, stadhuis, apotheek...
- Nieuw aangelegd plein met omgeving.

Gebouw

- Grote kruisbasilicakerk met een oppervlakte van net geen 800m².
- Opmerkelijke toren, in de buurt bekend als 'de peperbus'.
- Veel daglicht.
- Stevige kolommen delen het schip op in 3 zones: beperkte flexibiliteit.
- Recente renovatie: de kerk is uitgerust met vloerverwarming, is goed geïsoleerd en heeft voorzetbeglazing.
- Complex dak met zakgoten: regelmatige inspectie is aangeraden.

Eigenaarschap?

- Huidige eigenaar: Stad Beringen.
- Toekomst: omwille van de ligging, complexiteit en historische context is privaat eigenaarschap uitgesloten.

Exploitatie?

- Privaat: uitgesloten.
- Gemeenschap: Het gebouw zal zijn kerkelijke functie behouden (zondagskerk).

ERFGOED-
WAARDEN

BESCHERMD ALS MONUMENT
RIJKELIJK INTERIEUR, KERKSCHATTEN TENTOONGESTELD, SCHILDERIJEN, HOUTEN LAMBRISERINGEN

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

CONTEXT

ZICHTLOCATIE IN CENTRUM, VOLDOENDE PARKING IN OMGEVING, GOED BEREIKBAAR MET O.V.

RUIMTELIJK

GEBOUW

GROTE KRUISBASILICA, OPMERKELIJKE TOREN ('PEPERBUS')
DAGLICHT, STEVIGE KOLOMMEN: WEINIG FLEXIBILITEIT, COMPLEX DAK MET ZAKGOTEN
RECENTE RENOVATIE, VLOERVERWARMING, GOEDE ISOLATIE EN VOORZETBEGLAZING
1 HOOFDINGANG, 1 ACHTERINGANG (SACRISTIE)

EIGENAAR-
SCHAP

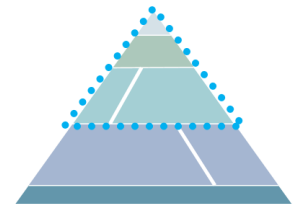
HUIDIGE EIGENAAR: STAD BERINGEN
TOEKOMST: PRIVATIEF EIGENAARSCHAP UITGESLOTEN

EXPLOITATIE

- PRIVATIEF: UITGESLOTEN
- GEMEENSCHAP: KERKELIJKE FUNCTIE, VALORISATIE MET OOG OP MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

BESTEMMINGSTHEMA'S BERINGEN-CENTRUM

5.2.2. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Sint-Pietersbandenkerk van Beringen-centrum zal als zondagskerk van pastorale eenheid Sint-Petrus behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 246 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen, huwelijken, begrafenissen, communies en dopen. Er vinden nog bijna wekelijks andere activiteiten plaats (zie 3.1.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

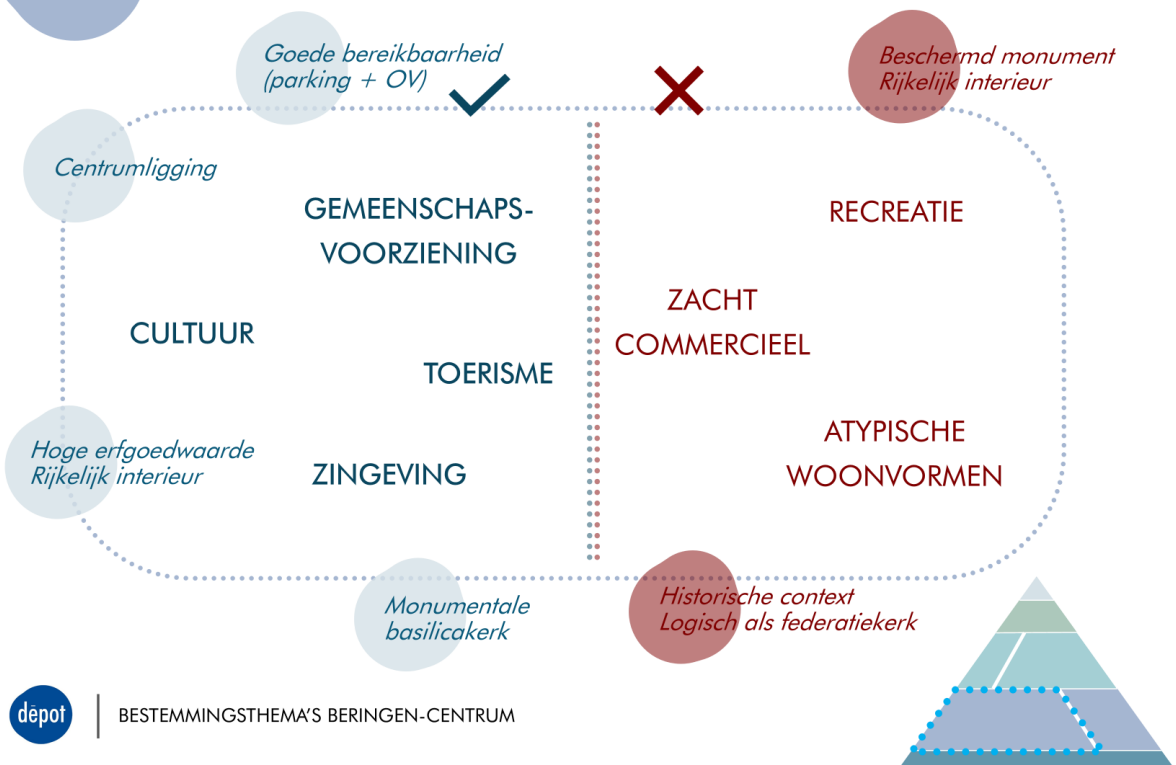
Omwille van de context en de cultuurhistorische waarde is de meest logische keuze om de kerk te behouden voor de eredienst. De valorisatie van de kerk met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd wordt open gehouden. Indien er op een later tijdstip gezocht zou worden naar andere bestemmingen voor deze kerk, dan worden onderstaande bestemmingsthema's relevant geacht:

(HER)
BESTEMMINGSTHEMA'S

Her- of nevenbestemming
makkelijk te realiseren?

Historische context legt toekomst vast.
Nevenfuncties eventueel mogelijk.
Hoge erfgoedwaarde als monument + rijkelijk
interieur.

BESTEMMINGSTHEMA'S BERINGEN-CENTRUM

5.3. SINT-JAN DE DOPERKERK PAAL

5.3.1. DE BESLISSINGSBOOM

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

Erfgoedwaarde?

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed zorgt voor vrijere ontwikkelingsmogelijkheden, evenwel zonder tussenkomst van subsidies van Onroerend Erfgoed bij renovaties.
- De bescherming als monument van het orgel brengt enkele verantwoordelijkheden, zoals instandhouding, met zich mee. Bovendien fungeert de kerk als 'klankkast' van het orgel, de impact van eventuele aanpassingen aan het volume moeten altijd bestudeerd worden.

Juridisch-planologisch?

- De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied
- De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.

Ruimtelijk?

Context

- Ligging op zichtlocatie in het centrum.
- Voldoende parking in omgeving.
- Bushaltes op wandelafstand.
- Veel gelegenheden nabij: horeca, markt, stadhuis, apotheek...
- Groenstrook rondom kerk, aangelegd plein met wekelijkse markt.
- Klein historisch kerkhof aan noordzijde.

Gebouw

- Grote kruisbasilicakerk met een oppervlakte van zo'n 985m².
- Beperkt daglicht, maar goed kunstmatig verlicht.
- Kolommen delen het schip op in 3 zones: beperkte flexibiliteit.
- Renovatie in 2015: de kerk is uitgerust met vloerverwarming, is goed geïsoleerd en heeft voorzetbeglazing in het koor.
- Restauratie toren 2024. Onderhoud van zuidelijk dak staat gepland.

Eigenaarschap?

- Huidige eigenaar: Stad Beringen.
- Toekomst: voor een dergelijke kerk is privaat eigenaarschap niet vanzelfsprekend omwille van o.a. de enorme omvang van het gebouw, de complexiteit in onderhoud en de bescherming als monument van het orgel. Het zal hier eerder een publieke eigenaar blijven.

Exploitatie?

- Privaat: niet vanzelfsprekend omwille van o.a. de enorme omvang van het gebouw, de complexiteit in onderhoud en de bescherming als monument van het orgel.
- Gemeenschap: Het gebouw zal zijn kerkelijke functie behouden (zondagskerk).

ERFGOED-
WAARDEN

ORGEL IS BESCHERMD ALS MONUMENT
GEDETAILLEERD INTERIEUR, SCHILDERINGEN, VEEL BEELDEN, MOZIÉKVLOER IN KOOR

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

CONTEXT
RUIMTELIJK

ZICHTLOCATIE IN DORPSKERN, RUIME PARKING IN OMGEVING, BUSHALTES OP WANDELAFSTAND
GROENSTROOK RONDOM KERK, AANGELEGD PLEIN (MARKT)
VEEL GELEGENHEDEN, KLEIN HISTORISCH KERKHOF

GEBOUW

GROTE KRUISBASILICA, VLOERVERWARMING, ISOLATIE, BEPERKT DAGLICHT, MAAR GOED KUSNTMATIG VERLICHT
KOLOMMEN: WEINIG FLEXIBILITEIT, 1 HOOFDINGANG, 2 ZIJINGANGEN VOORAAN (BUITEN GEBRUIK), 2
ZIJINGANGEN ACHTERAAN (SACRISTIE EN BERGING), 1 ACHTERINGANG (BERGING)
RESTAURATIE IN 2015, RESTAURATIE TOREN AFGELOPEN, ONDERHOUD ZUIDELIJK DAK GEPLAND

EIGENAAR-
SCHAP

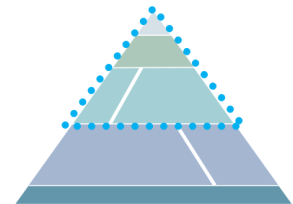
HUIDIGE EIGENAAR: STAD BERINGEN
TOEKOMST: PRIVATIEF EIGENAARSCHAP NIET VANZELFSPREKEND

EXPLOITATIE

- PRIVATIEF: NIET VANZELFSPREKEND
- GEMEENSCHAP: KERKELIJKE FUNCTIE, VALORISATIE MET OOG OP MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK.

BESTEMMINGSTHEMA'S PAAL

5.3.2. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Sint-Jan de Doperkerk van Paal zal als zondagskerk van pastorale eenheid Sint-Barbara behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 280 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen, huwelijken, begrafenissen, communies en dopen. Er vinden nog wekelijks andere activiteiten plaats (zie 3.2.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven niet evident om te realiseren in de Sint-Jan de Doperkerk in Paal. De valorisatie van de kerk met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd wordt open gehouden. Indien er op een later tijdstip gezocht zou worden naar andere bestemmingen voor deze kerk, dan worden onderstaande bestemmingsthema's relevant geacht:

(HER)
BESTEMMINGSTHEMA'S

Her- of nevenbestemming
makkelijk te realiseren?

Zeer omvangrijk gebouw.
Beschermd orgel.
Context en signaalwaarde als kerk.
Klein historisch kerkhof naast kerk.

Goede bereikbaarheid
(parking + OV) ✓

Orgel beschermd monument
Rijkelijk, gedecoreerd interieur ✗

Centrumligging in
dorpskern

GEMEENSCHAPS-
VOORZIENING

RECREATIE

TOERISME

CULTUUR

ZACHT

COMMERCIEEL

ATYPISCHE
WOONVORMEN

Fraai, gerestaureerd
interieur

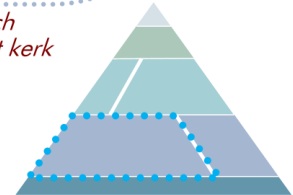
ZINGEVING

Monumentale
basilicakerk

Klein historisch
kerkhof naast kerk

BESTEMMINGSTHEMA'S PAAL

5.4. SINT-BRIGIDAKERK KOERSEL

5.4.1. DE BESLISSINGSBOOM

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

Erfgoedwaarde?

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed zorgt voor vrijere ontwikkelingsmogelijkheden, evenwel zonder tussenkomst van subsidies van Onroerend Erfgoed bij renovaties.
- De bescherming als monument van het orgel brengt enkele verantwoordelijkheden, zoals instandhouding, met zich mee. Bovendien fungeert de kerk als 'klankkast' van het orgel, de impact van eventuele aanpassingen aan het volume moeten altijd bestudeerd worden.

Juridisch-planologisch?

- De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied
- De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.

Ruimtelijk?

Context

- Ligging op zichtlocatie in de dorpskern.
- Voldoende parking in omgeving.
- Goede bereikbaarheid met openbaar vervoer.
- Ligging naast gewestweg.

Gebouw

- Grote kruisbasilicakerk met een oppervlakte van zo'n 985m².
- Beperkt daglicht.
- Kolommen delen het schip op in 3 zones: beperkte flexibiliteit.
- Recente renovatie: de kerk is uitgerust met vloerverwarming, is goed geïsoleerd en heeft voorzetbeglazing.
- Aan de linkerzijde is een tentoonstellingsruimte ingericht. Rechts van de inkom is er een kaarsenkapel.

Eigenaarschap?

- Huidige eigenaar: Stad Beringen.
- Toekomst: voor een dergelijke kerk is privaat eigenaarschap niet vanzelfsprekend omwille van o.a. de bescherming als monument van het orgel. Het zal hier eerder een publieke eigenaar blijven.

Exploitatie?

- Privaat: onwaarschijnlijk, omwille van de bescherming als monument van het orgel
- Gemeenschap: Het gebouw zal zijn kerkelijke functie behouden (zondagskerk).

ERFGOED-
WAARDEN

ORGEL BESCHERMD ALS MONUMENT
TENTOONSTELLINGSRUIMTE MET KERKSCHATTEN, SCHILDERINGEN, VEEL BEELDEN

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

CONTEXT

ZICHTLOCATIE IN DORPSKERN, VOLDOENDE PARKING IN OMGEVING, LIGGING AAN GEWESTWEG, GOED BEREIKBAAR MET O.V.

RUIMTELIJK

GEBOUW

RUIME PSEODOBASILICA, WEINIG DAGLICHT, KOLOMMEN: WEINIG FLEXIBILITEIT
VLOERVERWARMING, GOEDE ISOLATIE EN VOORZETBEGLAZING
TENTOONSTELLINGSRUIMTE VOOR KERKSCHATTEN (LINKS), KAARSENKAPEL (RECHTS AAN INKOM)
1 HOOFDINGANG, 1 ZIJINGANG (BERGING)

EIGENAAR-
SCHAP

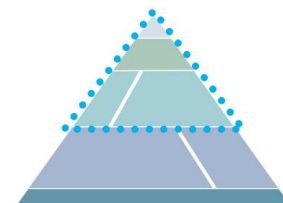
HUIDIGE EIGENAAR: STAD BERINGEN
TOEKOMST: PRIVATIEF EIGENAARSCHAP NIET VANZELFSPREKEND

EXPLOITATIE

- PRIVATIEF: INDIEN JUISTE INITIATIEFNEMER GEVONDEN WORDT
- GEMEENSCHAP: KERKELIJKE FUNCTIE, VALORISATIE MET OOG OP MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK.

depot

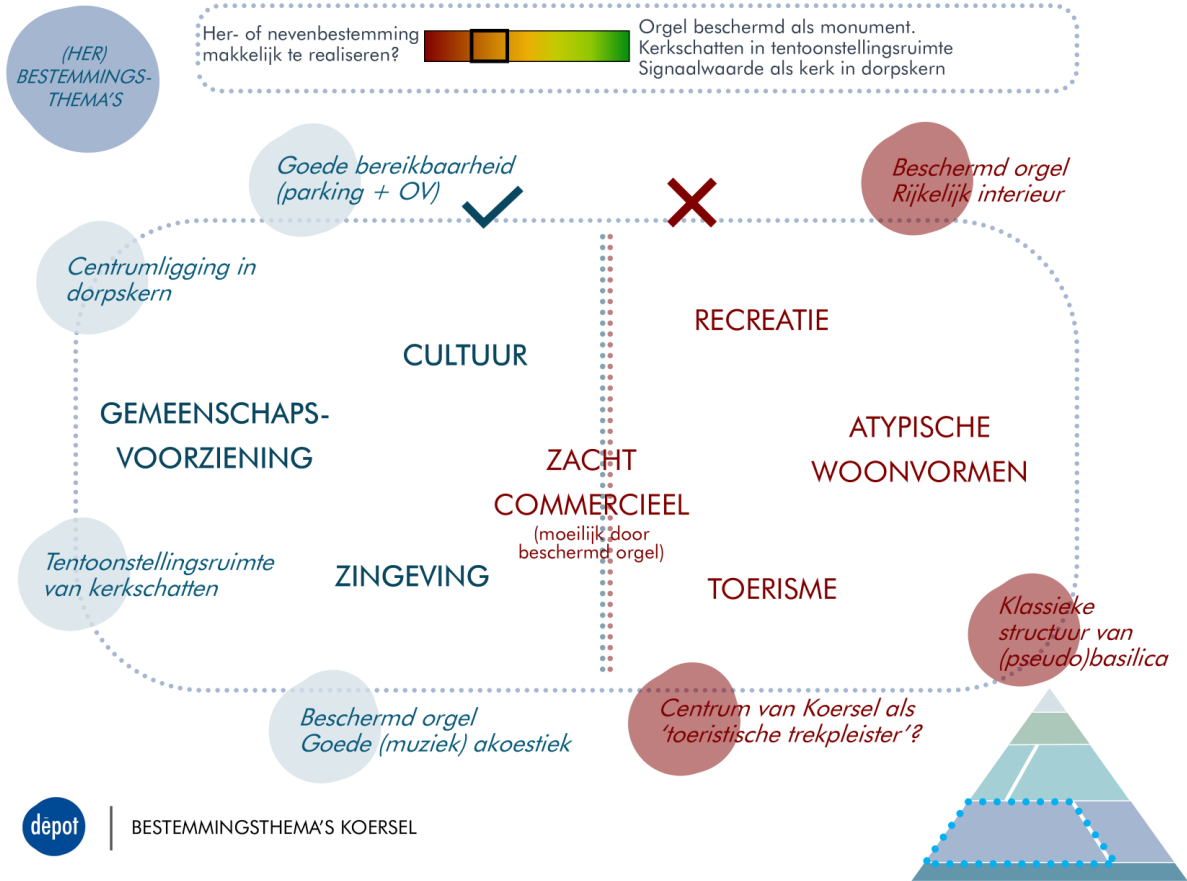
BESTEMMINGSTHEMA'S KOERSEL

5.4.2. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Sint-Brigidakerk van Koersel zal als zondagskerk van pastorale eenheid Tabor behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 110 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen, huwelijken, begrafenissen, communies en dopen. Er vinden nog wekelijks andere activiteiten plaats (zie 3.3.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven niet evident om te realiseren in de Sint-Brigidakerk in Koersel. De valorisatie van de kerk met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd wordt open gehouden. Indien er op een later tijdstip gezocht zou worden naar andere bestemmingen voor deze kerk, dan worden onderstaande bestemmingsthema's relevant geacht:

5.5. SINT-THEODARDUSKERK BERINGEN-MIJN

5.5.1. DE BESLISSINGSBOOM

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

Erfgoedwaarde?

- Het parochiaal complex Sint-Theodardus is vastgesteld als bouwkundig erfgoed.
- De kerk, parochiezaal, pastorie, en woningen (als onderdeel van het parochiaal complex) zijn beschermd als monument.
- De omgeving van het parochiaal complex is beschermd als intrinsiek stads- of dorpsgezicht

Juridisch-planologisch?

- De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.
- Het grootste deel van de site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023. Een kleine strook is aangeduid als categorie B: kleine kans op overstromingen onder klimaatverandering.

Ruimtelijk?

Context

- Ligging aan belangrijk weg: zichtlocatie. Voldoende parking in de omgeving. Goede bereikbaarheid met openbaar vervoer.
- Onderdeel van parochiaal complex: het geheel is als site te bekijken.
- Nabijheid van BE-Mine, met link naar het mijnverleden.
- Ligging aan toeristisch Kolenspoor is belangrijke ontsluitingsas

Gebouw

- Zeer omvangrijke kruiskerk ('Mijnkathedraal' omwille van monumentale uitstraling).
- Donker gebouw (reflectie van de mijnen).
- Hoge open ruimte.
- Inkom via atrium.
- Vieringtoren.
- In de winter is het gebouw niet goed warm te krijgen.

Eigenaarschap?

- Huidige eigenaar: kerkfabriek Sint-Theodardus.
- Toekomst: In de toekomst is privaat eigenaarschap niet vanzelfsprekend omwille van o.a. de bescherming als monument van het parochiaal complex, enorme omvang van het gebouw en de mijn geschiedenis. Het zal hier eerder een publieke eigenaar blijven.

Exploitatie?

- Privaat: de invulling van het gebouw is mogelijk op te delen over verschillende initiatiefnemers.
- Gemeenschap: de mogelijkheden zijn legio.

ERFGOED-
WAARDEN

BESCHERMD ALS MONUMENT, BESCHERMD ALS STADS- OF DORPSGEZICHT
ERFGOEDSITE, MIJNVERLEDEN, GLASBETON (VRIJ UNIEK), TOPWERK VAN H. LACOSTE

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

GEBIED VOOR GEMEENSCHAPSVOORZIENINGEN EN OPENBAAR NUT
KLEIN DEEL VAN PERCEEL: CATEGORIE B - KLEINE KANS OP OVERSTROMINGEN ONDER
KLIMAATSVERANDERING (NIET OPGENOMEN IN DE ADVIESKAART VAN DE WATERTOETS)

CONTEXT
RUIMTELIJK
GEBOUW

ZICHTLOCATIE IN RUIE OMGEVING, VOLDOENDE PARKING IN OMGEVING, GOED BEREIKBAAR MET O.V.
ONDERDEEL VAN PAROCHIAAL COMPLEX, ALS SITE TE BEKIJKEN, NABIJHEID BE-MINE

ZEER OMVANGRIJKE KRUISKERK, ('MIJNKATHEDRAAL' O.W.V. MONUMENTALE UITSTRALING
DONKER GEBOUW (REFLECTIE VAN DE MIJNEN), HOGE OPEN RUIMTE, IN WINTER NIET WARM TE KRIJGEN,
VIERINGTOREN, ATRIUM VOOR INKOM, VERSCHILLENDE TOEGANGEN BINNEN HET GEBOUWENCOMPLEX
WINKTERKAPTEL, SACRISTIE, WONINGEN, PAROCHIAAL COMPLEX OP ÉÉN SITE

EIGENAAR-
SCHAP

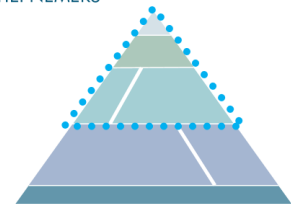
HUIDIGE EIGENAAR: KERKFABRIEK SINT-THEODARDUS BERINGEN-MIJN
TOEKOMST: PRIVATIEF EIGENAARSCHAP UITGESLOTEN

EXPLOITATIE

- PRIVATIEF: GEBRUIK MOGELIJK OP TE DELEN OVER VERSCHILLENDE INITIATIEFNEMERS
- GEMEENSCHAP: KAN, MOGELIJKHEDEN ZIJN LEGIO

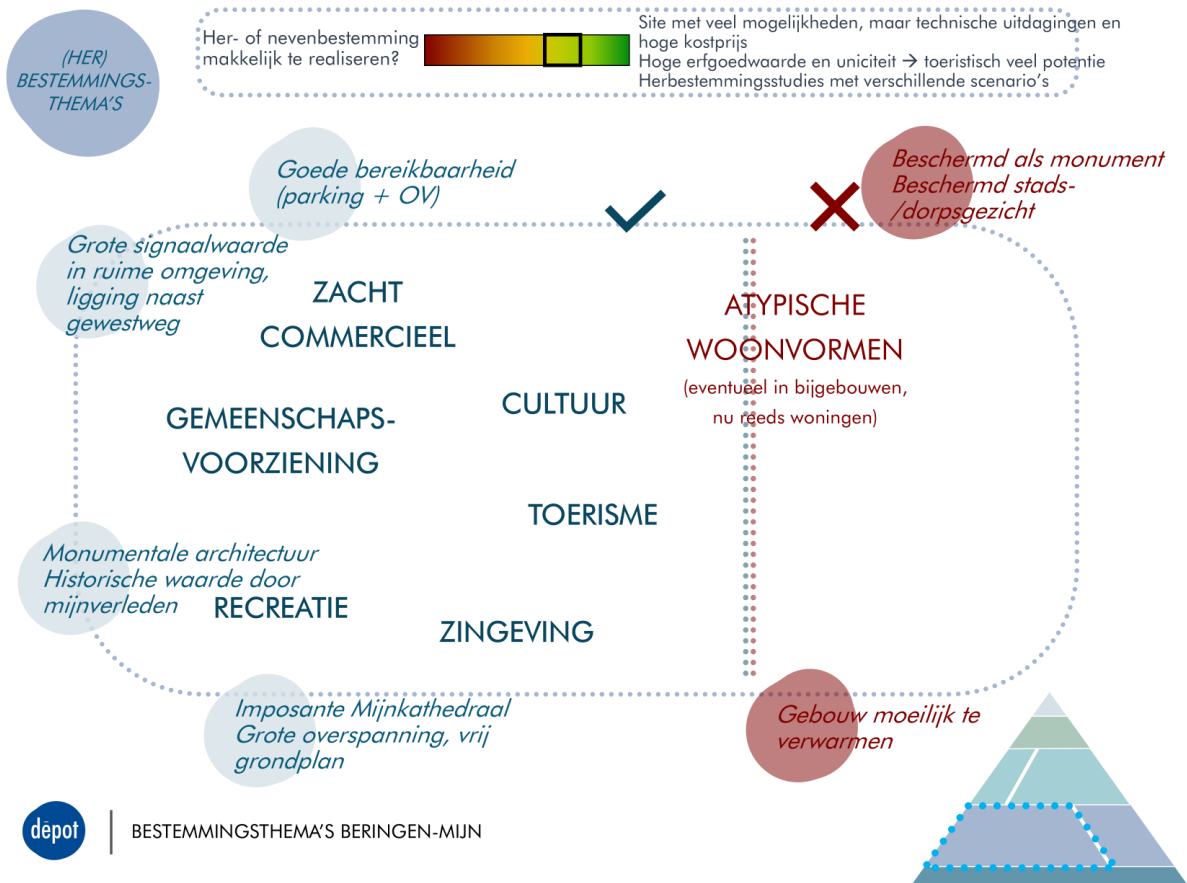
BESTEMMINGSTHEMA'S BERINGEN-MIJN

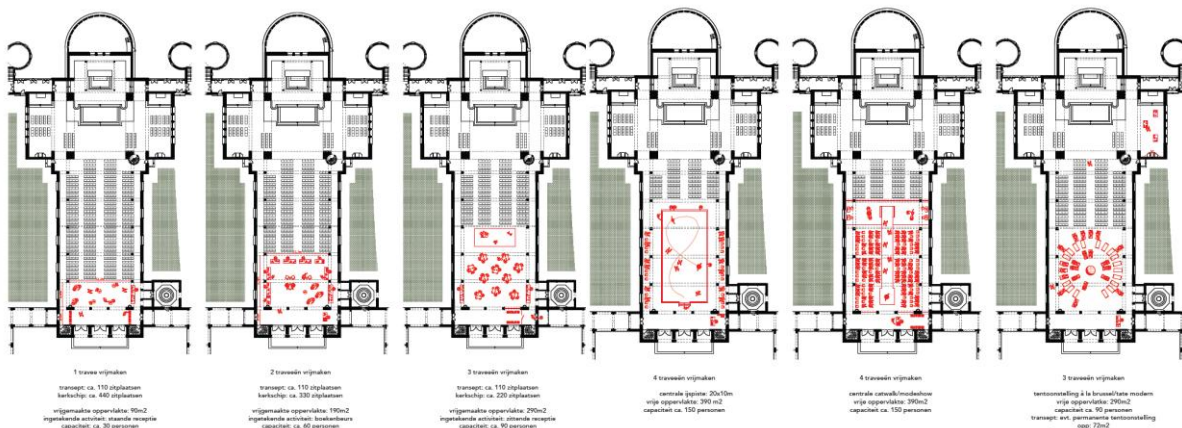
5.5.2. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Sint-Theodarduskerk van Beringen-Mijn zal niet behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 114 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen en huwelijken en dopen. Er vinden nog enkele andere activiteiten plaats (zie 3.4.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

De mogelijkheden voor her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven groot, al komen daar wel de nodige technische en financiële uitdagingen bij kijken. Dit omwille van o.a. de bescherming van het complex als monument, de enorme omvang en het mijnverleden. In de toekomst kan er best gekeken worden naar Cultuur, Toerisme, Recreatie, Gemeenschapsvoorziening, Zacht commercieel en Zingeving als mogelijke bestemmingsthema's. Deze richtingen bieden uiteenlopende mogelijkheden om het gebouw opnieuw te activeren en een duurzame toekomst te garanderen.

Er zijn de afgelopen jaren al verschillende studies uitgevoerd om mogelijke nieuwe bestemmingen van de Sint-Theodarduskerk van Beringen-mijn te onderzoeken, waar tal van scenario's uit ontstaan zijn. De mogelijkheden zijn divers en talrijk, al zullen de technische en financiële uitdagingen niet te onderschatten zijn. Een eerste realisatie uit de onderzoeken is het lichtkunstwerk Cloisterama.

Voorbeelden van scenario's uit haalbaarheidsonderzoek van STUDIO OPEN KERKEN

5.6. SINT-LAMBERTUSKERK BEVERLO

5.6.1. DE BESLISSINGSBOOM

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

Erfgoedwaarde?

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed zorgt voor vrijere ontwikkelingsmogelijkheden, evenwel zonder tussenkomst van subsidies van Onroerend Erfgoed bij renovaties.
- De bescherming als monument van het orgel brengt enkele verantwoordelijkheden, zoals instandhouding, met zich mee. Bovendien fungeert de kerk als 'klankkast' van het orgel, de impact van eventuele aanpassingen aan het volume moeten altijd bestudeerd worden.

Juridisch-planologisch?

- De site van de kerk ligt volgens het gewestplan voor de helft in woongebied en voor de helft in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.
- De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.

Ruimtelijk?

Context

- Ligging op heuvel aan belangrijk weg: zichtlocatie. Voldoende parking in de omgeving. Goede bereikbaarheid met openbaar vervoer.
- Aan de straatzijde enkel toegankelijk via een trap. Ook toegang via achterpad verderop. Bereikbaarheid hulpdiensten is beperkt.
- Naastgelegen school: opportuniteit?
- Rond de kerk liggen enkele oude graven.
- Hoogspanningscabine onder de heuvel.

Gebouw

- (Pseudo)kruisbasilicakerk met een oppervlakte van zo'n 690m².
- Opsplitsing door kolommen: 3 zones, weinig flexibiliteit. Smalle indeling, vooral van zijbeuken.
- Beperkt daglicht, geen zicht van en naar buiten.
- 1 hoofdingang, 1 aparte ingangen aan de berging naast het koor.
- De kerk wordt verwarmd met luchtverwarming op gas. De gewelven zijn geïsoleerd en er is voorzetbeglazing geplaatst.

Eigenaarschap?

- Huidige eigenaar: Stad Beringen.
- Toekomst: In de toekomst is privaat eigenaarschap niet vanzelfsprekend omwille van o.a. de bescherming als monument van het orgel, de aanwezigheid van oude graven en de ligging in (deels) blauwe zone op het gewestplan. Het zal hier eerder een publieke eigenaar blijven.

Exploitatie?

- Privaat: niet vanzelfsprekend omwille van beperkende factoren zoals mindere toegankelijkheid, orgel beschermd als monument en de aanwezigheid van oude graven rondom.
- Gemeenschap: exploitatie vanuit de gemeenschap kan, met het oog op een sociale meerwaarde.

ERFGOED-
WAARDEN

ORGEL BESCHERMD ALS MONUMENT

RIJKELIJK INTERIEUR, KERKSCHATTEN IN TENTOONSTELLINGSKASTEN, SCHILDERIJEN, ENKELE BEELDEN

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED (HELFT) EN GEBIED VOOR GEMEENSCHAPSVOORZIENINGEN EN OPENBAAR NUT (HELFT)
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

CONTEXT

ZICHTLOCATIE DOOR LIGGING OP BERG, TOEGANKELIJKHEID ENIGSZINS MOEILIJK DAARDOOR
VOLDOENDE PARKING BENEDEN, BUSHALTES OP 300M AFSTAND
HOOGSPANNINGSCABINE ONDER HEUVEL, ENKELE SCHOLEN IN DE OMGEVING

RUIMTELIJK

GEBOUW

(PSEUDO)KRUISBASILICA, MIDDELGROOT, SMALLE INDELING, WEINIG DAGLICHT
KOLOMMEN: WEINIG FLEXIBILITEIT, SCHEUREN IN GEWELE, GEVELRESTAURATIE AAN DE ORDE
OUDE GRAVEN RONDOM KERK
1 HOOFDINGANG, 1 ACHTERINGANG (BERGING)
LUCHTVERWARMING OP GAS, ISOLATIE EN VOORZETBEGLAZING

EIGENAAR-
SCHAP

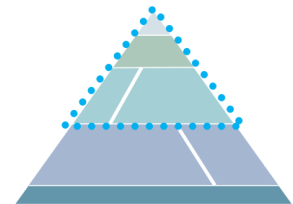
HUIDIGE EIGENAAR: STAD BERINGEN
TOEKOMST: PRIVATIEF EIGENAARSCHAP NIET VANZELFSPREKEND

EXPLOITATIE

- PRIVATIEF: NIET VANZELFSPREKEND
- GEMEENSCHAP: KAN, INDIEN NOOD AAN DIT TYPE GEBOUW

BESTEMMINGSTHEMA'S BEVERLO-DORP

5.6.2. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Sint-Lambertuskerk van Beverlo-dorp zal behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 56 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen en dopen. Er vinden nog enkele andere activiteiten plaats (zie 3.5.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven niet evident om te realiseren in de Sint-Lambertuskerk van Beverlo-dorp, omwille van o.a. de bescherming van het orgel als monument, de ligging op een heuvel met enigszins beperkte toegankelijkheid en de aanwezigheid van graven rondom. De ligging binnen een gemeenschapscluster biedt dan weer kansen om het kerkgebouw een nieuwe invulling te geven die aansluit bij de noden en wensen van de gemeenschap.

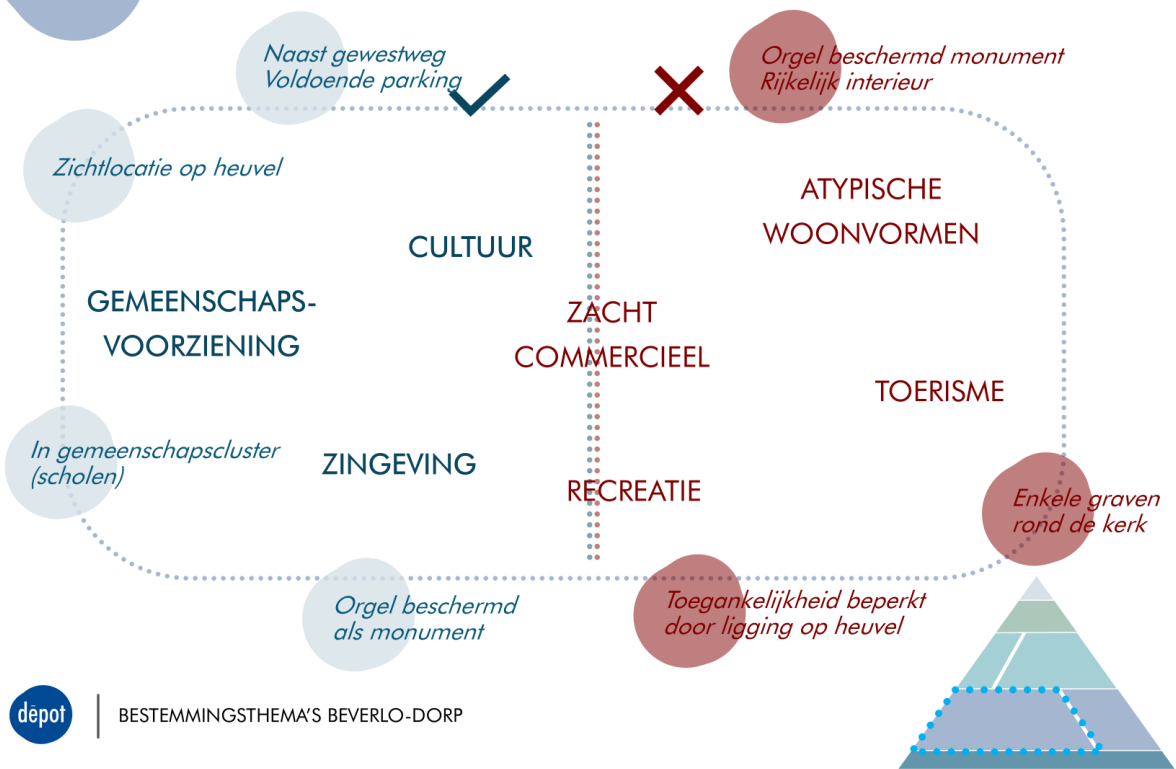
De valorisatie van de kerk met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd wordt open gehouden. Indien er op een later tijdstip gezocht zou worden naar andere bestemmingen voor deze kerk, dan worden onderstaande bestemmingsthema's relevant geacht:

(HER)
BESTEMMINGSTHEMA'S

Her- of nevenbestemming
makkelijk te realiseren?

Orgel beschermd als monument
Ligging op heuvel, graven rond kerk
Beperkte oppervlakte, smalle indeling door
kolommen

5.7. HEILIG HARTKERK KORSPÉL-BEVERLO

5.7.1. DE BESLISSINGSBOOM

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

Erfgoedwaarde?

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed zorgt voor vrijere ontwikkelingsmogelijkheden, evenwel zonder tussenkomst van subsidies van Onroerend Erfgoed bij renovaties.

Juridisch-planologisch?

- De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied.
- De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.

Ruimtelijk?

Context

- De kerk ligt in een woonwijk en heeft beperkte signaalwaarde buiten de directe omgeving.
- Er is een ruim parkeerplein aan de kerk gelegen.
- Voldoende parking in de omgeving. Goede bereikbaarheid met openbaar vervoer.

Gebouw

- Zaalkerk van zo'n 460 m².
- Open grondplan met voldoende daglicht.
- Moderner constructieprincipe.
- Vermoedelijk geen isolatie, wel glasramen in dubbelglas.

Eigenaarschap?

- Huidige eigenaar: kerkfabriek Heilig Hart Korspel.
- Toekomst: deze kerk is geschikt voor een particuliere eigenaar omwille van o.a. de aanwezigheid van een ruime parking, open grondplan, behapbare oppervlakte en geen bescherming als monument.

Exploitatie?

- Particulier: mogelijk, in combinatie met particuliere of publieke eigenaar.
- Gemeenschap: exploitatie particulier of vanuit de gemeenschap kan, indien er in Korspel nood is aan dit type gebouw.

ERFGOED-
WAARDEN

VASTGESTELD BOUWKUNDIG ERFGOED
SOBER INTERIEUR, MODERNE GLASRAMEN

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

CONTEXT
RUIMTELIJK
GEBOUW

WEINIG SIGNAALWAARDE BUITEN DIRECTE OMGEVING, WOONWIJK, RUIME PARKING,
BEREIKBAAR MET OV, KERKHOF NAASTLIGGEND (AFGESCHERMD), PERCEEL MET POTENTIE ALS SITE
GEMEENSCHAPSCLUSTER, VERSCHILLENDE VOORZIENINGEN, HUISARTSENPRAKTIJK IN OUDE PASTORIE

ZAALKERK MET BESCHIEDEN OPPERVLAKTE, DAGLICHT, OPEN GRONDPLAN: GROTERE FLEXIBILITEIT,
MODERNER CONSTRUCTIEPRINCIPE, GLASRAMEN IN DUBBELGLAS
VERMOEDELIJK GEEN ISOLATIE, LUCHTVERWARMING VIA VLOERROOSTERS OP GAS
1 HOOFDINGANG, 1 ZIJINGANG (BERGING)

EIGENAAR-
SCHAP

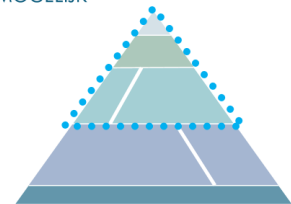
HUIDIGE EIGENAAR: KERKFABRIEK HEILIG HART KORSPER
TOEKOMST: PRIVATIEF EIGENAARSCHAP MOGELIJK

EXPLOITATIE

- PRIVATIEF: COMBINATIE PRIVATIEVE EIGENAAR EN PRIVATIEVE EXPLOITANT MOGELIJK
- GEMEENSCHAP: KAN, INDIEN NOOD AAN DIT TYPE GEBOUW

BESTEMMINGSTHEMA'S KORSPER

5.7.2. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Heilig Hartkerk van Korspel zal niet behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 56 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen en dopen. Er vinden nog enkele andere activiteiten plaats (zie 3.6.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven makkelijk te realiseren in de Heilig Hartkerk van Korspel. In de toekomst kan er best gekeken worden naar Cultuur, Recreatie, Gemeenschapsvoorziening, Zacht commercieel en Zingeving als mogelijke bestemmingsthema's. De site in zijn geheel kan ook bekeken worden voor woonontwikkeling. Deze richtingen bieden uiteenlopende mogelijkheden om het gebouw opnieuw te activeren en een duurzame toekomst te garanderen.

(HER)
BESTEMMINGSTHEMA'S

Her- of nevenbestemming
makkelijk te realiseren?

Behapbare oppervlakte, beperkte erfgoedbescherming
(vastgesteld), modernere constructie, dubbel glas
Kerkhof afgeschermd van de kerk
Perceel te bekijken als site met potentie

Goede bereikbaarheid
(parking + OV) ✓

Nabijgelegen kerkhof

Geen beschermd monument

GEMEENSCHAPS-
VOORZIENING

CULTUUR

ATYPISCHE
WOONVORMEN
(site kan wel in aanmerking komen)

RECREATIE

ZINGEVING

ZACHT
COMMERCIEEL

TOERISME

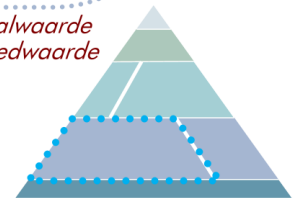
Kerkhof nabij, maar
afgeschermd d.m.v. haag

Open grondplan,
functioneel gebouw

Weinig signaalwaarde
Minder erfgoedwaarde

BESTEMMINGSTHEMA'S KORSPEL

5.8. SINT-GERARDUSKERK KOERSEL-STAL

5.8.1. DE BESLISSINGSBOOM

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

Erfgoedwaarde?

- Geen vastgesteld bouwkundig erfgoed, geen restricties van onroerend erfgoed.

Juridisch-planologisch?

- De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.
- De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.

Ruimtelijk?

Context

- De kerk ligt in een woonwijk en is in de directe omgeving herkenbaar door de vrije ruimte rondom. Ze heeft weinig signaalwaarde buiten de directe omgeving.
- Er is een ruime parkeerplaats aan de kerk gelegen.
- Goede bereikbaarheid met openbaar vervoer en een ruime fietsenstalling.

Gebouw

- Moderne kerk van zo'n 675 m².
- Open grondplan met veel daglicht.
- Moderner constructieprincipe.
- Vloer in lichte helling (tribune idee).
- Winterkapel afgesloten van de kerk via glazen wand.
- Kelder met functionele ruimte.
- Het dak van de winterkapel is geïsoleerd, de isolatie van de rest van het dak staat op de planning.

Eigenaarschap?

- Huidige eigenaar: kerkfabriek Sint-Gerardus Koersel (Stal).
- Toekomst: deze kerk is geschikt voor een private eigenaar omwille van o.a. de aanwezigheid van een ruime parking, open grondplan, behapbare oppervlakte en geen bescherming als monument of vastgesteld bouwkundig erfgoed.

Exploitatie?

- Privatief: mogelijk, in combinatie met private of publieke eigenaar.
- Gemeenschap: exploitatie privaat of vanuit de gemeenschap kan, indien er in Stal nood is aan dit type gebouw.

ERFGOED-
WAARDEN

GEEN ERFGOEDWAARDE, GEEN RESTRICTIES
SOBER, MODERN INTERIEUR

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

GEBIED VOOR GEMEENSCHAPSVOORZIENINGEN EN OPENBAAR NUT
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

CONTEXT

GEEN SIGNAAL WAARDE IN BREDE OMGEVING, IN DIRECTE OMGEVING HERKENBAAR DOOR VRIJE
RUIMTE, VOLDOENDE PARKING, GOED BEREIKBAAR MET O.V. EN RUIE FIETSENSTALLING

RUIMTELIJK

GEBOUW

MODERNE KERK, OPEN ZAAL, VEEL DAGLICHT, ZICHT VAN OVERAL, AFGESCHIEDEN WINTERKAPEL, KELDER MET
BRUIKBARE RUIMTE (MAAR SLECHTS 1 VLUCHTWEG!)
LUCHTVERWARMING OP MAZOUT, DAK WINTERKAPEL GEÏSOLEERD, DE REST STAAT OP DE PLANNING
1 HOOFDINGANGSAS (MET 3 DUBBELE DEUREN), 1 ZIJINGANG (WINTERKAPEL), 1 ACHTERINGANG (SACRISTIE)

EIGENAAR-
SCHAP

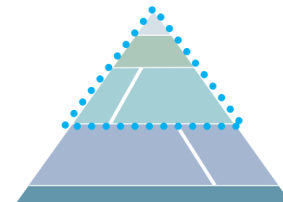
HUIDIGE EIGENAAR: KERKFABRIEK SINT-GERARDUS KOERSEL (STAL)
TOEKOMST: PRIVATIEF EIGENAARSCHAP MOGELIJK

EXPLOITATIE

- PRIVATIEF: COMBINATIE PRIVATIEVE EIGENAAR EN EXPLOITANT MOGELIJK
- GEMEENSCHAP: KAN, INDIEN NOOD AAN DIT TYPE GEBOUW

BESTEMMINGSTHEMA'S STAL

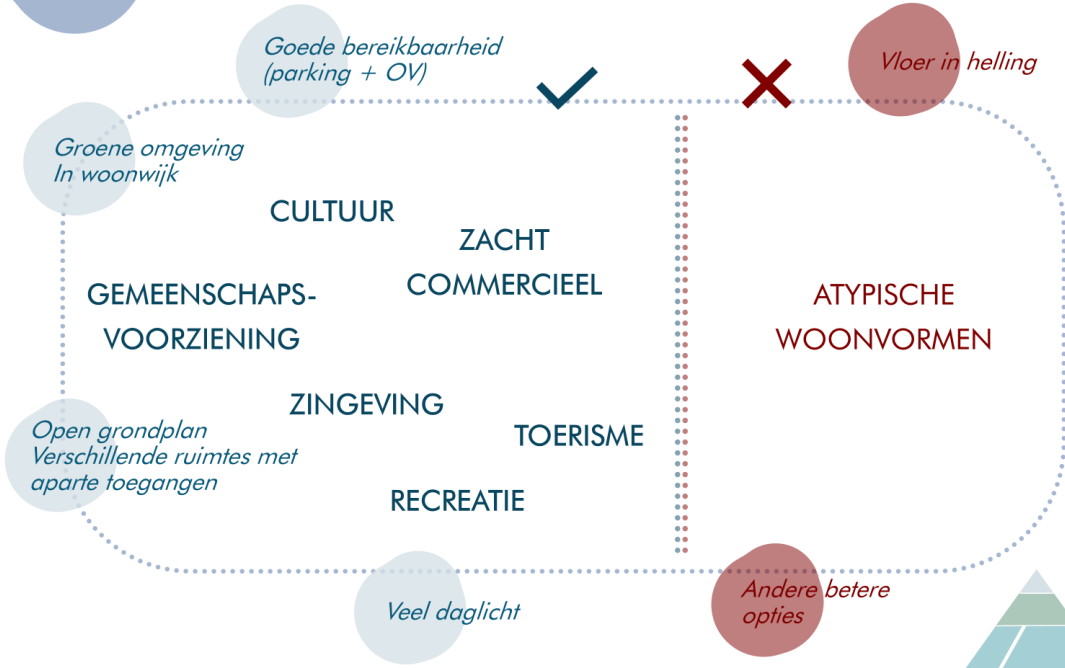
5.8.2. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Sint-Gerarduskerk van Stal zal behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 141 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen, huwelijken, uitvaarten en dopen. Er vinden nog wekelijks enkele andere activiteiten plaats (zie 3.7.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

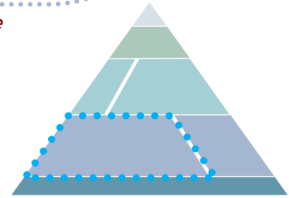
Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven makkelijk te realiseren in de Sint-Gerarduskerk van Stal. De valorisatie van de kerk met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd wordt open gehouden. Indien er op een later tijdstip gezocht zou worden naar andere bestemmingen voor deze kerk, dan worden onderstaande bestemmingsthema's relevant geacht (voor een aantal hiervan zal een RUP opgesteld moeten worden, gezien de zone op het gewestplan blauw gekleurd is):

(HER)
BESTEMMINGSTHEMA'S

Her- of nevenbestemming makkelijk te realiseren? Modernere constructie; geen erfgoedwaarde
Goed toegankelijk, ruime parking + O.V.
Open grondplan, ruim volume
Afsluitbare ruimtes met aparte ingangen, functionele kelder
Aandachtspunt: blauwe zone.

BESTEMMINGSTHEMA'S STAL

5.9. O.L.V. ONBEVLEKT ONTVANGENKERK TERVANT-PAAL

5.9.1. DE BESLISSINGSBOOM

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

Erfgoedwaarde?

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed zorgt voor vrijere ontwikkelingsmogelijkheden, evenwel zonder tussenkomst van subsidies van Onroerend Erfgoed bij renovaties.

Juridisch-planologisch?

- De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied.
- De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.

Ruimtelijk?

Context

- Beperkte signaalwaarde (geen hoge toren, niet gelegen in druk dorpscentrum...).
- Een 25-tal parkeerplaatsen aan de kerk.
- Naastgelegen oude pastorie (nu kinderopvang en psychologenpraktijk) en parochiezaal De Kring.
- Mariagrot.
- Nabij Albertkanaal en industriegebied Ravenshout.

Gebouw

- Basilicakerk met een ruime oppervlakte van zo'n 738 m².
- Opsplitsing door kolommen: 3 zones, met ruime middenbeuk.
- Beperkt daglicht, geen zicht van en naar buiten.
- 1 hoofdingang, 1 aparte ingangen aan de sacristie. De kelder is apart langs buiten toegankelijk.
- Na hevige wind in december 2024 zijn enkele voorzetbeglazingen afgewaaid. De stevigheid van de voorzetbeglazing in de toekomst moet gegarandeerd worden.

Eigenaarschap?

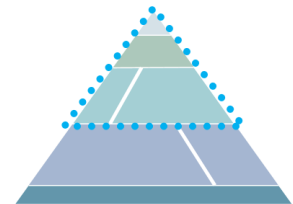
- Huidige eigenaar: Kerkfabriek O.L.V. Onbevlekt Ontvangen Tervant.
- Toekomst: In de toekomst is privaat eigenaarschap mogelijk. Er is geen bescherming als monument, het gebouw is in zeer goede staat, ligt nabij een groot industriegebied en biedt verschillende mogelijkheden.

Exploitatie?

- Privaat: combinatie van privaat eigenaar en exploitant is mogelijk.
- Gemeenschap: exploitatie vanuit de gemeenschap kan, indien er in Tervant nood is aan dit type gebouw.

BESTEMMINGSTHEMA'S TERVANT

5.9.2. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De O.L.V. Onbevlekt Ontvangenkerk van Tervant zal niet behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 77 vieringen doorgaan. Het gaat vooral om reguliere vieringen en dopen. Er vinden nog wekelijks andere activiteiten plaats, zoals repetities van het zangkoor (zie 3.8.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven zeker haalbaar om te realiseren in de O.L.V. Onbevlekt Ontvangenkerk van Tervant, omwille van o.a. de goede bouwkundige staat, strategische ligging nabij het Albertkanaal (met fietsroute) en industriegebied Ravenshout, de ruimtelijkheid van het gebouw, doch met een behapbare oppervlakte en het feit dat het gebouw niet beschermd wordt als monument.

In de toekomst kan er best gekeken worden naar Zacht commercieel, Gemeenschapsvoorziening, Cultuur, Recreatie en Zingeving als mogelijke bestemmingsthema's. Deze richtingen bieden uiteenlopende mogelijkheden om het gebouw opnieuw te activeren en een duurzame toekomst te garanderen.

(HER)
BESTEMMINGSTHEMA'S

Her- of nevenbestemming
makkelijk te realiseren?

Geen bescherming als monument
Ruim gebouw in goede staat, veel vrije ruimte
Nabijheid van Albertkanaal en industrieterrein kunnen
opportuniteit zijn, maar zichtbaarheid is uitdaging

*Nabijheid industriegebied
Ravenshout + Albertkanaal
(parking en zichtbaarheid beperkt)*

*Groot volume
Beperkt daglicht*

ZACHT
COMMERCIEEL
GEMEENSCHAPS-
VOORZIENING
ZINGEVING
CULTUUR
RECREATIE

ATYPISCHE
WOONVORMEN

TOERISME

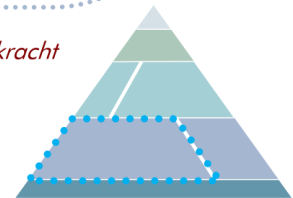
*Decoratief interieur
Relatief moderne
constructie*

*Functionele ruimte: breed en hoog
onder bakstenen tongewelf
gedragen door stalen spantbogen*

*Beperkte
aantrekkingskracht*

BESTEMMINGSTHEMA'S TERVANT

5.10. KAPEL O.L.V. AAN DE STAAK KOERSEL

5.10.1. DE BESLISSINGSBOOM

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

Erfgoedwaarde?

- Vastgesteld bouwkundig erfgoed zorgt voor vrijere ontwikkelingsmogelijkheden, evenwel zonder tussenkomst van subsidies van Onroerend Erfgoed bij renovaties.

Juridisch-planologisch?

- De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in parkgebied.
- De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.

Ruimtelijk?

Context

- De kapel ligt in een bosrijke omgeving en heeft weinig signaalwaarde. Toch is de kapel een trekpleister.
- Naastgelegen is een processiepark bij een waterbron.
- Er zijn 7 rocailles met de smartelijke gebeurtenissen van O.L.V. rond de kapel.
- De kapel is gelegen nabij het recreatiepark 't Fonteintje.
- Er is een vertrekpunt van verschillende wandelroutes.

Gebouw

- Klein zaalkerkje van zo'n 250 m².
- Open grondplan, weinig daglicht.
- Vermoedelijk geen isolatie, wel voorzetbeglazing.

Eigenaarschap?

- Huidige eigenaar: kerkfabriek Sint-Brigida Koersel.
- Toekomst: privaat eigenaarschap is moeilijk omwille van de context van de site, de ligging in parkgebied en functie als bedevaartsoord.

Exploitatie?

- Privaat: moeilijk.
- Gemeenschap: mogelijk, indien er nood is aan dit type gebouw.

ERFGOED-
WAARDEN

VASTGESTELD BOUWKUNDIG ERFGOED
EENVOUDIG BAKSTENEN INTERIEUR

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

PARKGEBIED
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

RUIMTELIJK

CONTEXT

GEBOUW

BEDEVAARTSOORD, PROCESSIONPARK BIJ WATERBRON, 7 ROCAILLES MET DE SMARTELIJKE GEBEURTENISSEN
VAN O.L.V.

NABI RECREATIEPARK 'T FONTEINTJE, VERTREK PUNT WANDELINGEN

KLEIN ZAALKERKJE = KAPEL, WEINIG DAGLICHT, OPEN GRONDPLAN, GEDENKPLEK
VOORZETBEGLAZING, VERMOEDELIJK GEEN ISOLATIE
1 HOOFDINGANG, 1 ZIJINGANG

EIGENAAR-
SCHAP

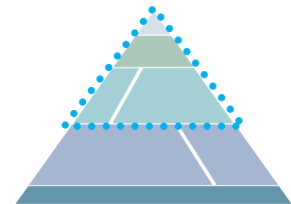
EXPLOITATIE

HUIDIGE EIGENAAR: KERKFABRIEK SINT-BRIGIDA KOERSEL
TOEKOMST: PRIVATIEF EIGENAARSCHAP MOEILIJK OMWILLE VAN SITE

- PRIVATIEF: COMBINATIE PRIVATIEVE EIGENAAR EN EXPLOITANT MOEILIJK
- GEMEENSCHAP: KAN, INDIEN NOOD AAN DIT TYPE GEBOUW

depot

BESTEMMINGSTHEMA'S KAPEL KOERSEL

5.10.2. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Kapel O.L.V. aan de Staak van Koersel zal behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 60 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen. Er vinden nog bijna wekelijks andere activiteiten plaats (zie 3.9.5. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

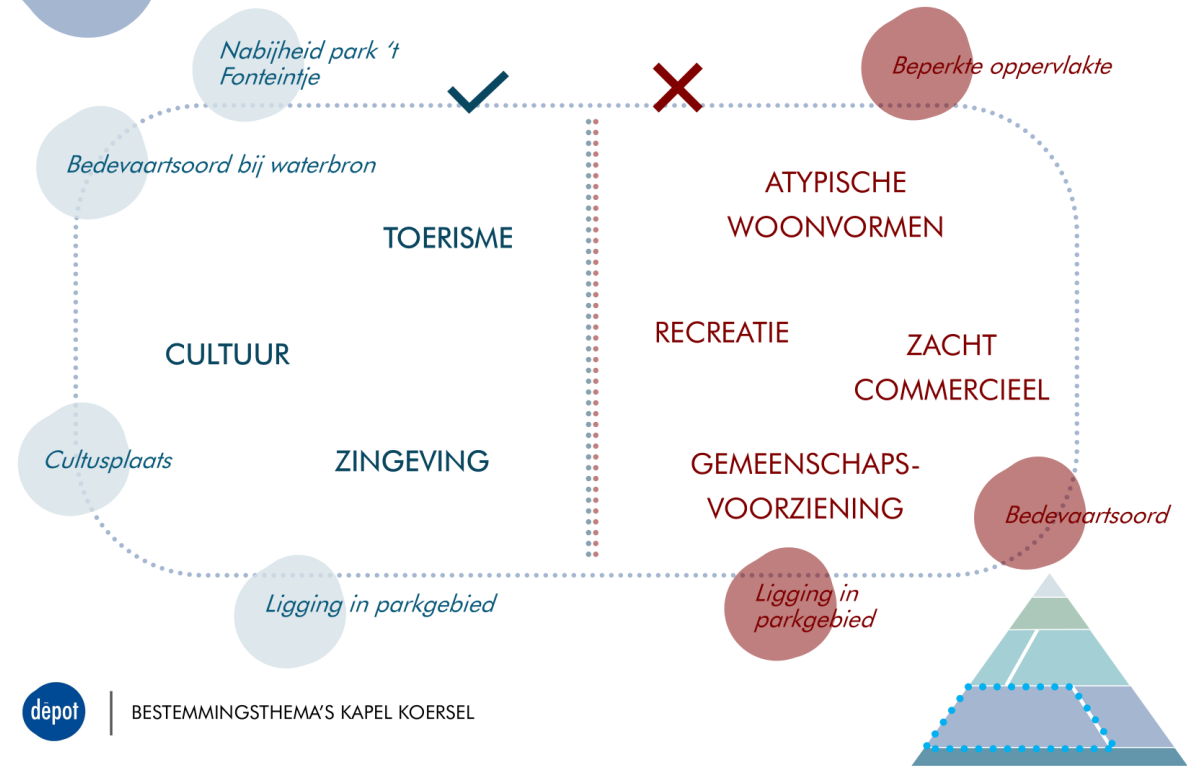
Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven eerder moeilijk te realiseren in de kapel van Koersel. De valorisatie van de kerk met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd wordt open gehouden. Indien er op een later tijdstip gezocht zou worden naar andere bestemmingen voor deze kapel, dan worden onderstaande bestemmingsthema's relevant geacht:

(HER)
BESTEMMINGSTHEMA'S

Her- of nevenbestemming
makkelijk te realiseren?

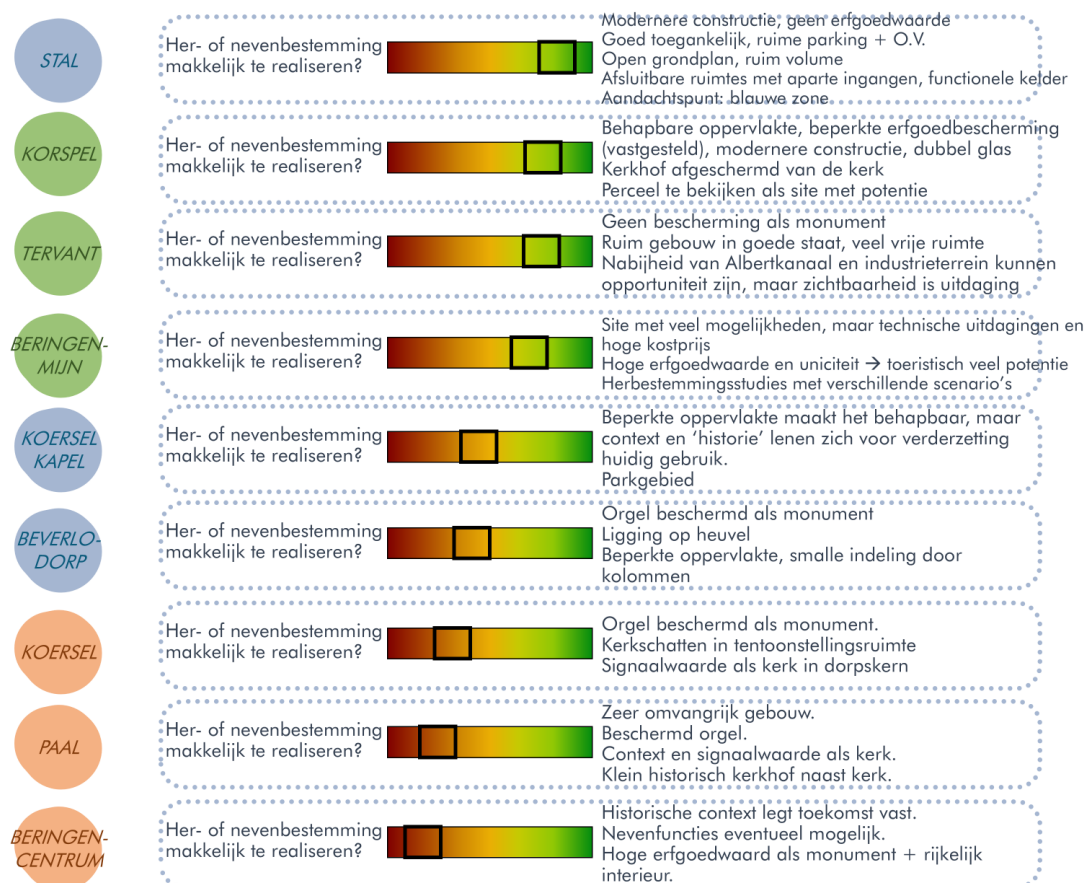
Bepaalde oppervlakte maakt het behapbaar, maar
context en 'historie' lenen zich voor verderzetting
huidig gebruik.

BESTEMMINGSTHEMA'S KAPEL KOERSEL

6. SAMENVATTING

Hieronder volgt een samenvatting van de mate waarin her- of nevenbestemmingen makkelijk of moeilijker te realiseren valt in de kerkgebouwen van Beringen. De kerken aangeduid met de groene bol zijn degene die voor herbestemming in aanmerking komen. De oranje bollen duiden de 3 zondagskerken aan. De blauwe bollen zijn de overige parochiekerken (of kapel).

De volgende tabel geeft een duidelijk overzicht met de status van de kerkgebouwen in het kerkenbeleidsplan:

Kerk	Valorisatie / nevenbestemming / herbestemming
Sint-Pietersbandenkerk Beringen	Zondagskerk – behouden voor eredienst met inzet op valorisatie
Sint-Jan de Doperkerk Paal	Zondagskerk – behouden voor eredienst met inzet op valorisatie
Sint-Brigidakerk Koersel	Zondagskerk – behouden voor eredienst met inzet op valorisatie
Sint-Theodarduskerk Beringen-Mijn	Herbestemming
Sint-Lambertuskerk Beverlo	Behouden voor eredienst met inzet op valorisatie
Heilig Hartkerk Korspel-Beverlo	Herbestemming
Sint-Gerarduskerk Koersel-Stal	Behouden voor eredienst met inzet op valorisatie
O.L.V. Onbevlekt Ontvangenkerk Tervant-Paal	Herbestemming
O.L.V. Aan de Staak Kapel Koersel	Behouden voor eredienst met inzet op valorisatie

7. PLAN VAN AANPAK

Dit kerkenbeleidsplan geeft de mogelijke richtingen in de toekomst weer. Concrete projecten of uitgewerkte herbestemmingsplannen maken hier nog geen deel van uit. Om hiertoe te komen, is verder onderzoek nodig. Pas daarna kan er specifiek naar een nieuwe bestemming van de (voormalige) kerkgebouwen toegewerkt worden.

Men moet er zich dan ook goed van bewust zijn dat de realisatie wel enkele jaren in beslag zal nemen. Ze verloopt ook – geheel volgens de gehanteerde methodiek – in verschillende stappen of deelprojecten. Het is de bedoeling om op korte termijn op het terrein ook effectief dingen in beweging te zetten.

Sommige (deel)projecten kunnen op korte termijn opgezet worden. Andere vereisen eerst een of zelfs meerdere administratieve procedures en zullen pas kunnen worden gerealiseerd als deze procedures volledig zijn doorlopen. Het zal dan ook eerder gaan om een 'realisatieproces' dan om een 'eenmalige' realisatie in de klassieke zin van het woord.

Om die reden is het van belang om bij de verdere uitwerking een nauwgezette planning uit te werken voor ieder deelproject. Daarnaast is er ook nood aan een globaal overzicht, dat we – om het te kunnen onderscheiden van de individuele planningen per project – het stappenplan noemen. Sommige projecten zullen immers pas kunnen aanvatten nadat andere zijn gerealiseerd. Het spreekt voor zich dat het van cruciaal belang is om dergelijke 'bottlenecks' en de 'milestones' te detecteren, m.a.w. die cruciale stappen definiëren die essentieel zijn voor de uitvoering van het proces in zijn geheel.

Waar een planning uitgaat van een logische opeenvolging van de te nemen stappen per deelproject en daarin de cruciale punten in tracht te detecteren, biedt het stappenplan een overzicht van het totale realisatietraject. Het zet het traject uit op korte, middellange en lange termijn. Daarin wordt telkens een onderscheid gemaakt in een studie- en realisatiefase.

Een goed stappenplan in combinatie met een goede projectplanning per deelproject voorkomt dat men in de val trapt van 'er is nog tijd genoeg'. Deze tools moeten alle partners vanaf het begin 'scherp' houden zodanig dat alle stappen tijdig worden genomen. Op die manier verloopt het realisatieproces volgens plan en zonder extra stress.

Een laatste voordeel van een dergelijke aanpak is dat men op deze manier ook op een correcte manier de inwoners van de gemeente kan informeren over het totale traject en de stappen die op korte termijn kunnen worden gerealiseerd. Dit voorkomt valse verwachtingen en geeft mensen een goed beeld wat ze op korte termijn kunnen verwachten.

De uitvoering van een dergelijk stappenplan vereist veel 'teamspirit'. Alle betrokken partijen moeten zich er toe engageren dat ze hun deeltaken tijdig en conform het stappenplan en de deelplanningen zullen uitvoeren. Om dit vlot te laten verlopen is het van het grootste belang dat er **een actieve stuurgroep** wordt opgericht die dit proces begeleidt en die op regelmatige basis vergadert om er op toe te zien dat alle gemaakte afspraken worden nagekomen.

TO-DO KORTE TERMIJN:

- Goedkeuring kerkenbeleidsplan: rapport voorleggen aan CKB Beringen, de bisschop van Hasselt en de gemeenteraad van Beringen.

- Samenstelling actieve stuurgroep (vb. afgevaardigde uit gemeente, CKB, bisdom, IOED en pastoor moderator). Eventueel ondersteund door externe begeleiding.
- Eens per jaar of per 2 jaar een overleg van de stuurgroep aangevuld met afgevaardigde uit alle betrokken kerkfabrieken met als doel:
  - Stand van zaken bespreken
  - Zicht te krijgen op plannen op korte en langere termijn (uitgaande van financiële mogelijkheden)
  - Bespreken welke ingrepen/onderhoudswerken nog moeten/mogen/kunnen uitgevoerd worden in afwachting van de herbestemming in het kader van het in beheer en goede staat houden van het gebouw en de inboedel
- Aparte werkgroep samenstellen voor de te herbestemmen kerken.
  - Regelmatig (3-tal keer per jaar) samenkomen om concrete plannen voor herbestemming te onderzoeken en een implementatieplan op te stellen.

8. BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om 1 keer per 1 of 2 jaar samen te komen om na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien er wijzigingen moeten aangebracht worden, worden deze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop van Hasselt en door de gemeenteraad.

Daarnaast wordt een werkgroep samengesteld die inzoomt op de 3 te herbestemmen kerken. Zij zullen meerdere keren per jaar (bijvoorbeeld om de 3 à 4 maanden) samenkomen om actie te ondernemen.

9. GOEDKEURING

Voor het Bisdom Hasselt:

Voor de stad Beringen:

10. BIJLAGEN

- Presentatie analyse kerken
- Presentatie terugkoppelmoment